

ריבונות

יוצא לאור ע"י תנועת הריבונות
מיסודה של נשים בירוק

כחב עת מדיני / 11 / אדר ב' תשע"ט, 2019

תמ"א 100

תכנית מתאר אסטרטגית | ישראל 2048

מהישרדות לייעוד

תכנית המאה היהודית לארץ ישראל

תוכן

- 3 / דבר המערכת
- 4 / התקדמות דרמטית בגיבוש ותכנון תמ"א 100. **יורם גינזבורג**, אדריכל, מתכנן תמ"א 100
- 10 / שרת המשפטים, **איילת שקד**, בסוף קדנציה: התקדמנו לריבונות, אך לא מספיק. הדברים תלויים בנתניהו
- 11 / **מוטי קרפל** מזהה רעידת אדמה מתקרבת **יוסי דגן**, ראש מועצת שומרון: ויתור על לב הארץ-ויתור על הציננות
- 12 / הרב **שלמה ריסקין** מספר על תפנית בעמדותיו מסיכוי לשלום ושתי מדינות לריבונות
- 13 / עורך 'ישראל היום' **בועז ביסמוט** קורא לחברה בישראל לשוב משיח הביטחון לשיח של ריבונות
- 14 / **יגאל להב**, ראש מועצת קרני שומרון, מחויב ליעד החלת הריבונות
- 15 / פעיל זכויות האדם, **באסם עיד**, על השחיתות ועידוד הטרור ברש"פ
- 16 / **קרוליין גליק**: לשקול את הצעדים הנכונים לטובת ישראל עם התפרקותה של הרש"פ
- 17 / עו"ד **רון בר יושפט** קובע: הגיעה העת לפירוק הרש"פ
- 18 / פרופ' **אריה אלדד** בקריאה לסיום הכיבוש ולקץ סכנת שתי המדינות
- 19 / ד"ר **שמואל ברקוביץ'**, בכיר המומחים בישראל בסוגיית מעמדה הדתי והמשפטי של ירושלים: שלטון ישראל ביו"ש ובירושלים תואם את החוק הבינלאומי
- 20 / פרופ' **שמואל סולומון** על הריבונות כמענה הכרחי לזכויות אדם
- 21 / חזון הריבונות היה לנקודת הזינוק של '**הלאומיאדה**' באילת
- 22 / **יוחאי דמרי**, ראש מועצת דרום הר חברון: הגיע זמן ההכרעה!
- 23 / יו"ר ארגון 'מטות ערים' **סוזי דים** מסכמת את מאזן הריבונות של המשלה. רגע לפני בחירות.
- 24 / **שי אלון**, ראש מועצת בית-אל: הריבונות - חובתנו לאזרחים ולהיסטוריה
- 25 / **בועז העצני** כותב על אמו, ציפורה ז"ל, מחלוצות ההתיישבות שהלכה לעולמה
- 26 / **ישראל גנץ**, ראש מועצת בנימין: חזון הפעילות לשנים הקרובות - ריבונות!
- 27 / ח"כים ושרים זוכים באות מגן הריבונות ובברכת הדרך לקראת הקדנציה הבאה

ריבונות / כתב עת מדיני

יצא לאור ע"י תנועת הריבונות מיסודה של נשים בירוק

עורך ראשי וראיונות: שמעון כהן מערכת: יהודית קצובר, נדיה מטר, הגהה: אפרת ליבר לתגובות: ribonut@gmail.com
 פקס: 02-9309148
 פלאפון 050-5500834 050-7161818
 תנועת הריבונות מיסודה של נשים בירוק ת.ד. 7352 ירושלים 91072
 אתר: www.ribonut.co.il

תנועת הריבונות - ועדה מייעצת

אורי בנק / רותי בן חיים / יורם גינזבורג / שמעון כהן / רותי ליברמן / נדיה מטר / רנה מרגוליס / סם סלומון / מריל סולומון / עו"ד קרן סטאהל-דון / יהודית קצובר / אברהם שבות / ד"ר אביה שוהם / ליאור שורקה / שוש שילה

פורום ריבונות

יורם אטינגר / איחי אליצור / ערן בר סל / קרוליין גליק / עו"ד אליקים העצני / רבנית שולמית מלמד / אלוף (במיל.) משה פלד / ד"ר מוטי קדר / קן אברמוביץ' / הלך פרידמן

בשבוע

יו"ר: דודו סעדה | סמנכ"ל: דודי פינקלר | מנהל שיווק ומכירות: עודד מוראד | עיצוב גרפי: ססודיו בשבע | מנהלת ססודיו: סגולי קירשנבויים | רכזת מערכת: נעמה בן חיים | מנהלת הפקה: שמרית שמח | מו"ל: בשבע

דבר המערכת

שוב אזרחי ישראל ניצבים לפני מערכת בחירות, ותקופה זו היא בהחלט תקופה לחשבון נפש לאומי. בתקופה זו כדאי לשאול מה הם היעדים המדיניים שממשלת ישראל הציבה לעצמה, במה עמדה ומה עוד נותר כאתגרים לעתיד.

הריבונות היא כבר עובדה קיימת ובלוטת בשיח הישראלי. אותה מקדמת תנועת הריבונות ועוד רבים נוספים כגון: שרים, חברי כנסת, ראשי מועצות אזוריות ומקומיות, מועצת יש"ע, רגבים, שדולת א"י בכנסת, המטה הלאומי בליכוד, מטות ערים, דרור, בסיס חוקי. אין כיום שיח פוליטי מדיני רציני, בין אם מימין ובין אם משמאל, שחזון הריבונות לא עולה בו לדין.

במקביל מתעורר באחרונה גם השמאל הישראלי בניסיון נואש להחזיר את אזרחי ישראל לימי האמונה הכוזבת ברעיונות אוסלו וחלוקת הארץ, אם כי כעת, לאחר תקופת ההתפכחות הכואבת של מדינת ישראל מרעיונות אלו, יש המבקשים להסוות את כוונתם בנוגע לחלוקת הארץ בכותרות של "גירושין מהפלשתינים", "דאגה לאינטרס הישראלי" שמאחוריהן אותה גברת אכזרית של מדינת טרור בלב ארצנו, בשינוי אדרת ומעטפת.

תנועת הריבונות בטוחה באיתנות עמדתם של אזרחי ישראל, אשר מבינים את גודל האסון הטמון בשיבה אל רעיונות אוסלו. הישראלי חפץ לשוב אל החזון הציוני-יהודי של שיבת עם ישראל לארצו במובנם הפשוט של הדברים. ראו את הסקר המצורף.

אנו רואים בתקופה זו, תקופת טרום בחירות, תקופה שבה על אזרחי ישראל להבהיר לנבחרים כי הצבעתם אינה מגותקת

מהחזון. פוליטיקאים ומפלגות שיעשו מעשים בפועל לקידומו של החזון, הם אלה שיזכו בקולות המחנה הלאומי.

פרק מיוחד בגיליון זה מוקדש לתוכנית תמ"א 100 שעליה אנו עמלים כבר יותר משנה, ועוד דרך ארוכה לפנינו. תמ"א 100 היא תוכנית אסטרטגית ציונית שתלווה אותנו עד להחלת הריבונות על יהודה ושומרון ואחריה. התוכנית לא נועדה להיות תגובה לתוכנית ה-100 של הנשיא האמריקני דונלד טראמפ - למרות שהיא היא התשובה הראויה לה, אלא מדובר בתוכנית אשר ממשיכה את דרך הציונות ומביאה לעליית מדרגה נוספת בה.

לצד ה'עשה טוב' של עיצוב גיבוש התמ"א לתכנון מחודש ומלא של מדינת ישראל על מרחביה וערש ההיסטוריה שלה, נדרש גם ה'סור מרע' של פירוק הרש"פ, רשות מעודדת טרור ומנציחה את החתירה הערבית להקמת מדינה על חורבות ישראל. לאורך הגיליון תפגשו התייחסויות של אישים שונים להיבטים שונים של ההכרח בפירוק הרש"פ בדרך להחלת הריבונות.

אנו שמחים לעדכן בהתפתחויות האחרונות ובראשן הצטרפותם של בני נוער מכל רחבי הארץ בעוז רב לתנועת הריבונות. בחודשים האחרונים נמצאת תנועת נוער הריבונות בתנופת פעילות והסברה משמעותית. הדור הצעיר מבין

היטב את משימת הדור והוא נכון להירתם לה.

בגיליון זה נעדכן על מעורבותם הגוברת והמבורכת של ראשי הרשויות ביהודה ושומרון בקידום חזון הריבונות מול מקבלי ההחלטות בכנסת ובממשלה. טרם הבחירות המוניציפליות קיימה תנועת הריבונות קמפיין בקריאה לתמיכה בראשי הרשויות שיביעו מחויבות לקידומו של החזון כחלק בלתי נפרד מתפקידם, ואכן רבים מהמועמדים התחייבו ברוח זו והציבור השיב להם בקלפיות. בין דפי גיליון זה תוכלו למצוא את דבריהם של כמה מראשי הרשויות שנבחרו, אשר מרחיבים אודות חשיבות הריבונות בעיניהם כראשי רשויות ומנהיגי ציבור, ומספרים על האופן שבו בכוונתם לקדם את החזון עד להשלמתו בחקיקה וביישום בשטח.

כתבה מיוחדת בגיליון שבידיכם מוקדשת למעמד המרכזי שקיבל חזון הריבונות בלאומיאדה, מפגן הכוח של הימין בישראל. את שלושת ימי האירוע הסגוני, שמגנט אליו פוליטיקאים, מדינאים, אנשי רוח ואת הציבור הרחב, פתח פאנל מיוחד שעסק בחזון, במהלכים שכבר בוצעו לקידומו ובאתגרי ההמשך עד ליישום המלא.

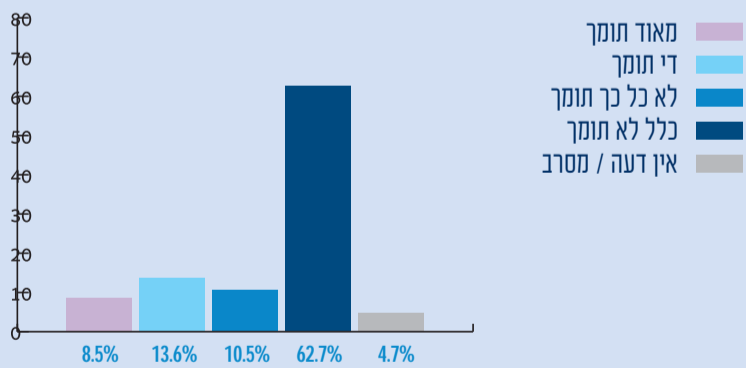
קריאה מהנה,
מערכת 'ריבונות'

הערת מערכת: אין העמדות המובאות בראיונות ובמאמרים מייצגות בהכרח את עמדת המערכת. בימת 'ריבונות' מהווה פלטפורמה להצגת עמדות שונות, מגוונות ועיתים אף חלוקות.

סקר גיאוקרטוגרפיה: התנגדות גורפת למדינה פלשתינית

האם אתה תומך או שאינך תומך בנסיגה ישראלית מיהודה ושומרון וחלוקת ירושלים לטובת הקמת מדינה פלשתינית?

בהינתן שאתה לא תומך בנסיגה ישראלית מיהודה ושומרון וחלוקת ירושלים לטובת הקמת מדינה פלשתינית, איזו מהאפשרויות אתה מעדיף לגבי החלת ריבונות ישראלית בשטחי יהודה ושומרון?

מעמד תושבות לערביי אזורים אלה.

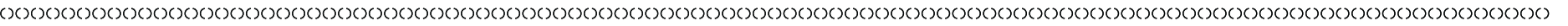
בתנועת הריבונות מתייחסים בסיפוק לתוצאות. "סקר זה מעיד כי קריאתנו לריבונות ישראל על יהודה ושומרון היא קולו של העם היהודי ברובו הגדול", אומרות ראשי התנועה, יהודית קצובר ונדיה מטר, ומוסיפות: "הסקר מהווה הוכחה ניצחת למהפך שהתחולל ומתחולל בדעת הקהל הישראלית אודות עתיד יהודה ושומרון ומותיר את תנועות השמאל, הקוראות לחלוקת הארץ והקמת מדינת טרור בליבה, כמיעוט קיצוני המנותק מהעם ומרוחו".

תנועת הריבונות קוראת להנהגה בישראל, בימים אלה של מערכת בחירות, לראות בקולו של העם רוח גבית למהלך המדיני-היסטורי המתבקש למען יציבות אזורית, ביטחון ושגשוג ישראלי. "זכות וחובה נפלו בחלקה של ההנהגה הישראלית בעת הזו לעבור לאופנסיה מדינית של החלת הריבונות על יהודה ושומרון לחיזוק אחיזתנו במולדתנו ההיסטורית".

סקר מיוחד שבוצע עבור תנועת הריבונות לקראת צאתו לאור של גיליון זה בחן את עמדת הציבור היהודי על חזון הריבונות על יהודה ושומרון.

הסקר, שבוצע על ידי מכון גיאוקרטוגרפיה, במהלך השבוע השלישי של חודש מרץ 2019, בחן את עמדותיהם של 500 אזרחי ישראל בעלי זכות בחירה. נתוני הסקר חושפים כי למעלה מ-73 אחוזים מכלל הנסקרים מתנגדים לנסיגה ישראלית מיהודה ושומרון וחלוקת ירושלים למען הקמת מדינה פלשתינית, בעוד רק כ-22 אחוזים תומכים ברעיון, 8.5 אחוזים בלבד הוגדרו כתומכים בו מאוד.

עוד בחן הסקר את העדפותיהם של המתנגדים לרעיון המדינה הפלשתינית. 85% מציבור זה תומך באחת מתכניות הריבונות, כאשר רוב של 45 אחוזים ניתן לתכנית החלת ריבונות על מרחבי ההתיישבות היהודית. 21.3 אחוזים סבורים כי יש להחיל ריבונות על כלל יהודה ושומרון והענקת

תמ"א 100 - תכנית מתאר אסטרטגית עבור ארץ ישראל ממערב לירדן 1948-2048

החזון הציוני לאן? עד כמה רחוק נעז להביט?

// יורם גינזבורג
אדריכל, מתכנן תמ"א 100

הזמנה לחשיבה אחרת למימוש ייעוד משותף

ועל כן, מוטלת על כתפי כל מתכנני מדיניות ישראל לעתיד אחריות עצומה בעת הזו לבוא ולקבוע: כיצד לנהל מדדי צפיפות שיכפילו ואף ישלשו את עצמם בעתיד? ממוצע של 420 נפש/קמ"ר כיום, לממוצע של כ-1300 נפש/קמ"ר. היכן יתגוררו מיליונים אלה? עד היכן תתפרסם התיישבות תושבי הארץ?

כיצד נוכל להבטיח את שגשוגם הכלכלי, תעסוקה לכל, השכלה, בריאות ותרבות מפותחת, ואת חינוכם, שלומם וביטחונם של מיליוני תושבי ארץ ישראל מתוך הזדהותם עם אתוס הערכים הציוניים?

ממצב הסטטוטורי הקיים לתמ"א 100

תמ"א 35 הינה תכנית מתאר ארצית סטטוטורית שאושרה ונמצאת בתוקף מאז שנת 2005. תכנית זו, המסדירה את כל מרחב מדינת ישראל קובעת עקרונות תכנון ארציים מחוזיים ומקומיים אך באופן מפתיע (ואולי לא) אינה כוללת את שטחי יהודה ושומרון.

אי הכללתן של יהודה ושומרון מבטאת מציאות פוליטית של היעדר חזון וריבונות ישראלית בשטחי מולדת אלה, ומתוך התעלמות מהמציאות הפיזית שרואה בכל הטריטוריה ממערב לירדן יחידת תכנון גיאוגרפית אחת. מרחב אותו לא ניתן לפצל מהבחינה המקצועית ליחידות תכנון מנותקות מכיוון שחדי-הוא (מבחינת מדיניות

נס דמוגרפי זה מרשים בכול פרמטר, היסטורי, גיאוגרפי ותכנוני, וזאת מכיוון שכבר כיום, מדינת ישראל הינה המרכז היהודי הגדול בעולם. בשנת 2025, רוב יהדות העולם, 8 מיליון מתוך 15 מיליון יהודים, יתרכזו לראשונה בארץ ישראל. זה הוא מצב דמוגרפי וסמלי שעם ישראל לא ידע שכמותו זה 2500 שנה, מאז תקופת הבית הראשון. זו היא הצלחתה הגדולה של תנועת שיבת ציון הלכה למעשה, ועל כך גאוותנו כולנו.

ועל כן, מוטלת על כתפי כל מתכנני מדיניות ישראל לעתיד אחריות עצומה בעת הזו לבוא ולקבוע: כיצד לנהל מדדי צפיפות שיכפילו ואף ישלשו את עצמם בעתיד?

בקצב הגדילה הקיים של האוכלוסייה בישראל כיום, תחזית הלמ"ס חוזה בין 15-20 מיליון תושבים בשנת 2048 ממערב לירדן. תיתכן גם עלייה וריבוי גדולים עוד יותר ויש להתכונן לאפשרויות אלו.

בעל עתיד כלכלי מזהיר, מקום בעל משמעות וזהות יהודית אישית וקולקטיבית כאחת, האחראית לתחושת שותפות העם, ובמקביל, לבניית חברת מופת שתקרין על סביבותיה.

בין הווה ותודעה: הממד הפיזי והתפקודי של המציאות

האידיאלים והרעיונות הציוניים לא יכולים להישאר על הנייר או בתודעה הרוחנית בלבד, אלא חייבים לבוא לידי ביטוי פיזי תפקודי ופוליטי ועל כן בממד הבנוי והקונקרטי, שהוא הממד הקובע.

לשם כך, נולדה כאן לפני כשנה תכנית המתאר האסטרטגית מס' 100 שתפקידה לייצר אבחון על סמך מציאות ההווה, ולגבש פרוגנוזה תכנונית ייעודה לעם ישראל בארצו המבוססת על כלי תכנון מקצועיים ואופרטיביים בטווח הקצר ובטווח הארוך.

תמשיכים בתנופה הציונית

בתחילת העלייה השלישית (1920) האוכלוסייה בישראל מנתה 60,000 יהודים, בקום המדינה (1948) כבר היינו 650,000 יהודים, ואילו כיום (2019) אנו מונים 6.8 מיליון יהודים בארץ ישראל. כלומר, אוכלוסיית ארץ ישראל היהודית הכפילה את עצמה ובניגוד לכל תחזית דמוגרפית פי 100 ויותר מנקודת ההתחלה שלפני 100 שנים בלבד.

תמ"א 100, תכנית מתאר אסטרטגית ל-100 שנות עצמאות ישראל מזמינה אותנו להרים את הראש בזמן הזה, ולהסתכל על התמונה הכוללת. להביט על המפעל הציוני ועל עתידו בהקשר הרחב ביותר ובהיבט המפורט ביותר בריבונות ועל כן, ליצור מבט שכולל את העבר, מכיר בהווה ומכוון אל תמונת העתיד.

התוכנית מציגה את האתגרים הגדולים שעומדים בפני הציונות במאה ה-21, לא רק ממקום הישרדותי, אלא ממקום מגשים ואופטימי, האחראי לתנופת הגשמת פלא מדינת ישראל.

חזון הציונות היה, עודנו, ותמיד יהיה לחתור ולהיות בית לאומי לכל העם היהודי בארץ אבותיו. חזון בו ישראל, מולדתנו, היא הארץ המובטחת מימים ימימה, בה נשארנו תמיד, ונאספנו מהתפוצות לאחר 2000 שנות גלות.

עם ישראל, תורת ישראל וארץ ישראל אינם ניתנים להפרדה, והמדרגה הבאה בפרויקט הציוני הוא לפרוט את החזון לצעדים מעשיים.

יזמת תכנית המתאר האסטרטגית תמ"א 100, באה לקדם עליית מדרגה והגשמת חזון זה.

עלינו בעת הזו, מוטלת האחריות כלפי הדורות הבאים להבטיח ארץ מולדת ומדינה בת קיימא, מקום של שלום בטוח, משגשג ופורה,

ארצית חדשה (2050) שאמורה להחליף בשנת 2020 את תמ"א 35, אך למרות שנים רבות של ממשל ימני, גם זו ממשיכה כמו קודמתה ואינה כוללת את שטחי יו"ש.

תמ"א 100 שתפורט בהמשך, מהווה לדעתנו תנאי הכרחי להמשך קיום המפעל הציוני, מימושו והצלחתו בתוך המזרח התיכון הסוער כולל החלת הריבונות המלאה על כל שטחי ארץ ישראל ממערב לירדן.

מקרה אחריות והשקעת משאבים בתשתיות ביו"ש. בחמישים שנות העדר החלטה מדינית ותכנונית לא נחסכה השקעת משאבים רבים מחד, ומאידך לא נעשה תכנון כוללני שמביא בחשבון את ההווה, וודאי את ההתפתחויות העתידיות. חובתו של הציבור היהודי בישראל לקדם תכנון שאינו עיוור למציאות כדי למנוע בכיה לדורות.

נכון לשנים הקרובות מתוכננת תכנית מתאר

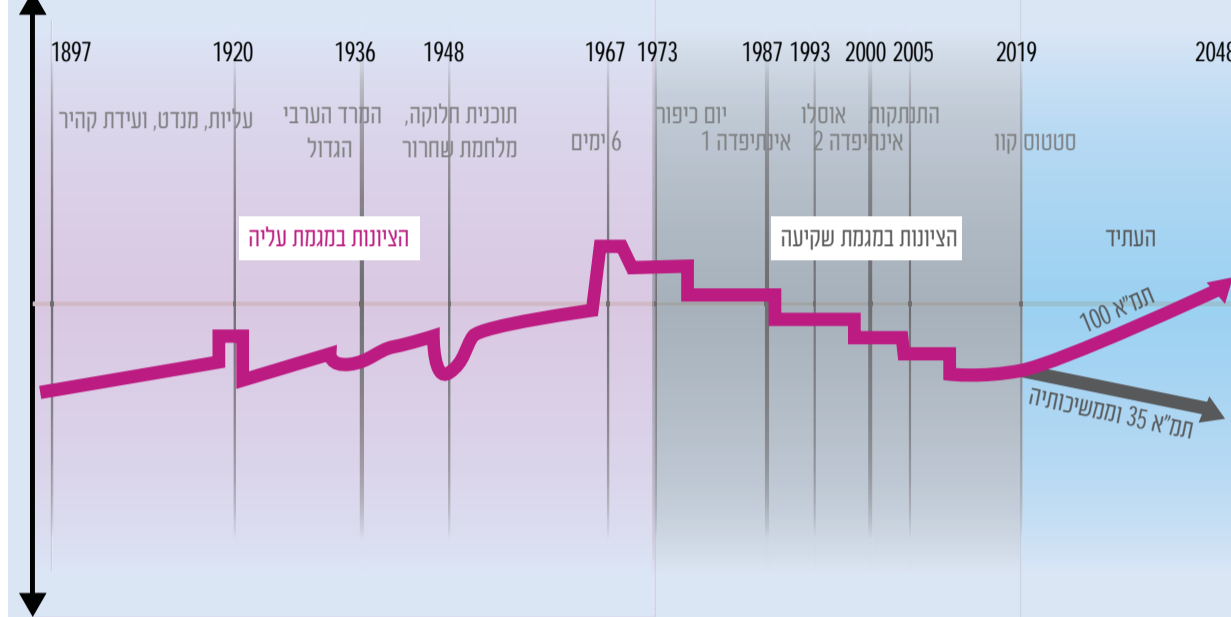
התחבורה מחייבת תכנון ביו"ש. בכל תרחיש עתידי, המערך הפיסי על כל חלקיו יהיה מעורב ומשותף. לכן, תכנון שמתעלם מקיומו של איזור יו"ש חוטא לעתידו של המפעל הציוני, ואין מנוס משינוי הגישה התכנונית. יהיה ההסדר המדיני אשר יהיה, אסור להתעלם מכוחות הטבע והכלכלה שלא מכירים בגבולות מדיניים אלא בגבולות גאוגרפיים.

המציאות הפיסית כופה על ישראל בכל

חוץ ובטחון, מדיניות עירונית, התיישבות והתפרסות בטריטוריה, אוצר וכלכלה, מדיניות פנים ומשפטים, תשתיות אקולוגיה ושטחים פתוחים ומדיניות תנועה ותחבורה במרחב) ויש להתחסס אל כל המרחב באופן אינטגרלי.

איזור יו"ש מושפע ומשפיע על התנאים בשאר חלקי הארץ. כל פעולה בגב ההר משפיעה על תושבי השפלה והבקעה (איכות הסביבה, זיהום אוויר, קרקע ומים). גם צפיפות

120 שנות ציונות - התפתחות הריבונות בישראל ומצב הרוח הלאומי

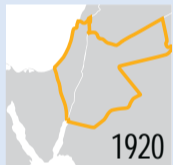

בתחילת המאה ה-20 עם התחלת העליית לארץ ה"קו הציוני" (מסומן בצבע ורוד בגרף ממול) צבר תנופה והתקדמות: עליה, חלוציות, התיישבות, הקמת מדינה, נצחון במלחמות. גם במימד הטריטוריאלי חלו שינויים מאז תקופת המנדט הבריטי, ולמרות שלא היתה מטרה להתפשט מעבר להסכמים שהקצו לנו, בפועל לאחר שהותקפנו במספר מלחמות גם גאלנו אדמות מולדת ושיפרנו את מצבנו.

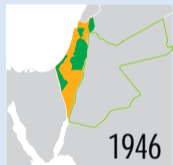
מלחמת יום הכיפורים מהווה נקודה קריטית בתולדות הציונות ובה החל פיצול רעיוני בעם ישראל על רקע שחרור יהודה ושומרון ב-1967, וחוסר החלטיות לגבי מדיניות ישראל בשטח המייצג יותר מכול את זהותה היהודית.

ההשפעה מרחיקת לכת: המשאבים המושקעים בפתרונות הביניים, ובניסיונות לייצר פתרונות קבע, הם עצומים. השוני בגישות לגבי הטיפול הנכון בשטח הוא אחד הגורמים למתח פוליטי וחברתי בישראל, ו"הקו הציוני" מזוגג. ואם נחזור שוב למימד הטריטוריאלי, הנגיסה הזו בלב הארץ מהווה בעיה מבחינת קיומיות רבות, ופגיעה בערך הציונות.

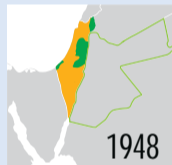
היום ב-2019, לאחר ניסיונות מדיניים שונים לפתור את הבעיה (כולם בכיוון של ויתורים ונסיגות), נשארנו עומדים מול השאלה - פנינו לאן? לאן יתקדם הקו הציוני? המשך נסיגה או תנופת התקדמות? לתפיסתנו - תמ"א 100 הוא המשך לקו הציוני המסורתי של אבות היישוב העברי ואף של מפא"י ההיסטורית.

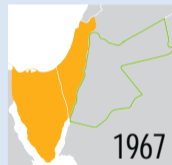
1920 המנדט הבריטי על ארץ ישראל, גבולות השטח שיועד לבנייתו של הבית הלאומי היהודי. ועידת סן רמו.

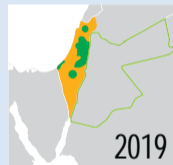
1946 עצמאות מדינת ירדן 1947 תכנית האו"ם

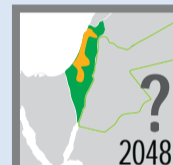
1948 קו שביתת הנשק לאחר מלחמת העצמאות

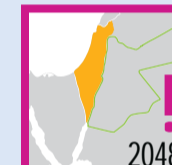
1967 לאחר מלחמת ששת הימים

2019 המצב היום, לאחר נסיגה מסיני 1982, נסיגה מרצועת עזה 2005, והסכם אוסלו 1993

2048 לאן פנינו? ריבונות ממערב לירדן או נסיגה למדינת 4 המתרופולניים?

2048 לאן פנינו? ריבונות ממערב לירדן או נסיגה למדינת 4 המתרופולניים?

שטח בריבונות יהודית
שטח בריבונות ערבית

של צבא העם ועל תחושת השותפות, האחריות, הסולידריות הלאומית וההקרבה, למען שיבת ציון והמולדת בראיה מפוכחת מול האלטרנטיבה בחיים ללא ריבונות ומול האנטישמיות המשתוללת גם היום בעולם.

תפיסת הביטחון הישראלית חייבת להתבסס על עוצמה פנימית וחיזוק ממשלתי:

א. תפיסת הביטחון הציוני

1. ישראל הינה מעצמה אזורית בגבולות בטוחים וברי הגנה.
2. שאיפה לפירוט ארצות ערב הגובלות בנו מנשק לפי מודל סיני.
3. בריתות ושיתוף פעולה צבאי ואזרחי עם עמי האזור.

ב. תפיסת הביטחון הפנימי

1. משילות מלאה וחופש תנועה בכל השטח.
2. שמירה על שטחי מולדת מהווה תנאי לשמירה על ביטחון, ולכן לכינון השלום.
3. שדרת ההר המרכזי ובקעת הירדן מהווים את הממד הביטחוני הגיאוגרפי.
4. ביטול כיסי התנגדות ואוטונומיות שאינם נאמנים לרעיון הציוני.
5. חוק, סדר ומשפט תקיף בכול רחבי מדינת ישראל.

התרעה - סיכול והכרעה צבאית אופנסבית מובהקת.

מדינת ישראל לא יכולה לעולם להרשות לעצמה להפסיד ולו במלחמה אחת

ועל כן, תהיה ישראל חייבת לשמור על יתרונותיה הצבאיים/טכנולוגיים. זה הוא תנאי הכרחי אך לא מספק: עיקר כוחה הצבאי של מדינת ישראל מושתת על יסודות הפנימיים

האמצעים הצבאיים לא מחליפים שטחים

בין ציר המדינות הסוניות, לבין ציר המדינות השיעיות בעלות האידאולוגיה הקיצונית והמסוכנת הקוראות להשמדת מדינת ישראל והמפעל הציוני מתוך חתירה לייצר חליפות מוסלמית במקומה.

הציר הסוני בעל אידאולוגיה יחסית מתונה יותר בעת הזו, נוטה להכיר במדינת ישראל כעובדה קיימת. למרות זאת, גורמים אלה ישקלו תמיד את הסיכוי והסיכון שבהעמדת מדינת ישראל במבחן צבאי.

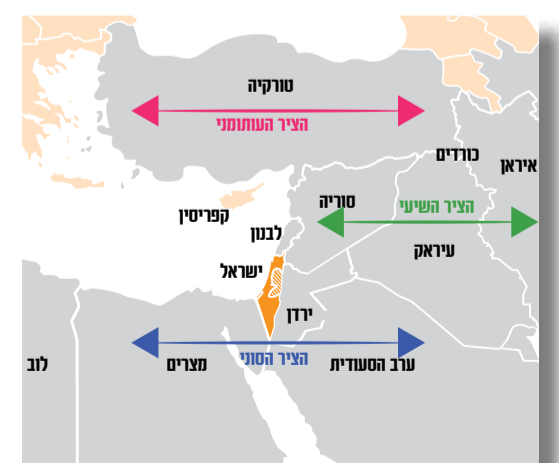
מדינת ישראל לא יכולה לעולם להרשות לעצמה להפסיד ולו במלחמה אחת, על כן אנו מחויבים להיות מעצמה אזורית ככול תחום.

כל עוד מדינת ישראל תשמור על מעמדה, כוחה ועל מארג שיתופי פעולה ושותפות האינטרסים האזוריים מתוך עמדת כוח יציבה וארוכת שנים, סיכויי השלום גדלים וסיכויי המלחמה פוחתים.

ישראל חזקה כשמדיניות הביטחון שלה מושתתת על המשולש: הרתעה

במסגרת המבט הרחב בו אנו מביטים על המצב הקיים, יש צורך להביא בחשבון את המרחב וההקשר בו ישראל נמצאת - הסטטוס הגיאוגרפי פוליטי במזרח התיכון, זאת על מנת להציע את הפתרונות המציאותיים לאתגרים שלפנינו.

ישראל, כמדינה יהודית ודמוקרטית וכנציגת תרבות המערב במזרח התיכון, ניצבת כיום

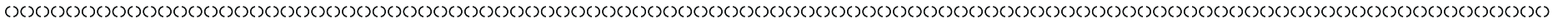

מצב קיים 2019 - ארץ ישראל כחלק מהמזרח התיכון, יהודה ושומרון לא בריבונות מדינת ישראל

השוואה פרמטרית בין 3 אסכולות מדיניות של ריבונות והשלכותיה על העתיד

השיח הפוליטי ב-50 השנה מאז 1967 נוטה לשטחיות וסממאות שחזרו עליהם כל כך הרבה פעמים שנדמה לנו שאנחנו יודעים מה המשמעויות של כל מתווה. אבל מצבים מורכבים דורשים פתרונות מורכבים, ולכן כדאי לצלול ולהעמיק את ההבנה, על מנת להבין מה עומד באמת מאחורי הסממאות ומה זה אומר בפועל: שתי מדינות לשני עמים? ומה זה אומר בפועל ריבונות? בטבלה הבאה אנו מציגים לפניכם את 3 האסכולות המרכזיות, המתקיימות בשיח הישראלי וזאת על מנת לבחון את ההתאמה של כל אסכולה למימוש החזון הציוני ולהבטחת עתידו של העם היהודי בארצו ממערב לירדן. הניתוח בטבלה מציג קריאת מציאות מרוכזת כפי שאנו מבינים אותה היום שנעשתה בהתייעצות עם אנשי מקצוע ומומחים בתחומם. אנו השתכנענו שהאסכולה השלישית היא הכיוון שאליו צריך להתקדם, המצפן שעל פיו בנינו את תמ"א 100.

אסכולה א: המשך המצב כיום	
מדינת ישראל ריבונית בגבולות הקו הירוק, רמת הגולן וירושלים רבתי. יו"ש מחולקת לשלושה אזורים A-B-C ללא ריבונות משפטית אך בריבונות ביטחונית. בשטחי A ו-B רשות פלשתינית תומכת טרור ומשתלטת באופן לא חוקי על אדמות מדינה בשטחי C במטרה לחנוק את ההתיישבות היהודית.	
<p>1. ביטחון וריבונות מעשית</p> <ul style="list-style-type: none"> ביטחון וריבונות מעשית חלקית בלבד מימד הרתעה-הרתעה סביר אך לא שלם. מדיניות הכלה סטטית, ולא מדיניות הכרעה דינמית. גבול מזרחי עם ירדן בשליטה ישראלית מלאה, בטחון יחסי בגבול מצרים. מנגד - איום אירני מתמיד מכיוון סוריה ברמת הגולן, איום חיזבאללה בלבנון בגבול הצפוני ומכיוון חמאס בגבול עזה, המצריך תחזוקה צבאית שוטפת במקום הכרעה. יישובי ישראל תחת מתקפת טרור פוטנציאלית 	<p>2. משילות</p> <ul style="list-style-type: none"> משילות פיזית חלקית על א"י ממערב לירדן. בכנסת ישראל מיעוט ערבי המייצג התנגדות לעצם קיומה של מדינה יהודית, וכן בפזורה הערבית בישראל חלק לא מבוטל אינו מסוגל להיות נאמן למדינת ישראל. היעדר חופש תנועה במרחב א"י והגבלתו במרחבים עוינים רבים. בניה לא חוקית בפזורה הבדואית, בגליל ובירושלים. השתלטות ערבית ממומנת היטב ומכוונת על שטחי C
<p>3. החזון הציוני</p> <ul style="list-style-type: none"> מחלוקת קשה בין שתי פרדיגמות: החזון הציוני, מול החזון הפוסט ציוני. הדוגלים בחוק הלאום ובייחודיות של רעיון המדינה היהודית מול אלה שדוגלים 	<p>4. דמוגרפיה יהודית וערבית</p> <ul style="list-style-type: none"> מספר היהודים בעולם = 14.5 מיליון מתוכם בישראל = 6.8 מיליון שהם 47% מכלל יהדות העולם. ובישראל: סך האוכלוסיה ממערב לירדן (ללא עזה) - 11.1 מיליון. מתוכם 6.8 מיליון יהודים, 1.8 מיליון ערבים בגבולות ישראל ו-1.85 מיליון ביו"ש, 450 אלף אחרים. במהלך שנת 2018 גדלה אוכלוסיית ישראל ב-2%. 81% מהגידול נבע מריבוי טבעי ו-19% ממאזן העלייה. לאחר 70 שנות יתרון פרויזן לערבים, שוויון ויתרון קל
<p>5. מדיניות התיישבות ופיזור אוכלוסין</p> <ul style="list-style-type: none"> מגמת ריכוז אוכלוסין במטרופולינים הגדולים הקיימים, תוך הזנחת ההתיישבות בגולן, הגליל, יו"ש, הנגב והערבה, ואי הקמת מספר מספק של יישובים חדשים. 400,000 יהודים מתגוררים ביו"ש, לב הארץ. האוכלוסייה הפוטנציאלית היהודית ביו"ש נאמדת 	<p>6. מבנה שלטוני/אדמיניסטרטיבי</p> <ul style="list-style-type: none"> בכנסת ישראל מיעוט ערבי המייצג התנגדות לעצם קיומה של מדינה יהודית. דבר המקשה על יצירת קואליציה רחבה. ישראל מחולקת ל-6 מחוזות + מחוז יהודה ושומרון שנמצא בניהול צבאי זה חמישים שנה, מצב זמני ארוך מדי.
<p>7. ירושלים</p> <ul style="list-style-type: none"> ירושלים מחולקת למעשה ואינה מתפקדת באופן מלא כבירתה של מדינת ישראל. ירושלים עדיין אינה מהווה עיר עולם ייעודה, וכמקור סמכות לרוח האדם האוניברסלי. התפתחותה הפיזית של ירושלים חסומה למעשה מלבד למערב. בהיעדר אפשרות לצמיחה ריאלית, נעשה 	<p>8. כלכלה, תעסוקה שיכון ובינוי תיירות</p> <ul style="list-style-type: none"> מאמץ גדול בשנים האחרונות לתכנן פנימי ובינוי לגובה בכדי למנוע את שטף היורדים שמסתכמים ב-17,000 נפש לשנה או 300,000 ירושלמים שעזבו את העיר מאז שנת 2000. שטח העיר - 125 קמ"ר צפיפות עירונית ממוצעת - 7,200 נפש לקמ"ר
<p>1. ביטחון וריבונות מעשית</p> <ul style="list-style-type: none"> תומכת בטרור, מממנת משפחות מחבלים. עם לכתו הצפויה של אבו מאזן בקרוב - כאוס וסכנת עליית חמאס בדומה למודל בעזה. תקווה, תכנון ופעילות ערבית להקמת מדינה ערבית עצמאית בלב ארץ ישראל. 	<p>2. משילות</p> <ul style="list-style-type: none"> הפקידות הגבוהה במוסדות המדינה קובעות את סדר היום הציבורי למרות היותן מיעוט ונציגות הפוסט ציונות. משטרה ובטחון פנים - כיסי התנגדות ערביים בתוך שטח המדינה יוצרים תאי שטח גדולים של היעדר משילות רבע מיליון מהגרים חוקיים ובלתי חוקיים ללא מדיניות ברורה ורגולציה. כיום לא קיימת חובת הצבעה לכנסת.
<p>3. החזון הציוני</p> <ul style="list-style-type: none"> ריבונות פיזית חזותית - מרחב לאומי / ציבורי ישראלי לא מפותח. 	<p>4. דמוגרפיה יהודית וערבית</p> <ul style="list-style-type: none"> למדד הפריון היהודי מול זה הערבי: (3.11 מול 3.09 ילדים לאישה). שטח מדינת ישראל (ללא יו"ש) = 22,500 קמ"ר, צפיפות = 400 נפש/קמ"ר. ביו"ש = 5,800 קמ"ר, צפיפות = 390 נפש/קמ"ר.
<p>5. מדיניות התיישבות ופיזור אוכלוסין</p> <ul style="list-style-type: none"> גוש דן כיום - 4 מיליון תושבים יהודים, שהם כ-60% מכלל האוכלוסייה היהודית בישראל. אין מדיניות של עידוד החקלאות שהיא הערובה לאחיזה באדמת המולדת ויכולת אספקת מזון בעת חירום ולאבדן קרקעות לגורמים לא יהודיים. 	<p>6. מבנה שלטוני/אדמיניסטרטיבי</p> <ul style="list-style-type: none"> נציגי המחוז נבחרים ע"י משרד הפנים ללא אחריות שילוחית וללא חובת דווח של האזרחים (העדר accountability). תמ"א 35 אינה כוללת את יו"ש. חלק מחוקי ישראל אינם חלים ביו"ש. אלוף הפיקוד הוא הריבון ביו"ש.
<p>7. ירושלים</p> <ul style="list-style-type: none"> דמוגרפיה בירושלים - 900,000 תושבים, מתוכם 600,000 יהודים (65%). ו-300,000 ערבים במעמד תושבות. ירושלים העיר הענייה בארץ. היעדר מימוש ריבונות בשכונות הערביות, באגן הקדוש, בעיר העתיקה ובהר הבית. 	<p>8. כלכלה, תעסוקה שיכון ובינוי תיירות</p> <ul style="list-style-type: none"> מדד ג'יני (מדד השוויון בהכנסה לנפש) - מקום 66 - טעון שיפור רב. מתח מובנה בין מעמדות והיעדר צדק חלוקתי. אבטלה - פחות מ-5% - הישג. יוקר המחיה - סל הקניות בישראל גבוה בכ-20% ממדינות ה-OECD. קיים פער בלתי נסבל: להולנדי מספיקות 70 משכורות ממוצעות נטו לקניית דירה בעוד שישראלי נזקק ל-140

שטח בריבונות יהודית

שטח בריבונות ערבית

אסכולה ב: נסיגה - המצב בשנת 2048

כל סוג נסיגה, חלקית או מלאה מיוש, עם או בלי פינוי יהודים, כדוגמת תוכנית טראמפ, עם ישות ערבית עצמאית ביהודה ושומרון.

- בכל הארץ.
- גוש דן אינו בר הגנה ומהווה מטרה ומוקד למתקפות טילים.
- סכנת השבתה לשרות תעופה צבאיים ובן גוריון.
- גבול מזרחי פרוץ: סכנה לכניסה ליו"ש של כוחות אירנים וג'יהדיסטים.

- שלושת עקרונות היסוד של צה"ל, הרתעה, התרעה, ויכולת הכרעה צבאית נפגעות קשות.
- סכנת ביתור מדינת ישראל ברצועה שרוחבה 15 ק"מ בלבד (קלקיליה-כפר סבא, ערערה-חדרה). גבול נוסף לישראל בן 200 ק"מ בצמוד לכביש 6, על כל משמעותיותו: הסתננות, הפגנות לאורך הגדר, ירי צלפים, מקרה עזה בלב הצר של מדינת ישראל.
- אי יכולת בהעברת כוחות בין צפון לדרום בזמן מלחמה.
- סכנה להשתלטות חמאס על יו"ש: סכנה לחזרת הפיגועים

- קריסת מערכות הביטחון - מדינת ישראל הופכת לארץ מתגוננת במצור קבוע ומוקפת גדרות מול ישות עוינת המאחדת את ירדן, יו"ש, עזה וחלק מערביי ישראל.
- כל סוג של נסיגת צה"ל וההתיישבות מיו"ש, גם חלקית, מייצרת תקוה ותנופה לחזון הערבי לכיבוש וחיסול ישראל ע"י אירן, סוריה, לבנון, עזה, ירדן ומצריים, כל אחת לחוד ובמשותף.
- הפקרת היישוב היהודי ביו"ש תוך פינויו או הפיכתו למובלעת שאינה בת קיימא.

1. ביטחון וריבונות מעשית

2. משילות

- כביש המחבר בין עזה ויו"ש מבתר את הנגב הצפוני.
- זאת בנוסף למפורט תחת סעיף 2 באסכולה א.

- המצב הביטחוני הירוד יביא לדמורליזציה ופחד לגורל המדינה ועל כן להרמת ראש, לתוקפנות ולהסרת חסמי החוק מצד התושבים שאינם נאמנים לציונות.
- המיעוט הערבי דורש אוטונומיה בגליל, במשולש ובנגב. ובנוסף, הפגנות קשות בערים הצויות כמו רמלה, לוד, חיפה וירושלים ויפו.

3. החזון הציוני

- התרחקות מהמורשת היהודית ומהשפה העברית ולקראת תרבות אוניברסלית.

- ניצחון זמני לפרדיגמה הפוסט-ציונית.
- ישראל מדינת כל תושביה, ואינה מדינה יהודית.

4. דמוגרפיה יהודית וערבית

- שטח המדינה הערבית ביו"ש = 5,800 קמ"ר, אוכלוסייה = 5.0 מיליון, צפיפות = 860 נפש/קמ"ר

- למיעוט ממערב לירדן.
- כעשרים מיליון נפש ממערב לירדן לא כולל עזה: שטח מדינת ישראל בגבולות 67 = 22,500 קמ"ר, אוכלוסייה = 15 מיליון, צפיפות = 680 נפש/קמ"ר

- זכות השיבה הערבית ליהודה ושומרון מזרימה מיליוני ערבים באמצעות מעבר חופשי ואיחוד משפחות דרך הגבול המזרחי.
- דרישה לזכות השיבה סכנת הצפה של המדינה.
- קריסה דמוגרפית יהודית - היהודים הופכים

5. מדיניות התיישבות ופיזור אוכלוסין

- צפיפות כללית כיום, לפי כ-10 מיליון תושבים = 450 נפש/קמ"ר
- צפיפות כללית 2048, לפי תחזית 15 מיליון תושבים = 680 נפש/קמ"ר

- ריכוז רוב האוכלוסייה היהודית בשפלת החוף.
- בגוש דן מרוכזים ב-2048 כ-10 מיליון יהודים שהם שני שלישי / 65% מיהודי א"י בכלל.
- לשם השוואת מגמת הציפוי:

6. מבנה שלטוני/אדמיניסטרטיבי

- נציגי המחוז נבחרים ע"י משרד הפנים ללא אחריות שילווחית וללא חובת דווח של האזרחים (העדד accountability).

- כנסת ישראל מתפקדת כבית עליון, ללא נציגות מחוזית נבחרת ועל כן, ללא שליטה פוליטית על הטריטוריה.
- מדינת ישראל מחולקת ל-6 מחוזות.
- מחוז יהודה ושומרון בשליטה ערבית זרה.

7. ירושלים

- פיזי אלא לכיוון מערב.
- מתעצמת ההגירה השלילית ולא רק של צעירים, ועל כן ירידה קשה ביכולתה לתפקד כעיר ואם.

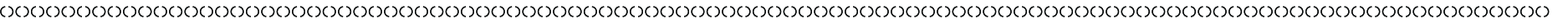
- העיר חצויה ומחולקת למזרח ולמערב - גדר הגבול מייצרת קו תפר אלים על כל משמעויותיו: מרכז העיר, פסגת זאב, רמות, הגבעה הצרפתית, גילה, הופכות לשכונות ספר זנוחות.
- ירושלים מוקפת במלקחיים מכל שלושת עבריה באוכלוסייה ערבית. תפקודה אינו מאפשר גידול

- ירושלים, אבן הראשה של המדינה, חוזרת להיות פרוזדור - עיר / פריפריית קצה כפי שהייתה עד 1967.
- תל אביב הופכת לבירה בפועל.
- האגן הקדוש, העיר העתיקה והר הבית אינם בריבונות ישראלית.

8. כלכלה, תעסוקה שיכון וכינוי תיירות

- חשש להפחתה בהשקעות הזרות בשל מצב בטחוני לא יציב.
- לחצי תעסוקה וחוסר יציבות, סכנה לנפילת הבורסה.
- אינפלציה והאבטלה עולות.
- מינימום בתנועת התיירות חוץ ופנים והפסדי ענק למשק.

- מדינת ישראל לא תוכל לחסום את הביקוש לעבודה מצד ערביי יו"ש הכלואים באבטלה ובעוני במזרח: אלה ינסו לחדור בהמוניהם לגוש דן לחפש עבודה ו/או לפיגועי טרור (תקדים עזה).
- עלויות גבוהות להבטחת הביטחון השוטף.
- הצפיפות בגוש דן הינה מתכון בטוח לעלייה ביוקר המחייה ולדיוור שאינו בר השגה שמוביל לירידה מן הארץ.

אסכולה ג: ריבונות ישראל בין הים לירדן

המצב בשנת 2048

רוב יהודי מוצק ומיעוט ערבי נאמן למדינה

באסכולה ג קיימים כמה מתווים מתגלגלים זה אחר זה בשלבים או שיעשה בבת אחת:

מתווה ריבונות על מרחבי ההתיישבות תחילה ע"פ החלטת מרכז הליכוד 31.12.17

- השוואת הסטטוס של יהודי יו"ש לאזרחי ישראל.
- המתווה הזה מתייחס למרחבי ההתיישבות היהודית שאינם כוללים ערבים - אין שינוי בסטטוס של הערבים.

מתווה החלת ריבונות על שטחי C ללא גושי ההתיישבות ערבים

- השוואת הסטטוס של יהודי יו"ש לאזרחי ישראל
- הרחבת הבנייה והקמת ישובים
- גושי ההתיישבות הערביים נשארים מחוץ למתווה - אין שינוי בסטטוס של הערבים

ההשוואה בהמשך מתייחסת למתווה החלת ריבונות על כל יהודה ושומרון, על פיו תוכננה תמ"א 100

<p>של מישור החוף.</p> <ul style="list-style-type: none"> • חיוניות ההערכות הצבאית בגב-ההר המזרחי והבקעה, כלפי חזית מזרחית שלעולם עלולה להיות איום על ישראל. 	<p>למדינה ערבית ממערב לירדן.</p> <ul style="list-style-type: none"> • מדינת ישראל מעצמה אזרית, שיתוף פעולה מדיני/בטחוני עם מדינות האזור. • בטחון פנים מלא. • פיתוח מואץ של השידרה המזרחית (תוואי דרך אלון בין בקעת הירדן לכביש 60) לאיזון המתניים הצרות 	<ul style="list-style-type: none"> • ריבונות שלמה ממערב לירדן: חזרה למתווה הציונות: התיישבות-עליה-ביטחון-זהות יהודית, ביטול הקו הירוק וביטול חלוקת יו"ש לאזורים A-B-C, התיישבות בכל שטחי ישראל (וביום מן הימים גם בעזה). • גדיעת התקווה הערבית / מוסלמית באופן סופי 	<p>1. ביטחון וריבונות מעשית</p>
<ul style="list-style-type: none"> • יכולת תכנון פיזי הגיוני, המתחשב בתוואי הקרקע, התשתיות והאוכלוסיות. • בעלויות קרקע - גאולת קרקעות והפיכתן לאדמות מדינה. 	<p>תבחר על ידי נציגי הציבור לפי רצון העם.</p> <ul style="list-style-type: none"> • מדיניות ברורה ויישומה לגבי מהגרים חוקיים ובלתי חוקיים. • חוקה לישראל לאחר 100 שנות עצמאות • מדיניות ברורה לגבי מעמד אזרח / תושב. • חובת הצבעה לכנסת ישראל. 	<ul style="list-style-type: none"> • משילות פיזית מלאה ממערב לירדן. • חופש תנועה במרחב ארץ ישראל ללא הגבלה. • אכיפת חוק חזקה - תיאסר כל בניה לא חוקית בפזורה הבדואית, בגליל ובירושלים וביטול כיסי התנגדות ערביים בתוך שטח המדינה ופירוקם. • שיקום היחסים בין שלושת הרשויות. הרשות השופטת 	<p>2. משילות</p>
<ul style="list-style-type: none"> • שותפות מלאה בנטל: על כולם חלה חובת התגייסות לצבא או לשירות אזרחי. 	<p>מישור החוף מדבר וערבה המשלבת בין מזרח ומערב.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ריבונות פיזית חזותית - מרחב לאומי/ציבורי ישראלי וקורקיע יהודי/ציוני בנוי. 	<ul style="list-style-type: none"> • חזרה לדרך הציונות השלמה והגשמתה. • חוק הלאום מהווה בסיס לחוקה לישראל. • ממדינת חוף בעלת צביון מערבי למדינת הר, עמק, 	<p>3. החזון הציוני</p>
<ul style="list-style-type: none"> • מאזן דמוגרפי שנתי ב-2048 - צמיחה של 2% = תוספת 360.000 נפש בשנה, כלומר כ-80.000 יח' דיור חדשות בשנה, ב-12 המחוזות ובכל רחבי הארץ. • שטח מדינת ישראל = 27,800 קמ"ר אוכלוסייה 20 מיליון צפיפות 720 נפש קמ"ר. 	<p>20.0 מיליון פרוסים בכול שטח המדינה.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ממשיכה מגמת עליית הפיריון היהודי. • פרויקט לאומי - עידוד ממלכתי לעליה מסיבית להבאת עוד מיליון יהודים מהגולה תוך שילובם המלא בחיי המדינה. • תקציב פיננסי/פיצוי לעידוד הגירה ערבית מרצון אל מחוץ למדינת ישראל. 	<ul style="list-style-type: none"> • חתירה לרוב יהודי מוצק ומיעוט לא יהודי הנאמן למדינה במעמד תושבות עם אופציה לבקשת אזרחות בעתיד. • מספר היהודים בעולם = 20 מיליון מתוכם בישראל = 15 מיליון שהם 75% (משנת 2025 יותר ממחצית יהודי העולם יחיו בישראל). • סה"כ תושבים ממערב לירדן וללא רצועת עזה = כ - 	<p>4. דמוגרפיה יהודית וערבית</p>
<p>קהילתית/חקלאית.</p> <ul style="list-style-type: none"> • מערכת תחבורה ציבורית יעילה בכל הארץ. • מדיניות של עידוד החקלאות שהיא הערובה לאחידה באדמת המולדת ויכולת אספקת מזון בעת חירום. 	<p>תושבים, לא כולל מטרופולין ירושלים.</p> <ul style="list-style-type: none"> • הקמת ערים חדשות במחוזות ובנפות כמרכזי תעסוקה, חינוך אקדמי ותרבות, המאפשרים עצמאות תפקודית. • 75% מתושבי ישראל (15 מיליון איש) חיים בערים בגדלים משתנים במחוזות בכל הארץ, ואילו 25% (5 מיליון) מתגוררים בהתיישבות בטריטוריה כפרית/ 	<ul style="list-style-type: none"> • מגמת פיזור וביזור אוכלוסין בכל רחבי הארץ, הכוללת הפניית אוכלוסיות ההתיישבות ביהודה ושומרון, ירושלים, גולן, גליל, נגב וערבה עם הטבות ממשלתיות. כתוצאה מכך ביטול מושג הפריפריה והיוממות. • סטטוס ההתיישבות ביהודה ושומרון כ-2 מיליון 	<p>5. מדיניות התיישבות ופיזור אוכלוסין</p>
<p>רבות מסוגיות הליכה יוכרעו באמצעות משאלי עם בשני הבתים.</p> <ul style="list-style-type: none"> • מבנה השלטון בערי המחוז והנפה מבוסס על חלוקה מוניציפלית לעיריות רובע ריבוניות ובהם מיעוטים מכל הסוגים. 	<p>היום, 120 ח"כים נבחרו ציבור. הבית התחתון: עוסק בסוגיות אזרחיות ומקומיות ובו 100 נבחרו ציבור.</p> <ul style="list-style-type: none"> • אורח ישראל בוחר פעם ב-5 שנים בשני פתקים לשני הבתים. • בין הבתים יתקיים תיאום ושת"פ מלא. • קשר של מחויבות מוחלטת בין הנבחר לבוחר, על כן 	<ul style="list-style-type: none"> • תמ"א 100 כוללת את כל ארץ ישראל ממערב לירדן ומתוכננת כיחידה גאופוליטית אחת. • ארץ ישראל מתחלקת ל-12 מחוזות ול-40 נפות. • חלוקת כנסת ישראל לשני בתים: העליון והאזרחי. • הבית העליון: עוסק בסוגיות מדיניות, ביטחוניות, כלכליות ותשתיות ברמה הלאומית. חברים בו, כמו 	<p>6. מבנה שלטוני/אדמיניסטרטיבי</p>
<ul style="list-style-type: none"> • דמוגרפיה בירושלים - מתוך 5 מיליון תושבים, 4.5 מיליון יהודים (85%), וחצי מיליון ערבים נאמנים במעמד תושבות. • ירושלים עיר עשירה ומשגשגת. • מימוש ריבונות בעיר העתיקה ובהר הבית. • העברת מוסדות השלטון לירושלים. 	<p>בינלאומי באמצעות ירושלים הימית (אשרוד כיום).</p> <ul style="list-style-type: none"> • נמל התעופה הבינלאומי הראשי של ישראל הינו נמל הורקניה, הממוקם במדבר יהודה ממזרח לירושלים. • התפתחות הפיזית של ירושלים פתוחה לכל עבר. • בנייה מאסיבית ואכלוס מאות אלפים בדיור בר השגה. • שטח העיר - 1000 קמ"ר, צפיפות עירונית ממוצעת - 5000 נפש לקמ"ר. 	<ul style="list-style-type: none"> • ירושלים המרכז הפיזי והרוחני של מדינת ישראל, עיר עולם ייעודה. • מזרחה מרכז הכובד של ארץ ישראל לעבר ציון, והעלאתו להר יהפוך את ירושלים וגוש יהודה למרכז התפקודי והתרבותי של א"י. • מטרופולין ירושלים ימנה כ 5 מיליון תושבים = 25% מתושבי ארץ ישראל עם גישה פיזית לים ולנמל 	<p>7. ירושלים</p>
<ul style="list-style-type: none"> • מדינת היי טק מצליחה. • תשתיות לאומיות בהתפתחות מתמדת כולל גז, מים, אנרגיה חלופית, פרויקט תעלת הימים. • מעבר מתחבורה פרטית לתחבורה ציבורית המכסה את כל שטח המדינה. • מימון מלגות וסבסוד השכלה גבוהה לכל יוצאי צבא ושירות לאומי. • תירות - 15 מיליון תיירים בשנה. 	<p>מדד ג'יני - מקום 10 בעולם.</p> <ul style="list-style-type: none"> • אבטלה מינימלית, יעילות מקסימלית במשק. • העלאת גיל פנסיה לנשים ולגברים באופן פרופורציונלי לתוחלת החיים בזמן הזה. • הוזלת יוקר המחייה. • דיור בר השגה לצעירים יוצאי צבא ושירות לאומי. • דירה סטנדרטית = 70 חודשי עבודה לפי משכורת ממוצעת. • מחוזות, אזורים פיתוח ומרכזי תעסוקה ייעודיים חדשים מחוץ למרכזים הקיימים. 	<ul style="list-style-type: none"> • הכנסות המדינה מכוונות לפרויקטים לאומיים/מחוזיים ולרווחת הפרט. • הקמת "השוק המזרח תיכוני המאוחד", סמל לעתיד הלבנט ככוח כלכלי אזרחי מוביל בעולם, בו ישראל מהווה שחקן מפתח. • סטטוס כלכלי - ישראל חלק מהעולם הראשון ומארגון ממדינות ה OECD ועוזרת לשכנותיה בכל פרמטר. • צדק חלוקתי - מערך שוק חופשי מבוזר משולב במערך רווחה מפותח. • מדד פיתוח אנושי - מקום 5 בעולם. 	<p>8. כלכלה, תעסוקה שיכון ובינוי תירות</p>

מתמ"א 35

תמ"א 35, תכנית המתאר הארצית הרשמית של מדינת ישראל (בתוקף עד 2020)

- מחוזות:
1. צפון
 2. חיפה
 3. מרכז
 4. תל אביב
 5. ירושלים
 6. דרום
 7. יו"ש

השלכות תמ"א 35

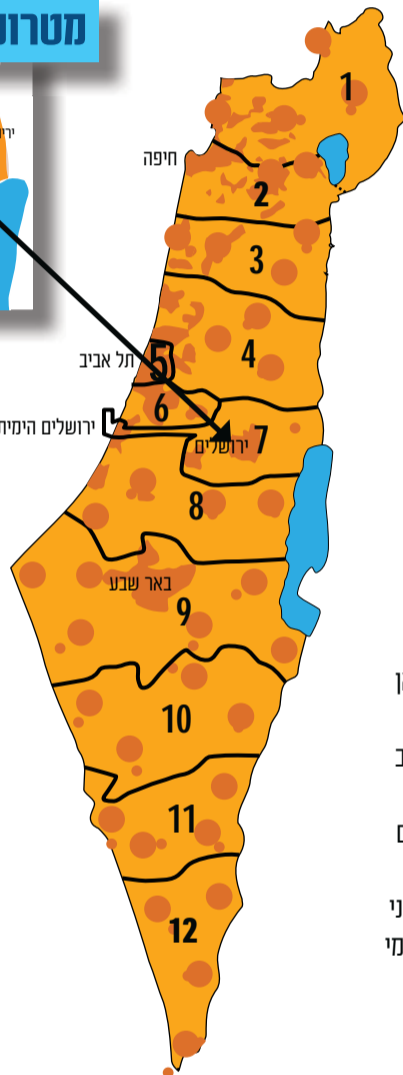
- ישראל מתמודדת עם מחלוקת בין הציונות הקלאסית (מדינת לאום יהודית) לתפיסות פוסט ציוניות (מדינת כל אזרחיה, ניתוק זיקה ליהדות).
 - ריבונות ישראלית בגבולות 4 ביוני 67 במסגרת הקו הירוק ללא מזרח ירושלים, העיר העתיקה וללא יהודה ושומרון.
 - מרחב לאומי ללא יכולת הגנה, ריבונות או משילות.
 - חלוקת מדינת ישראל ל-6 מחוזות בלבד, לא מאפשרת שליטה טריטוריאלית במדינה.
 - כנסת ישראל - שלטון לאומי בלבד ללא מבנה וייצוג מחוזי / אזורי.
 - מגמת ריכוז 90% מאוכלוסיית ישראל היהודית ב-4/5 מטרופולינים בלבד לקראת הפיכתם למגלופוליס מחובר בשנת 2048. התיישבות כפרית / חקלאית / קהילתית יהודית מהווה רק 2% מהאוכלוסייה ועל כן מדיניות זו מפקירה את השטח כולו.
 - ירושלים - עיר קצה מנוונת, הסובלת מהגירה שלילית ואינה מתפקדת כבירת-ישראל בפועל.
 - מרחב ציבורי לאומי ללא סממנים חזותיים יהודיים.
- להשוואה המפורטת של האסכולות עיינו בטבלה בעמוד הקודם

לתמ"א 100

תכנית מתאר אסטרטגית | ישראל 2048

תמ"א 100, הצעת התכנון של תנועת ריבונות

מטרופולין ירושלים

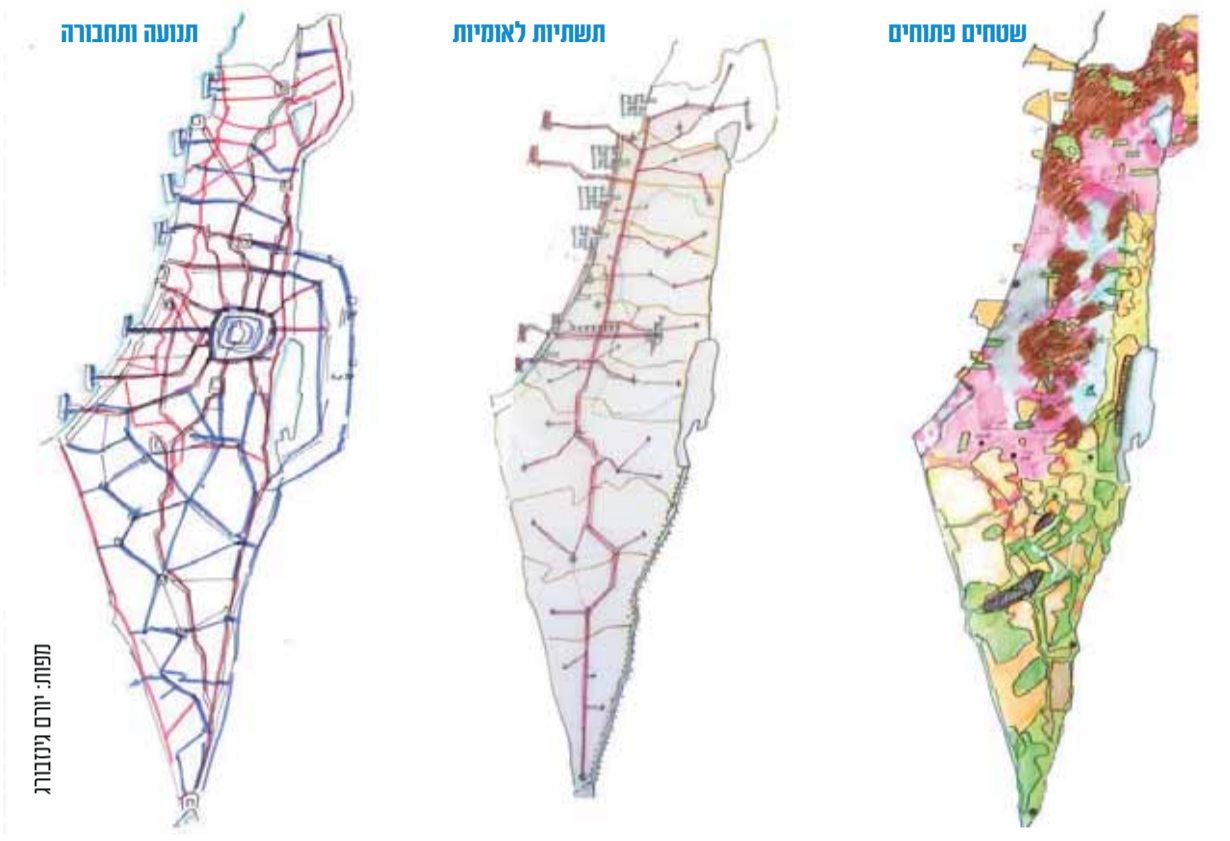
- מחוזות:
1. צפון
 2. חיפה
 3. בית שאן
 4. שומרון
 5. תל אביב
 6. לוד
 7. ירושלים
 8. יהודה
 9. נגב צפוני
 10. נגב דרומי
 11. ערבה
 12. אילת

השלכות תמ"א 100

- מדינת ישראל היא מדינת הלאום של העם היהודי לפי רוח מגילת העצמאות, מולדת ייעודה לכול יהודי העולם, ובה רוב יהודי מוצק ומיעוט לא יהודי נאמן למדינה.
- ארץ ישראל המערבית מהים ועד הירדן מהווה מרקם חיים אחד ולכן מרחב תכנון אחד. כל המערכות (כלכלה, תשתיות, דרכים ותחבורה, שלטון, חינוך ועוד) מתוכננות כיחידה ארצית משולבת ומאוחדת. ריבונות ישראלית מלאה בא"י ממערב לירדן ללא זכר לקו הירוק, כולל ירושלים רבתי מאוחדת ויו"ש כמרכז הכובד של המדינה.
- מדינת ישראל הינה מעצמה אזורית ומרחב לאומי בעל יכולת הגנה, ריבונות ומשילות מלאים.
- חלוקת מדינת ישראל ל-12 מחוזות (מזרח-מערב) ול-40 נפות מאפשרת שליטה טריטוריאלית מלאה במרחב.
- כנסת ישראל החדשה מחולקת לבית נבחרים לאומי עליון ולבית נבחרים אזורי תחתון. באופן זה לכול תושב ישראלי נציג בבית העליון ובבית התחתון.
- מגמת ביזור ופיזור אוכלוסיית ישראל ב-12 מטרופולינים מחוזיים ראשיים וב-40 בירות נפה עצמאיות מאפשרת פריסה אוכלוסייה מלאה בכול שטחי ארץ ישראל ומבטלת את מושג הפריפריה והיוממות. 75% מהתושבים חיים כעירוניים אולם מסה קריטית בת 25% חיה ביישובים חקלאיים / כפריים / קהילתיים.
- מטרופולין ירושלים - בירת הנצח של עם ישראל מהווה עיר עולם ומרכזה הגיאוגרפי, רוחני ותפקודי של ארץ ישראל כולה. שטח ירושלים כ-1000 קמ"ר והיא מתפרשת מבית-אל לגוש עציון ומים המלח ועד הים התיכון.
- לאחר 2000 שנות גלות, יבנה מרחב ציבורי חזותי ויהודי חדש ובו קור-קיע לאומי/סמלי המייצג את נוכחות עם ישראל ואת תורת ישראל במולדתו.

מפות: תנועת ריבונות

תמ"א 100 - לא רק פתרון מדיני, אלא ראייה תכנונית כוללת

מבט על סקיצות בתחומי (תימין לשמאל) שטחים פתוחים, תשתיות לאומיות, תנועה ותחבורה

- **מבנים מיוחדים** - כל מחוז יתכנן לעצמו ובתאום כלל לאומי: מבני ממשל; מבני דת; בתי חולים; מוסדות להשכלה גבוהה; מרכזי תעסוקה; מוסדות תרבות ופנאי; מבני ספורט המוני; פארקים מחוזיים.
- **תכנון ישראל בשעת חירום מול איתני הטבע.**

- **שטחים צבאיים** - תכנון מערך קו הגבול של מדינת ישראל, תכנון מיקום בסיסים ומחנות צבא; שטחי אש ביבשה, אוויר וים; שדות תעופה; תכנון פריסת דרכים, מחסנים, ואספקה צבאית לשעת חירום.

תמ"א 100 מתייחסת לכל השטח ממערב לירדן כיחידת תכנון לאומית אחת. מכלול הפרמטרים המשפיעים אינו רק בתכנון הפוליטי האדמיניסטרטיבי, אלא בתכנון שטחים פתוחים, תשתיות לאומיות, תחבורה, תכנון עירוני, תכנון אקולוגי (שמורות טבע, משאבי המים וכו').

מעבר לנושאי הליבה שנסקרו, תמ"א 100 מייצרת במקביל מדיניות תכנון פיזי מפורט שיענה לצרכי גידול האוכלוסייה לעתיד בנושאים הבאים:

- **תנועה ותחבורה** - מעבר מתחבורה פרטית לציבורית וצמצום תופעת הפריפריה ועל כן היוממות; רשת שדות תעופה בכל מחוז; נמלי ים; רשת רכבות ארצית מקושרת למדינות האזור; רשת דרכים לאומיות, מחוזיות, ונפתיות; הארכת שביל ישראל שיעבור ביהודה ושומרון.
- **תשתיות לאומיות** - תכנון צריכה לאומית ואנרגיות חלופיות נקיות. ייצוא אנרגיה ומים למדינות האזור. אסדות גז ורשת אספקת גז עירונית; תחנות כוח; מאגרי דלק; מתקני התפלת מי ים; עתידו של המוביל הארצי; עתיד תעלת הימים מהים התיכון לים המלח; איים מלאכותיים; מכוני טיהור; מטמנות אשפה.
- **שימור אקולוגיה ושטחים פתוחים** - הגדרת גבולות שמורות טבע וגנים לאומיים חדשים ביהודה ושומרון; קביעת מדיניות חופיית ואגמים, מצוק ומכתש; הגדלת שטחים חקלאיים עבור צמיחה דמוגרפית; הגדלת שטחי יערות וחורש; שמירה על שטחי מדבר וערבה.
- **ירושלים רבתי** - בירה ועיר עולם: תכנון האגן הקדוש, העברת כול מוסדות ממשלה לעיר; תכנון מערך תחבורה, מגורים ותעסוקה ל 5 מיליון תושבים; תכנון והקמת 180 שגרירויות ברחבי העיר; תכנון ירושלים-הימית היא אשדוד כנמל הבירה וכמע"ר של ישראל והמזרח התיכון כולו.
- **מורשת היסטורית וארכיאולוגית**: פיתוח אתרים קיימים וחדשים, עבור תיירות פנים וחוגי הפיתוח למחוללי הזהות של עם ישראל במולדתו.

שנה עברה מאז יצאנו לאור עם פרויקט תמ"א 100 (גיליון ריבונות מס' 9) פרויקט המשלב ראייה רחבה וכן תכנון לפרטים שמטרתו הגשמת החזון הצינוני. זהו ניסיון לתכנון מחדש של ארץ ישראל, שאינו מגביל את עצמו לשיפור התכנון לפי המצב הקיים, אלא מכוון למדינת ישראל היעודה בדורות הבאים. העבודה מתקדמת ונעשית בעזרת קאדר יועצים, מתכננים / מומחים בתחומים האחראים לייצר תפיסת - תכנון שלמה, מורכבת ומציאותית עבור מדינת ישראל בשנת 2048, יום ההולדת ה-100 לעצמאותה. יועצים אלה נבחרו לטפל בסוגיות הבאות: פריסת ההתיישבות, דמוגרפיה, סביבה, שטחים פתוחים, תחבורה, תשתיות לאומיות, שיטת ממשל, קליטת עליה, כלכלה, מזרח תיכון, משפטים ביטחון, ביטחון פנים, שיקום ובינוי.

אנו מזמינים אתכם לקחת חלק!

ערכון ראשוני זה מציג את תפיסות היסוד של התוכנית, ניתוח תמונת המציאות כפי שאנו מבינים אותה, ותכנון מערכת כוללת שתכיל את מיטב הפתרונות לבעיות שאנו מזהים.

כפי שנאמר למעלה, אנו עובדים עם מומחים בתחומים השונים, אך ברוח העולם החדש, נשמח להפגיש את התוכנית עם נקודות מבט של אנשים נוספים, ולתהליך של שיתוף הציבור וכך להעמיק את ההבנה ולכן גם את איכות הפתרונות המוצעים.

נשמח לקבל משוב מפורט על הדברים שפרסמנו בעמודים אלה, הן חיובי והן מבקר, לגבי עוצמות וחולשות ההצעה, כך שאת ההערות המשמעותיות נוכל להטמיע בגרסאות הבאות של הפרויקט.

השלב הבא בפרויקט: תכנון מפורט ליישום תמ"א 100 בפועל.

ליצירת קשר: ribonut@gmail.com

נשמח לשמוע מכם, וכמובן שנעדכן על ההתפתחויות בהמשך.

יורם גינזבורג, מתכנן תמ"א 100

יהודית קצובר ונדיה מטר - יו"ר תנועת ריבונות, יוזמות תמ"א 100

יורם גינזבורג - אדריכל, מתכנן עיר ואזור, אדריכל אחראי ומתכנן תמ"א 100

חמוטל לורנס - עיצוב ועריכה גרפית, סיוע בכתיבה

יועצים (בסדר הא"ב):

אמיר אביבי - תא"ל במילואים, יזם ויועץ בכיר לביטחון ומדיניות

פרופ' אלישע האס - פרופ' אמריטוס לכיפויסיקה באוניברסיטת בר אילן, חבר הנהלת חוג הפרופסורים לחוסן מדיני וכלכלי

ד"ר מרדכי ניסן - מומחה למזרח-התיכון, פרסם ספרים על ישראל ולבנון, מיעוטים במרחב, האסלאם והסכסוך הישראלי-ערבי

אברהם שבות - גיאוגרף, מתכנן איזורי

צילום: יונתן זינדל, פלאש 90

התקרבו לריבונות, אבל לא מספיק

שרת המשפטים איילת שקד מסכמת קדנציה ימנית. האם נעשו צעדים ממשיים לקראת ריבונות ביו"ש? האם הצעדים להשוואת חיי האזרחים ביו"ש הם צעד בדרך לריבונות או להיפך? ומי מונע התקדמות משמעותית יותר?

עדיין החלטה מדינית ולא צריך להתחבא מאחורי פלפולים משפטיים."

גם המשפט הבינלאומי, חרב שהשמאל מנופף בה לא פעם מעל רעיון הריבונות, לא מטריד את שקד, שקובעת נחרצות: "לפי המשפט הבינלאומי יהודה ושומרון הם שטח שבמחלוקת. זו ההגדרה המשפטית ויש לנו מספיק משפטים טובים שיידעו לאשר את מהלך הריבונות גם בהיבט המשפטי".

ומה לגבי העולם ומנהיגיו? שם יוכלו להכיל את התפנית שתחולל ממשלת ישראל מתפיסת שתי המדינות לתפיסת הריבונות? שקד משוכנעת שכן, אך תולה את הדבר בראש ובראשונה בנו: "אם נהיה נחושים אז בהחלט כן. חשוב שממשלת ישראל תדבר על זה", היא משיבה ומטילה את האחריות לפתחו של העומד בראש, ראש הממשלה בנימין נתניהו: "ראש הממשלה לא מדבר על זה. הוא מדבר על רק שתי מדינות. אני סבורה שכאשר ממשלת ישראל והעומד בראשה ידברו על זה אז גם העולם יידע לקבל את זה. כדי שהחזון יקרה ראש הממשלה צריך להכיר בו ולדבר עליו".

אף החומרים המשפטיים שאולי נחשפה אליהם בשבתה בשנים האחרונות במשרד המשפטים. לדבריה הזירה שבה צריכה להתנהל ולהתקדם תפיסת הריבונות אינה הזירה המשפטית אלא המדינית, ומשום כך אין בכוחו של פרט משפטי כזה או אחר לשנות את עמדותיה. "ממשלת ישראל וכנסת ישראל צריכות לקבל החלטה להחיל את החוק הישראלי ביהודה ושומרון, כמו שבגין עשה ברמת הגולן, וחשוב לזכור שהוא עשה זאת ביום אחד או ביומיים בלי להגיד לאמריקאים כי לא רצה לקבל מהם סירוב למהלך. אז אמנם ביהודה ושומרון המציאות יותר מורכבת, אבל זו

"זו ההגדרה המשפטית ויש לנו מספיק משפטים טובים שיידעו לאשר את מהלך הריבונות גם בהיבט המשפטי"

את הטענה לאפלייתם של תושבי יו"ש בהיותם אזרחים הכפופים לממשל צבאי, כאלה שרבות מזכויות האזרח הישראלי לא חלות עליהם. לכאורה הסדרה שכזו עשויה להתקבל כחלופה זולה (בהיבט המחיר המדיני) לריבונות ובכך להחליש את הדרישה הציבורית להחלה כוללת של ריבונות ישראל על השטח.

שקד משיבה לטענה זו ומבהירה כי חשיבות הריבונות אינה במענה נקודתי כזה או אחר, אלא בהיותה מעטפת כוללת. "הריבונות היא משהו הרבה יותר עמוק שיכול לפתור את כל הבעיות באבחת חרב אחת. אנחנו צריכים לפעול להחלת הריבונות ולנצל את שנות נשיאותו של טראמפ כדי לקדם את הרעיון הזה, בעיקר במקומות שהם קונצנזוס".

ריבונות אינה עניין פלפול משפטי אלא להחלטה מדינית אמיצה

את השיחה עם השרה שקד אנחנו מקיימים זמן קצר לאחר שובה מעוד תדרוך כתבים זרים על תוכנית ההרגעה, התוכנית שאותה קידמה כאמור יחד עם השר בנט, ועל חזון הריבונות. מסתבר שגם אם נדמה היה שהצמד בנט שקד פנו לעסקי משרדי החינוך והמשפטים ומעט הורידו הילוך בזירה המדינית, הרי שזו טעות אופטית ותדרוכים סביב תוכניתם המדינית מתקיימים באופן רציף. "השר בנט ואני מקיימים מפגשים כאלה כל הזמן, בין אם מדובר בדיפלומטים זרים ובין אם בתקשורת זהה".

על התגובות שהיא שומעת מכתבים זרים באשר לתוכנית המדינית היא מספרת ומודה שאכן בעיניהם מדובר בתוכנית מנותקת מהמציאות ומנוגדת להסכמה הבינלאומית הקיימת לתפיסת שתי המדינות. "הם אומרים את זה, אבל התשובה שלי להם היא שבשנות השמונים אייבי נתן ישב בכלא כי הוא דיבר עם ערפאת ואחר כך רבין לחץ לו את היד, כך שלפעמים לוקח זמן לתהליכים להבשיל, גם לצד השני".

תהינו אם עמדתה המדינית אכן לא השתנתה על

שעת הסיכומים של מה שהוגדר לא פעם, בעיקר על ידי שרי הממשלה, כממשלה הימנית ביותר, הגיעה. בין מכלול הסיכומים עולה גם השאלה אם בשנות כהונתה של הממשלה עשינו צעדים משמעותיים לעבר חזון הריבונות, החזון שזוכה להסכמה גורפת בקרב רוב גדול מאוד של חברי הקואליציה ושרי הממשלה.

את השאלה הצגנו בפני שרת המשפטים איילת שקד, מי שהובילה יחד עם השר נפתלי בנט את תוכנית ההרגעה המבקשת לנקוט צעדי ריבונות ראשונים עם החלת הריבונות על שטחי C והסרתו של רעיון שתי המדינות מסדר היום המדיני.

"התקרבו קצת יותר לריבונות בקדנציה האחרונה, אבל בהחלט לא מספיק", קובעת שקד. "אני חושבת שהיה צריך לנצל את שנות הנשיאות של טראמפ לקידום צעדי ריבונות, בין אם מדובר בהחלת ריבונות במעלה אדומים ובין אם בהחלת ריבונות בגוש עציון. סברנו שהממשל יוכל להכיל

אנחנו צריכים לפעול להחלת הריבונות ולנצל את שנות נשיאותו של טראמפ כדי לקדם את הרעיון הזה, בעיקר במקומות שהם קונצנזוס"

מהלך כזה, אבל לצערי זה עוד לא קרה".

עם זאת מציינת השרה את הצעדים שהובילה הממשלה להסדרת החיים האזרחיים בהתיישבות ביהודה ושומרון והשוואתם לחיי כלל אזרחי ישראל, אך זאת רק במסגרת החוק הקיים ולא במסגרת חוק ריבונות. הסדרה זו היא אמנם בשורה לא מבוטלת בשביל המתישבים, אך יש מי שיראה בה פתרון נקודתי שבכוחו להשקוט

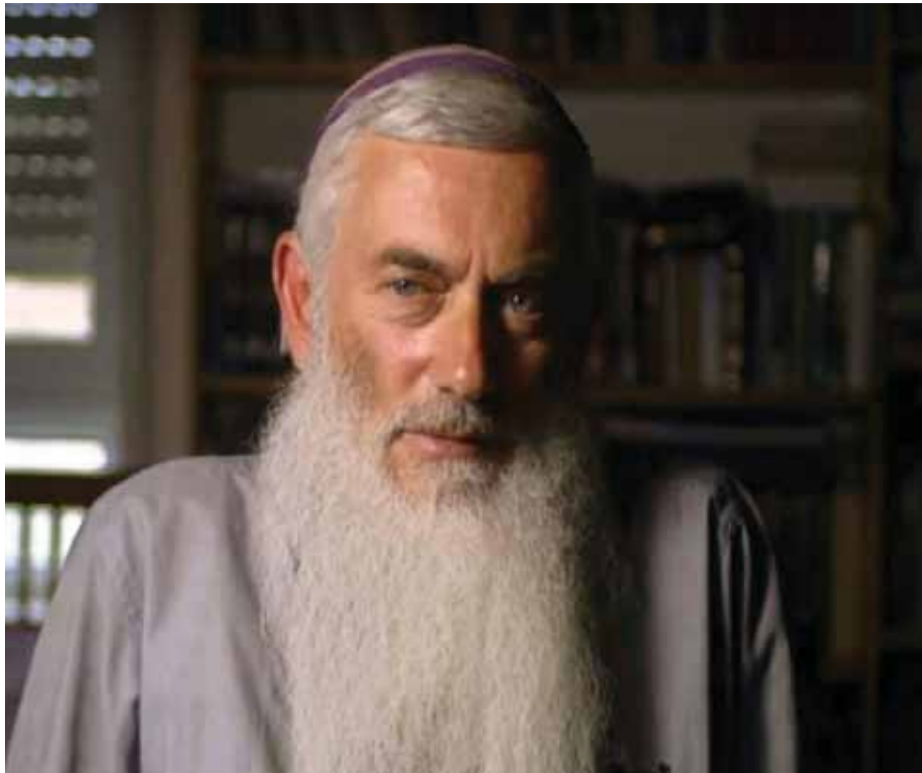
צילום: יונתן זינדל, פלאש 90

"כאשר ממשלת ישראל והעומד בראשה ידברו על ריבונות גם העולם יידע לקבל את זה"

היכוננו לרעידת אדמה

המזרח התיכון הישן אבד לבלי שוב, ואת רעש האדמה הקרב אפשר כבר להרגיש. השאלה היא לא האם אלא מתי // מוטי קרפל

מוטי קרפל, תמונה באדיבות הכותב

הצפוי הוא בירושלים וביו"ש, ששם יהיה ניכר עיקר הרעידה. דווקא שם נראה שיתחולל השינוי הגדול, וכדאי שניערך אליו על מנת לדעת בדיוק מה לעשות בבוא היום ואיך להגשים בו מה שאיננו יכולים היום. כשתרעד הארץ, לא תהיה לנו שום ברירה מלבד החלטה של מטרית הריבונות הישראלית עד הירדן. מתחת למטריית ריבונות זו יכולים לבוא פתרונות שונים, כדוגמת אוטונומיה על בסיס מוניציפלי, אזורי או חמולתי, או תושבות קבע נוסח מזרח ירושלים.

אבל זו לא רק שאלה של עוצמת הרעידות המקדימות. גם הקצב חשוב, והוא הולך וגובר והופך אינטנסיבי ממש כמו צירי לידה תכופים שמבשרים את בואו של הרך הנולד. כך, בלי ספק, אנחנו ערב רעידת אדמה גאו-פוליטית ולידתו של מצב חדש. השאלה כבר איננה האם אלא רק מתי. המציאות הנוכחית עומדת להתפוצץ.

את רעידות המשנה המוקדמות אנחנו כבר מרגישים תחת רגלינו. בעזה אלה צוק איתן, צעדת השיבה וטרור העפיפונים. גם בחזית הסורית הולכות ומתרבות הרעידות המקדימות. בשני המקומות מדובר עדיין על רעידות בעוצמה נמוכה יחסית, משהו כמו 3 בסולם ריכטר, אבל הן בהחלט מבשרות שמה שהיה מתחולל מתחת לפני השטח.

החזית הלבנונית שקטה לכאורה, אבל גם היא עלולה להתפרץ בכל רגע. ביהודה ושומרון, לעומת זאת, מדדו הסיסמוגרפים בשנים האחרונות כמה רעידות עזות יותר, ועתה, לאור מה שמתחולל - טראמפ, העברת השגרירות, עסקת המאה ובעיקר מצבו של אבו-מאזן - צפויות בגורה זו רעידות עזות נוספות.

גם אם רעידת האדמה הצפויה תורגש תחילה בפריפריה - בעזה, בגבול לבנון או בגבול הסורי - אלה תהיינה רק הקרנות מן המוקד. מוקד הרעש

לא רלוונטית, שהרי כל התהליך הזה לא מתרחש בוואקום אלא כשמשביב, בהיקף, מתחוללים ועוזעים עצומים.

סוריה, לבנון, עיראק, החיזבאללה, הבחישה האיראנית, המעורבות הרוסית, אולי גם זו של ארצות הברית - כל אלו מקרינים בעוצמה על ההווה שלנו, והופכים לשדה מגנטי שמחולל שינויים ומקרין מהפכים. המזרח התיכון של שנות התשעים, שהיווה את הבסיס הגאו-פוליטי של הסכמי אוסלו, אבד לבלי שוב. מצרים, ירדן, ומדינות נוספות שהיוו חלק מהמערך התומך והמשלים להסכמים הללו, כבר אינן מה שהיו והאינטרסים שלהן היום שונים לחלוטין.

את רעידות המשנה המוקדמות אנחנו כבר מרגישים תחת רגלינו. בעזה אלה צוק איתן, צעדת השיבה וטרור העפיפונים

כשהתחוללו בצפון הארץ כמה רעידות אדמה, לפני קצת יותר מחצי שנה, המומחים אמרו שאי אפשר לדעת אם רעידות האדמה האלה מקדימות חלילה רעש גדול. כך או כך, הם אומרים, רעידת אדמה גדולה עתידה להתרחש אצלנו, זו לא שאלה של האם אלא של מתי.

אי אפשר כמובן להוכיח קשר סיבתי בין רעידות האדמה ההן ובין מצבנו הגאופוליטי, אבל לפחות כמשל הן יכולות לשמש אותנו לא רע. חבר סיפר לי בעבר כיצד בוקר אחד הוא עמד מול אקורדיון בביתו, וראה פתאום את הדגים מתחילים להשתולל, לפצוח באיזה מין ריקוד משונה. "בואי תיראי משהו מוזר", הוא קרא לאשתו, "תראי איך הדגים מתנהגים", אבל עוד לפני שהספיק לסיים את המשפט התחוללה רעידת אדמה קלה.

לא צריך להיות דגים כדי לחוש משהו באוויר. אומנם רעידות אדמה משמעותיות מתחוללות כאן אחת לכמה שנים, אומרים המומחים, אבל קצב התחוללותן של רעידות אדמה גאו-פוליטיות אצלנו הוא תדיר יותר, בערך אחת לחמישים שנה.

לפני מאה שנה התחוללה קפיצה בתהליך התחיה שלנו, בעקבות מלחמת העולם הראשונה והצהרת בלפור. לפני כחמישים שנה הייתה זו מלחמת ששת הימים. מאז המציאות הגאו-פוליטית שלנו נמצאת במצב בלתי אפשרי, שכל בר דעת מבין שהוא זמני. מציאות המבוססת על "לא בלעז ולא להקיא", מבשרת בהכרח רעידת אדמה עתידית. זו לא שאלה של האם אלא של מתי.

בכל מערכת אנושית יש סתירות פנימיות, והיא לומדת לחיות איתן. אבל בשלב מסוים הסתירות הפנימיות הללו מתעצמות עד כדי כך שהמערכת איננה יכולה להמשיך להכיל אותן, והן מפוצצות אותה מבפנים. המתח הפנימי, האבסורדים, העיסוק בכיבוש שרפות מתמיד, הניסיון הנואש המתמיד להשיג שקט תעשייתי, טאטוא הבעיות אל מתחת לשטיח - כל אלה מאפיינים מערכת שעומדת להתפוצץ מבפנים.

אנחנו משחררים מחבלים כדי לעצור אותם מחדש, אנחנו מחזיקים את הרשות הפלשתינית שממרת לנו את החיים, מתחזקים את שלטון החמאס ברצועת עזה ועוד ועוד. אלו רק קצות קרחון של מצב כאוטי שעומד להתפצק. ממשלת ישראל והממסד הביטחוני המקובע, על זרועותיו השונות, מנסים להחזיק בשיניים את המציאות המתפקעת, להכיל אותה בשאריות כוחותיהם, לסתום פרצות, להתכחש, להתעלם, לדחות את ההכרעה. אבל למצב הכאוטי יש חוקיות משלו, וסופו לעלות מעל פני השטח ולהתפוצץ.

"ואם כי אנחנו מצינדו מסובכים אנו יותר מדי בתסביכים ובמשברים בשביל שנוכל ליזום בעצמנו את הגשמת החוק המונח ביסוד תחיתנו - הלוא מכל מקום אווירה הטעונה חומר נפץ, יש לה אפשרויות עצמיות משלה, ועל אף כל הגורמים המעכבים, ייתכן יום שישפרוץ מהניסיון סוף הוא חייב לפרוץ", כך כתב שבתי בן דב (כל כתביו, כרך ג' עמ' 211) וצפה את פריצת מלחמת ששת הימים שנים ספורות לפניו. הסכמי אוסלו, מעין תוכנית תמ"א 35 שהייתה אמורה לחזק את יסודותיה האבסורדיים של המציאות הגאו-פוליטית שלנו, רק האיצו את התגלעות הסתירות הפנימיות בתוכה, הגבירו את המתח וקירבו את רעידת האדמה הצפויה. אבל לא רק היסודות שעליהם נבנו ההסכמים הללו כבר לא מחזיקים מים, גם המעטפת להסכמים אלה כבר

ויתור על לב הארץ - ויתור על הציונות

ישראל חייבת להחיל ריבונות על היישובים היהודיים ואדמות המדינה ביהודה ושומרון מכמה סיבות. לפני הכול, מכיוון שזהו לב המולדת היהודית. ויתור על לב הארץ הוא ויתור חסר תקדים והרסני על הציונות. // יוסי דגן, ראש מועצת שומרון

יוסי דגן. צילום: ישראל ברדוגו

ליוקר הדיור הנובע מצפיפות ומחסור. מערב השומרון אינו אלא "גוש דן מזרח". הסיכוי היחיד של ירושלים להתפתח הוא צפונה, מזרחה ודרומה, מעבר לקו הירוק. שחרור החסמים הפוליטיים, כלומר ריבונות, יורידו את יוקר הדיור, דבר שיקל על הישראלים ויאפשר לעולים חדשים להגיע לדיור ולכן לעלות ארצה. גם הפוטנציאל התיירותי של נופים מדהימים ואתרים תנ"כיים המצויים במרחק של פחות משעה מהמרכז וירושלים, הוא עצום.

השאלה היא לא האם ריבונות, אלא איך עושים זאת, הכי מהר והכי נכון.

הוא מתחיל בכפר סבא הוא ההבדל בין חיים למוות. לכן, למסירת לב הארץ יש תג מחיר יקר ביותר.

המצב הקפקאי הוא שהתושבים היחידים שנותרו תחת שלטון כיבוש צבאי בלתי דמוקרטי אלה היהודים ביו"ש, לאחר שהערבים עברו לניהול הרש"פ שמהווה אוטונומיה רחבה. ריבונות תשים קץ לעוול הזה ולפגיעה החמורה בזכויות האדם של חצי מיליון תושבי יהודה ושומרון.

בנוסף לכך, הפוטנציאל של יו"ש כלפי מדינת ישראל, אדיר. כמויות קרקע גדולות הן הפתרון

בלי הרי המרכז מה שנשאר מהמדינה זו שפלת החוף העלולה להפוך לגטו צפוף הנשלט מההר, ומהווה את מה שנקרא בעגה הצבאית "שטח השמדה". כשרואים את המבוכה הישראלית נוכח המתחולל בגבול עזה, וכשעושים את ההשלכות מבחינת איום רקטי, מנהרות וצעדות שיבה, מתברר כי הסיכון למה שיישאר מישראל במקרה של נסיגה מיו"ש מחריד עשרות מונים.

מגבולנו המזרחי ועד להודו שוכן מרחב מוסלמי אדיר המכיל מאות מיליונים. ההבדל בין מצב שבו המרחב הזה מתחיל בבקעת הירדן לבין מצב שבו

"האמנתי בשתי מדינות. יש כעת שינוי בעמדתי"

הרב שלמה ריסקין מבצע תפנית דרמטית בעמדותיו ומתמיכה בשתי מדינות הוא עובר למחנה דרישת הריבונות. בריאיון ל'ריבונות' הוא מציג את הסיבות לשינוי

הרב שלמה ריסקין, 2012, מרצה בגבעת העיטם באפרת במסגרת העליות השבועיות למקום שאורגנו ע"י תנועת "נשים בירוק"

לידי. הייתי מצפה מהם שיכירו בזכותי לחיות כאן כפי שאני נותן להם זכות לגור במקומות שהם נמצאים בהם, אבל אני לא מקבל את ההכרה הזאת."

לדבריו מוצא הרב ריסקין סימוכין גם בסיפור המקראי: "שרה רצתה לגרש את ישמעאל אחרי שהוא עשה מעין מעשה טרור. היא אומרת לאברהם שלא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק. חז"ל אומרים ששרה הייתה נביאה גדולה מאברהם כי הבינה את האמת, היא ידעה שידו של ישמעאל בכול, כלומר שהוא ידרוש את הכול, הוא לא יכול לחלק אדמות, הוא דורש את הכול, ואם יתאפשר לו הוא ייקח את הכול בכוחניות. ישמעאל לא ייתן לך את שלך ולכן אין מנוס מלגרשו. אני שומע היום את הצד הערבי מחזיק בעמדה הזאת, לא מוכן לחלוקה כלשהי תוך כדי שהוא מצטט את הקוראן, ואני מבין את המציאות. במצב כזה צריך לצאת מדעתי כדי שארצה בהקמתה של מדינה פלשתינית, מדינה שכבר כעת מכריזה שיש לה את כל הזכויות גם על השטח שאני חי בו."

ומה באשר לעתיד הרחוק? אולי אז, בעתיד, אפשר יהיה לצפות לכך שתחת ריבונות ישראל ולאחר קבלת כל זכויות האזרחיות יסכים ישמעאל לחיות לצד יצחק כפי שחזו הנביאים, אך נראה שעוד חזון למועד.

השטח הזה המדינה צריכה להכריז ריבונות. זה שייך לנו ונחיה כאן עם כל המשתמע מזכותנו לחיות כאן. ריבונות משמעה הסדרת החיים האזרחיים בכל מקום שלא נרכש באופן פרטי על ידי ערבים."

לזאת מוסיף הרב ריסקין ומדגיש כי הגדרת שטח כשייך לערבי פרטי מחייבת הוכחה ממשית שתעמוד במבחן בית המשפט. "אם יש לערבי בעלות על קרקע מסוימת לא נדרוש את הקרקע הזאת. כך היה בעבר, כך עשתה גם פליאה אלבק ז"ל (מנהלת המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה שעסקה במיפוי אדמות המדינה ביהודה ושומרון - המערכת), וכך גם מורה התורה. ריבונות של עולם אומנם נתן לנו את הכול, אבל אנחנו גם מצוים שלא לגזול קרקע פרטית. גזל עכו"ם אסור."

נבואת שרה חזתה את הסרבנות הערבית להכיר בנו

הרב ריסקין מודע היטב להשלכותיה של קביעת ריבונות ישראלית גם על חלק מהשטח באשר לסיכויים להקמה עתידית של מדינה פלשתינית, חזון שבו כאמור האמין בעבר. "הייתי בעבר בעד שתי מדינות, אבל אם אני מבין את עמדת הפלשתינים הם קובעים שכל אדמות ישראל שייכות להם. אני לא רוצה מדינה כזו

"הייתי מוכן לעשות הרבה למען הדו קיום. הייתי הדובר הגדול ביותר למען דו קיום, למען חיים משותפים כפי שמבטאים צומת גוש עציון וקניון רמי לוי, אבל כעת יש בוודאי שינוי בעמדותי. אני רואה שהטרור מכוון דווקא נגד גוש עציון, והסיבה לכך היא המאבק הערבי בדו קיום עצמו. הם מגנים את נרמול היחסים עם ישראל. במצב כזה למסור להם עוד אדמות ולסכן את עצמנו זו התאבדות. לא ניתן אדמות למי שמכריז שמטרתו היא לחסל ולגרש אותנו."

הרב ריסקין מרחיב ומבהיר את התפנית שחלה בעמדותיו: "עד עכשיו נתתי להם את הרשות להיות ולחיות בכל מקום שבו הם נמצאים, אבל הם לא אפשרו לנו, הם לא הכירו בזכותנו להיות כאן. הם לא חושבים שהאדמה שאני נמצא עליה שייכת לי. הגישה הזאת היא זו שהביא לכל כך הרבה מעשי טרור, היא זו שיצרה כאן מלחמות."

דרישתו של הרב ריסקין מהפרטנר הערבי להכיר בזכותו של עם ישראל לחיות לפחות בחלק מארצו מזכירה את דרישתו של ראש הממשלה נתניהו מהנהגת הרש"פ בכלל ומהיו"ר, אבו מאזן, להכיר בהגדרתה של ישראל כמדינה יהודית. באכזבה אומר הרב ריסקין כי נראה שהסיכוי להכרה שכזו נראה רחוק מאוד, אולי אפילו בלתי אפשרי.

משום כך, סבור הרב, הגיעה השעה לקבוע עובדות ריבוניות בשטח, להקפיד שלא לגזול אדמות שיש עליהן זכויות קניין פרטיות של ערבים, אך על כל שאר השטח להכריז ריבונות ולפעול בהתאם. "יוב מוחלט של השטח הוא אדמות מדינה", מזכיר הרב ריסקין, "על

במשך שנים ארוכות החזיק הרב שלמה ריסקין, מייסד מוסדות 'אור תורה סטון' ורבה של מועצת אפרת, בעמדה הדוגלת לדו קיום יהודי ערבי גם במחיר הקמתה של מדינה פלשתינית. את גוש עציון, אזור מגוריו, ראה כמודל להיתכנותו של דו קיום שכזה. כיום, לנוכח גל הטרור של השנים האחרונות, הוא משנה את עמדתו וקורא לצעדי ריבונות ביהודה ושומרון.

"חשוב מאוד שתהיה לנו ריבונות על כל חלקי יהודה ושומרון שיהודים נמצאים בהם", פותח הרב ריסקין, ומקפיד להדגיש כי ריבונות ישראל ביהודה ושומרון אסור לה שתפגע בזכויותיהם האזרחיות של הערבים המחזיקים בזכויות קנייניות על הקרקע, ובלבד שיוכלו להוכיח באופן חוקי בעלות זו.

הייתי מוכן לעשות הרבה למען הדו קיום. אבל כעת יש בוודאי שינוי בעמדותי. לא ניתן אדמות למי שמכריז שמטרתו היא לחסל ולגרש אותנו.

ארגון AFSI - אמריקנים למען ישראל בטוחה: ריבונות - הפתרון היחיד למדינת ישראל

הלן פריימן, יו"ר AFSI

מלמדים לשנוא את ישראל, והמסגדים אף הם מטיפים בלהט לשנאה. פתרון שתי המדינות יהיה קטלני לישראל. האופציה היחידה שנתרה כיום לישראל היא החלת ריבונות ביהודה ושומרון, כדי שאותם חלוצים שבנו את הקהילות היפהפיות ביהודה ושומרון יוכלו ליהנות מאותן הזכויות והפריבילגיות שיש לכלל הישראלים. אנו מתפללים שזה אכן יקרה בעתיד הקרוב.

החזיון שלנו, שמגיעות לישראל אחת לחצי שנה מאז שנת 1994, מקפידות שלא לוותר אף פעם על ביקור בשמורת עזו וגא'ן, ואף תרמו רבות להגדלת השמורה. בנוסף לכך, אנו מבקרים תדיר בקהילות ביהודה ושומרון שאיתן יצרנו קשרים הדוקים. נאבקנו נגד הריסתם של בתים יהודיים ביהודה ושומרון, כשם שנאבקנו נגד הריסת יישובי גוש קטיף ב-2005. לא מכבר יצר ארגון AFSI את תוכנית IF NOT US ("אם לא אנחנו"), המציעה לסטודנטים מארצות הברית, שמגיעים לשנת לימודים בארץ לאחר סיום התיכון, סיורים חינוכיים ביהודה ושומרון, וזאת על מנת שייראו במו עיניהם מה הן "התנחלויות". אנו תקווה כי כאשר יחזרו לארצות הברית הם ייהפכו לשגרירים של רעיון הריבונות.

במהלך הביקורים שלנו בווינגטון הברירה, אנו מטפחים קשרים עם סנטורים ואנשי קונגרס התומכים ברעיון חינוכו של הציבור האמריקני אודות ישראל. אלה שענייניהם בראשם מבינים כי מחמוד עבאס, שכבר נכנס לשנתו ה-15 כנשיא הרשות הפלשתינית, לא מעוניין כלל בפתרון שתי המדינות שאמור ליישב את הסכסוך עם ישראל. בבתי הספר ברשות הפלשתינית

הכנסת שמואל כ"ץ בשיתוף עם ד"ר ראל, פרופ' אריך אייזק והרב רב צוויבן את ארגון AFSI, על מנת לחנך את האמריקאים ולספר להם את האמת אודות ישראל. 20 שנה לאחר מכן, בשנת 1993, נחתמו הסכמי אוסלו בין הטרוריסט יאסר ערפאת והמנהיגים הישראלים דאז יצחק רבין ושמעון פרס. ההסכם קרם עור וגידים בניצוחו של נשיא ארצות הברית ביל קלינטון, שהפעיל לחץ כדי לראות במימושו. אדמות יהודה ושומרון היקרות הפכו ל"שטחים כבושים", וישראל, הבעלים של שטחים אלה, הפכה לתוקף הגזול אדמות מהפלשתינים.

מי היו "פלשתינים" אלה? מהיכן בדיוק הגיעו? כיצד הפכו חבלי יהודה ושומרון לנחלתם? הכול הושג באמצעות לחץ ברוטלי, טרור רצחני, חינוך דונוני, תקשורת עוינת ואינסוף שקרים. איכשהו העולם קנה את הסיפור של "הפלשתיני העשוק". ישראל הפכה לגולית הכוחנית שתוקף את דוד החלש. כלומר, האמת נהפכה על פיה ועד היום היא עודנה בהיפוכה. מאחר שארגון AFSI לא מוכן לקבל את המצב כפי שהוא כרגע, הוא עושה כל שביכולתו לקדם את רעיון הריבונות. אנו משתפים פעולה עם יהודית קצובר ונדיה מטר, בכל דרך אפשרית. משלחות

המילה ריבונות הופיעה לראשונה כשהתחזר שחבלי יהודה ושומרון צריכים להיות חלק מישראל רבתי. המילה לא הוזכרה בשיעורי התנ"ך במרכז היהודי בברוקלין, ניו יורק, שם התחלתי ללמוד עברית ולהתוודע לסידור ולתנ"ך. הרי יהודה והשומרון, עזה וחברון הם אבני דרך, אתרים תנ"כיים שבהם חיו האבות והאימהות של עמנו. לא יעלה על הדעת שמקומות אלה לא יהיו חלק מהארץ המובטחת.

הבה נחזור אחורנית ל-1948, עת הפכה פלשתינה לישראל, ולמרבית הטרגדיה שאירעה את יהודה, שומרון וחלק מירושלים בידיים ירדניות. 19 שנה מאוחר יותר ישראל חגגה את ניצחונותיה הניסיים במלחמת ששת הימים. ההשתלטות מחדש על שטחי יהודה ושומרון תפסה את ההנהגה בלתי-מוכנה, ועל כן הוחלט להחיל שלטון צבאי זמני שנמשך לדאבונו עד ימינו אנו. כמו כן, קראה הממשלה דאז לכל אוהבי הארץ ללכת ולהתנחל על הגבעות וליישב את האזור. הטובים שבבני הארץ עזבו את בתיהם הנוחים שבתוך הקו הירוק והפכו ל"מתנחלים", עם כל הקשיים הכרוכים בהסתגלות לחיים חדשים במקומות בלתי מיושבים שבנו יש מאין.

בשנת 1973, בעקבות גלים של טרור, ייסד חבר

צילום: אבי סולמון, ישראל היום

בוועז ביסמוט עורך "ישראל היום"

מדברים על ביטחון, לא מדברים על ריבונות

עורך 'ישראל היום' בוועז ביסמוט קורא לחברה הישראלית לשוב לשיח של ריבונות ולא של צורכי ביטחון וקובע: לא צריך לרצות את העולם אלא את הדורות הבאים שלנו ואת זה עושים על ידי ריבונות

אותי. מה שיותר מטריד אותי הוא שבחברה הישראלית, החברה שלנו, יש רבים, כולל עמיתיי למקצוע, שלא רואים בחבל הארץ המקסים הזה חלק מארצנו מולדתנו."

למרות מעמדך כעורך העיתון המוביל בישראל, אתה מרגיש שאתה משלם ברמה האישית או המקצועית מחיר על העמדות שלך?

"אגיד לך איזה מחיר אני משלם. בחג הסוכות הלכנו אני ומשפחתי לטייל באתר המשכן בשילה. ראיתי שם קוריאנים, סינים וניגרים, אנשים מכל העולם שהגיעו לשם כי הם מכירים בחשיבות המקום הקדוש הזה והקשר שלו לעם היהודי. הייתי שם עם שלושה מארבעת ילדיי, ולאחר הביקור הלכנו ליקב גבעות לטעום מהיין המדהים שלהם, וזה המחיר שאני משלם: יום קסום עם משפחתי..."

יגאל להב

מחויב ליעד החלת הריבונות

// יגאל להב, ראש
מועצת קרני שומרון

ההתיישבות באיו"ש היא עובדה מוגמרת וחיים בה יותר ישראלים מאשר בחלקי התיישבות רבים בדרום או בצפון. איכות החיים, הפסיפס האנושי והקרבה למרכז מביאים זוגות צעירים רבים לאזור.

העיוות באי החלת הריבונות הולך וגדל ותוצאותיו בשטח מקשות ומעכבות. הייתי מהראשונים ששמו כמטרה לפעול להחלת הריבונות, וכך אפעל תמיד.

כעיתונאי חוץ הבחנתי במגמה עולמית, לאחד ולא לפלג. כך היה בברלין כשהעולם התרגש ב-89 לראות את העיר מתאחדת, כך כעת בקוריאה כשהחלום הוא לראות את שתי הקוריאות מתאחדות, כך היה כשהעולם חרד מאוד לפני כמה שנים מהאפשרות של חלוקתה של בלגיה וכך במקרים רבים נוספים. אז איך קורה שאתו עולם שחפץ באיחוד, פתאום כשזו קשור אלינו הוא רוצה הפרדה? בנוסף לכך, אספר לך על ביקור שערכו קרוביה של אשתי בישראל. אביה הוא רופא שיניים שאין לו דעות קדומות בעד או נגד. אחרי ביקור בירושלים הוא ביקש להבין בהיגיון פשוט ובריא איך בדיוק אפשר לחלק את הדבר הזה... מבחינה הגיונית אין בזה שכל.

"ואחרי שדיברנו על היגיון, בוא נדבר על צדק: לכל אורך ההיסטוריה נלחמו על ירושלים, ולמרות המצב הדמוגרפי בינינו ובין שכנינו אנחנו הריבונים בירושלים, אז מסתבר שיש ניסים בעולם וכנראה שמישהו מסובב את זה כך כי כך זה צריך להיות, ואני לא מתבייש בכך. וכל זה מגיע מהשילוב הנפלא של הנוסחה הנהדרת והקסומה של החיבור שבין יהדות לציונות, ואולי לנו מהיום שבו נפריד בין השתיים. כל עוד השתיים הללו הולכות ביחד הטעונו של הריבונות חזק, תופס ומנצח."

ומה מקור האמונה הזאת שלך?

"כל חיי רעיתי בשדות זרים. הוריי שלחו אותי לבתי ספר זרים. כאשר למדתי באוניברסיטה זו הייתה אוניברסיטה זרה, וגם כשגריר חיתי במדינה ערבית. ברוך ה' כעת אני עורך עיתון בארצי מולדתי. כיום, לאחר ביקורים ב-18 מדינות ערביות, אני יכול לקבוע שהבעיה היא לא טריטוריאלית. לכל אלה שמדברים על יהודה ושומרון כמקור הסכסוך ומדברים על הכיבוש, אני יכול לומר שמדובר בקשקוש אחד גדול. הרי בני דודיי הפלשתינים לא מוכנים להכיר בריבונותנו על דירת חדר אחד בתל אביב. כולנו יודעים היטב שהדיבורים על יהודה ושומרון הם רק תירוץ, ואני לא מוכן לוותר על המהות שלי, על הזהות שלי, על השורשים שלי, על העבר והעתיד שלי תמורת שלום שלא יהיה."

כעיתונאי אתה מכיר היטב את כל השאלות על תוכנית הריבונות, שאלות על דמוגרפיה, מעמד מדיני, משפט בינלאומי ועוד. עד כמה השאלות האלה מעסיקות אותך כשאתה מגבש דעה בנושא יהודה ושומרון? אתה נותן תשובות לעצמך?

"משפט בינלאומי? איזו בעיה יש במשפט הבינלאומי? לא כבשנו את השטח ממדינה ריבונית והוא לא שטח כבוש, כך שהמשפט הבינלאומי הוא לא כמו שמנסים לומר לנו. עצוב לי שהגענו למצב הזה, אבל העולם פחות מטריד

להקיא'. מכיוון שמדובר בארץ אבות ואני לא מוכן להקיא, וסליחה על הביטוי הלא מנומס, המסר שלנו לעולם צריך להיות מסר של ריבונות, אבל אנחנו נוטים לחשוש כיצד העולם יקבל את מה שאנחנו אומרים. כך היה במקרה חוק הלאום, כך במונח 'מדינת היהודים' ולא 'מדינת כל אזרחיה' ועוד. אנחנו כל הזמן רוצים לרצות את העולם. לא בושה להגיד שאת מי שאנחנו רוצים לרצות

"ראשית, אנחנו צריכים את שינוי השיח לא רק למטרות חוץ, אלא גם למטרות פנים. ביום שבו החברה הישראלית תבין שזו הריבונות שלנו ואנחנו כאן מסיבות ריבוניות, לא נצטרך שוב ושוב להצטדק. זה עוצב שבשנת 2018 אני עדיין צריך להסביר מה אני עושה בארץ האבות."

זה את הדורות הבאים, וכדי לעשות את זה אנחנו חייבים להבהיר מי ריבון בארצנו."

ברמה האישית, מאיפה מגיעה העמדה הזאת, שאתה מבהיר שהיא לא ממניע ביטחוני, מהמקור ההיסטורי? הדתי? ממקור אחר?

"במשך 16 שנים הייתי עיתונאי בפריז. שם לא יעלה על דעתם לדבר על מערב פריז מול מזרח פריז. עוד לפני שאנחנו מדברים על עמדה דתית ועל ציונות יש כאן היגיון בריא. במסעותיי בעולם

באמתחתו רזומה משולב של עיתונאי ודיפלומט, והוא כיום עורך העיתון הנפוץ בישראל, 'ישראל היום'. בוועז ביסמוט תומך בהחלת ריבונות על יהודה ושומרון, ומחזיק במשנה מדינית שמוציאה לא פעם את חבריו למקצוע מהכלים.

"אחת הטעויות הגדולות שלנו במשך שנים היא כשאנחנו מדברים בפורומים בינלאומיים ומסבירים לעולם על חשיבותו של העומק האסטרטגי, ועל כך שאנחנו צריכים את השטח הזה לצורכי ביטחון, ואנחנו שוכחים לשים את הדגש על העניין המהותי העקרוני והחשוב שמאפשר לי שמירה על מה ששלי, וזוהי הריבונות. הטעות היא שאנחנו מדברים עם העולם על ביטחון ולא על ריבונות. משום כך מבחינתם של רבים העניין הזה לא בא בעיניהם בחשבון. זו הסיבה שעד היום אני מוצא את עצמי צריך להצטדק. צריך לשנות את כל השיח."

ואם נשנה את השיח העולם יקבל את הרעיון?

"ראשית, אנחנו צריכים את שינוי השיח לא רק למטרות חוץ, אלא גם למטרות פנים. ביום שבו החברה הישראלית תבין שזו הריבונות שלנו ואנחנו כאן מסיבות ריבוניות, לא נצטרך שוב ושוב להצטדק. זה עוצב שבשנת 2018 אני עדיין צריך להסביר מה אני עושה בארץ האבות."

וכשאתה מסתובב בעולם, איך נראה השיח בנושא הזה?

"אני לא רוצה להישמע מתנשא או לא מנומס, אבל בעולם יש הרבה בורות. אפשר להשוות את זה לשיחה עם ישראלים ממוצע על הסכסוך בבלקנים או על הבעיות בטימור. כך זה גם בעניין שלנו. בספרו 'כורח ההפרדה' מתאר פרופ' דן שיפטן את התנהלותן של ממשלות ישראל לגבי יהודה ושומרון בבחינת 'לא יודעים אם לבלוע או

שילה הקדומה, צילום: ארכיון שילה

צילום: יונתן זנדלי, פלאש 90

באסם עיד

הנהגת אש"ף - השחיתות והסיאוב שמרופדים במיליוני דולרים, בולמים כל סיכוי להגיע לשינוי, צילום: רויטרס

"הרש"פ נועדה להתעשרות מנהיגיה מכספי העולם"

פעיל זכויות האדם באסם עיד, תושב יריחו, לא חושש להביע עמדות נחרצות על השחיתות ועידוד הטרור בידי הנהגת הרש"פ. "רק סיפוח יביא לסוף הסכסוך"

עם זאת בקול רם, הוא יודע, דברים ברוח זו לא ייאמרו בשלב זה. "הם אולי לא יגידו את זה כדי לא לפגוע במה שנקרא הלאומנות שלהם, אבל הם יגידו שהם רק רוצים כלכלה וכבוד ומכל השאר לא אכפת להם". להערכתו גם מעמד של תושבות בלי אזרחות יספק את הרוב המוחלט של תושבי יהודה ושומרון הערבים. "הם רואים את מה שקורה במזרח ירושלים. הם רואים שלמזרח ירושלים יש זכויות בלי חובה להתגייס לצבא. הם מקבלים ביטוח לאומי ושוויון, אז מה ההבדל בין תושבות לאזרחות?"

את פירוקה של הרש"פ רואה באסם עיד כהכרח, אך הוא חושש שישאר אין אינטרס מוגדר לפעול לפירוקה, ובהיעדר אינטרס ישראלי תוכל הנהגת הרש"פ לשמור על סטטוס-קוו שיאפשר לאנשיה להמשיך להתעשר על גבם של תושביה. עם זאת הוא משוכנע שסיפוח השטח, כהגדרתו, הוא שיביא לסופו של הסכסוך.

את ביקורתו הישירה והנוקבת על התנהלות ההנהגה הערבית ביהודה ושומרון וברצועת עזה מעלה באסם עיד ללא חשש בטריונליזם מקומיים ובינלאומיים. הוא מרצה מבוקש בכנסים שונים ברחבי העולם ובאקדמיה העולמית, והוא מוזמן לפאנלים טלוויזיוניים שבהם הוא מתבטא באופן ברור וחד מול נציגי הרש"פ ושלוחיה. כשהוא נשאל אם הוא אינו חושש לחייו הוא מזכיר את העובדה שנועצו בשנות התשעים על ידי אנשי ערפאת. לטעמו הדבר מהווה בשבילו תעודת ביטוח, שכן מאז המעצר הוא עיני התקשורת פקוחות והיא מרחיקה מעליו את איומי מנגנוניה של הרשות. "אני חי היום ביריחו בלי פחד, ולפעמים אני מרגיש בטוח יותר ברמאללה מאשר בניו יורק".

מא-לוהים". כשהוא נשאל על הסיכוי שבמציאות שנוצרה מאז אוסלו יעדיפו ערביי יו"ש את שלטון ישראל הוא משיב בחיוב, אם כי הוא מודע היטב לחשש ולפחד המשתק שמשליטה עליהם הנהגת הרש"פ.

"היו לאנשים חיים יותר בכבוד תחת השלטון הישראלי. הפועל הפלשתינאי מחפש חיים של כבוד, וברש"פ הוא משתכר 400-300 דולר בחודש כשבשאר ישראל הוא מקבל יותר מ-2,000 דולר, ואת זה הוא מחפש. אין לי צל של ספק שאנשים הרגישו שגשוג כלכלי מ-67 ועד שנת 93, השנה של אוסלו, ומאז המצב רק מתדרדר".

גם מעמד של תושבות בלי אזרחות יספק את הרוב המוחלט של תושבי יהודה ושומרון הערבים

כדי לחדד את דבריו על הרצון הערבי בשלטון ישראלי הוא מספר על מפגש שקיים באחרונה עם גורם בכיר מאוד מקרב ערביי חברון. במפגש, הוא מספר, "הוא אמר לי שאם ישראל תכריז שמחר היא הולכת לעשות מפקד אוכלוסין בחברון כדי לאזרח את חברון, אתה יודע מה יקרה? בלילה שלפני כן כל תושבי ג'נין יסתננו לחברון".

אוסלו הרש"פ יותר למדה איך לנהל את המאבק מאשר איך לפתור את המאבק".

עשרות מיליונים זרמו ואף לא דולר אחד הגיע לתושב כלשהו בעזה

בעיני עיד הנהגת הרש"פ אינה יותר מאשר מאפיה אלימה, כהגדרתו, כזו שמתנהלת בזכות מאות מיליארדי הדולרים שמזרמים אליה מרחבי העולם. מול המאפיה ביהודה ושומרון ניצבת המאפיה המקבילה, המאפיה של חמוס ברצועת עזה. לטענתו, כל הניסיון לתאר את שני הגופים כשונים זה מזה במהותם הוא ניסיון עקר. "בחדשיים האחרונים הועברו כמעט 35 מיליון

"הכוונה של הרשות הפלשתינית בכך שהיא הגיעה ליהודה ושומרון הייתה להתעשר ולא לנהל את חי התושבים"

דולר לעזה, ותראה לי עזתי אחד שקיבל דולר אחד... זה הלך לכיסים של המנהיגים כדי שיוכלו להמשיך ולקרוא להסתה ואליםמות".

את הלך הרוח בקרב תושבי הרש"פ הוא מתאר כייאוש כללי. "הם מנהיגים אותנו לשום מקום. יש ייאוש אצל האנשים גם בעזה וגם בגדה, וכשאתה מתייאש אתה אומר בוא נחכה שאולי יבוא שינוי

כבר 26 שנים הוא נאבק למען זכויות האדם של ערביי יהודה ושומרון ורצועת עזה. המאבק הזה הוביל אותו להציג עמדות נחרצות וברורות נגד השחיתות ועידוד הטרור של הנהגת הרש"פ, ובעקבותיו מצא את עצמו נרדף על ידי מנגנוני הרש"פ שבתקופת שלטונו של יאסר ערפאת אף הושיבו אותו במעצר.

באסם עיד, פעיל זכויות אדם תושב יריחו, מוצא את עצמו בשנים האחרונות על קו ישראל-אירופה-ארצות הברית, מרצה ומשתתף בכנסים ומוזמן לראיונות בכלי התקשורת המובילים בעולם, שם הוא מספר גם היום, על אף המחיר האישי הכבד ששילם, על מה שקורה באמת בתוככי הרש"פ במבט מבפנים. כשהוא מנתח את המציאות הוא מגיע למסקנה חד משמעית שתיקון הרש"פ הוא צעד שלא יוכל להתבצע, ומשום כך אין מנוס מפירוקה. השחיתות והסיאוב המרופדים במאות מיליוני דולרים שמגיעים מהעולם כולו בולמים כל סיכוי ורצון בהנהגת הרשות להגיע לשינוי.

"בלתי אפשרי לתקן את הרשות. מאז 2011 אני עוקב אחרי האביב הערבי שהרס יותר מאשר תיקן. אנחנו רואים מה קורה היום בלוב, במצרים, בטוניסיה. הערבים עצמם מצטערים היום שקראו לאירועים האלה אביב", אומר עיד, וקובע כי כל עוד לא תהיה מהפכה באיראן לא תהיה כזו גם ברמאללה ובשכם.

"הכוונה של הרשות הפלשתינית בכך שהיא הגיעה ליהודה ושומרון הייתה להתעשר ולא לנהל את חי התושבים. בגלל זה הרשות הפלשתינית נוטה היום יותר לשמור על המציאות הקיימת כסטטוס קוו כדי לצבור כוח וכסף מהקהילייה הבינלאומית, וכך במהלך 25 השנים שעברו מאז

קרוליין גליק מרצה בעוז וגאון תמונה: תנועת הריבונות

ישראל מול רשות פלשתינית מתפרקת

התפרקות הרש"פ לא תלויה בתוכניותיה של ישראל. היא מתרחשת מדי יום בשטח. במציאות כזו ישראל צריכה לבחון את צעדיה המדודים כדי לשמר את מעמדה ואת האינטרסים שלה // קרוליין גליק

מבחינת הבדואים, חידוש הניהול הישראלי של הערים והכפרים הפלשתיניים ביהודה ושומרון הוא דגל אדום. אם ירדן תחדש את קשריה ביו"ש, הדבר עלול להביא להפלתו של עבדאללה ולפירוק הממלכה ההאשמית על ידי השבטים הבדואיים, שיראו במעשה פגיעה אנושה במעמדם בצד המזרחי של הנהר.

יחד עם זאת, יכול להיות כי ירדן תוכל לשחק תפקיד מועיל כלשהו במניעת התחזקותו של חמאס או בתמיכה בגורמים יחסית מתונים ברמה המקומית. אולם אל לנו להשלות את עצמנו ולתלות תקוות הצלה במלך עבדאללה. זה לא יקרה. רק ישראל תוכל לפעול באופן שמבטיח את האינטרסים שלה, לרבות יציבות ביטחונית במרכזי האוכלוסייה הפלשתינית, בעידן שאחרי הרשות הפלשתינית.

ישראל לא צריכה לזרוז את תהליך התפרקות הרשות. גם אסור לה להאט את התהליך. יחד עם זאת, לנוכח ההתפרקות המתקיימת בפועל של הרשות הפלשתינית, ישראל צריכה להיערך לאנרכיה שכבר מתחילה להפגין נוכחות מתרחבת והולכת. ישראל צריכה לפעול ברמה המקומית כדי לפרק את הפלשתינים מנשק. היא צריכה למנוע מחמאס למלא את הוואקום שהרשות מותירה ביו"ש בכלל ובכפרים ובערים בפרט. כמו כן היא צריכה למנוע מגורמים זרים עוינים, לרבות האיחוד האירופי, להציב כוחות צבאיים או אזוריים בשטח.

ישראל צריכה לפרק את המנהל האזרחי ולבטל את השלטון הצבאי בשטח C על מנת לאפשר לפיקוד המרכז להתרכז בטיפול בבעיות הביטחוניות, ועל ממשלת ישראל להשתמש במשאבים האזוריים הנדרשים כדי לוודא אספקה קבועה של מזון ומצרכים בסיסיים אחרים למרכזי האוכלוסייה הפלשתינים. זאת על מנת למנוע אפשרות של התערבות משבר הומניטרי בקרבם.

התפרקות הרשות הפלשתינית איננה עניין של החלטה ישראלית. היא מתרחשת כבר עכשיו לנגד עינינו. האתגר של ישראל הוא למנוע את המצב המתפתח כדי להבטיח את האינטרסים שלה ביהודה ושומרון ולצמצם עד כמה שניתן את ההשלכות הביטחוניות והמדיניות של היעלמות הרשות מהזירה.

לבצע פיגועים.

אשר לעזה, האמירה של ראש הממשלה, בנימין נתניהו, לפיה ישראל לא תכבד הפסקת האש בעזה כאשר חמאס מבצע פיגועים ביהודה ושומרון, צריכה להיות ממומשת בשטח. אחת הדרכים המרכזיות לצמצם את כוחו של חמאס ביהודה ושומרון היא להסיר ממנו את היכולת להמשיך להכריז ניצחון על ישראל על כך שישאל לא בלעה את הפיתיון ונמנעה מלצאת למערכה בעזה כתגובה לשיגור מאות רקטות ומרגמות לעבר שטח ישראל.

ובאשר לאפשרות שהרשות תוחלף על ידי מפקדים מקומיים, מדובר באפשרות לא רעה לישראל. אולם גם בהינתן מצב זה, על צה"ל לפעול באינטנסיביות לתפוס את כלי הנשק שנמצאים בשטחי A-B. מדובר בכמות עצומה של נשק שהצטברה באזור מאז שנות ה-90 של המאה הקודמת. אין ספק כי ככל שיהיה פחות נשק בידי הפלשתינים כך המצב הביטחוני יתייצב גם בשביל ישראל וגם בשביל הפלשתינים.

על ישראל להכין וליישם תוכניות לטיפול בהשלכות של התפרקות הרשות. המטרה הראשונה של פעילות צה"ל היא למנוע מחמאס להשתלט על אזורים אלה כפי שהשתלט על עזה

ירדן לא ששה לקחת את המושכות

יש הסבורים כי לממלכת ירדן יש אינטרס להחליף את הרשות הפלשתינית כאדמיניסטרטור של הערים והכפרים הפלשתיניים ביהודה ושומרון, וכי על ישראל לפעול כדי להביא למימוש אינטרס ירדני זה. ובכן, אין כל עדות לכך מצד ירדן. אדרבה, ההפך הוא הנכון. הממלכה ההאשמית שרויה במשבר לגיטימיות מול הציבור הישראלי כפי שלא היה מעולם. בכל ערי ירדן מתקיימות הפגנות נגד בית המלוכה ונגד המלך עבדאללה כדבר שבשגרה. ההפגנות כיום כוללות ירדנים מכל האוכלוסיות והזרמים לרבות הפלשתינים והשבטים הבדואיים. אשר לשבטים, הצטרפותם למאבקים נגד המשטר מעידה על היחלשות המלך בימים אלה. הרי השבטים הבדואיים היוו תמיד עמוד השדרה של המשטר.

על פי סא"ל ברוך ידיד, מומחה לעניינים פלשתיניים, זאת הייתה התוכנית של חמאס ב-2014 כאשר אנשיו חטפו ורצחו את שלושת הנערים בגוש עציון, ובכך פתחו במהלכים שהובילו למבצע צוק איתן. זאת גם הכוונה של חמאס כעת.

האפשרות השנייה, לנוכח הרפיסות ההולכת ומתרחבת של שלטון הרשות, היא כי הכוחות והסמכויות יעברו מהשלטון ברמאללה לכפרים, לערים ולשכונות, כאשר בכל זירה ישלוט מנהיג מקומי בעל האמצעים הצבאיים והקשרים החמולתיים החזקים ביותר.

לנוכח עובדת היותנו כיום עמוק בתוך תהליך התפרקותה של הרשות הפלשתינית, השאלה היא לא האם על ישראל לפעול לפירוק, אלא כיצד על ישראל לפעול כדי להבטיח את האינטרסים שלה ביהודה ושומרון לנוכח ההתפרקות של הרשות הפלשתינית.

לכך יש כמה תשובות פרקטיות, אבל כדי לגשת אליהן ישראל צריכה לבצע צעד אסטרטגי של החלת החוק הישראלי בשטח C תוך פירוק הממשל הצבאי והמנהל האזרחי. צעד זה דרוש משני טעמים. ראשית, החלת החוק הישראלי נדרשת כדי להבטיח את השליטה הישראלית המיטבית על האזורים הקריטיים ביהודה ושומרון הן מהבחינה הביטחונית והן מהבחינה הלאומית. המעשה יפעל באופן מיידי כאקט הרתעתי כלפי הפלשתינים. הם יפנימו כי כבר הפסידו את המאבק עוד בטרם נפתח. בכך תידוע דמורליזציה בקרב הגורמים הפלשתיניים שעלולים לתמוך במערכה נוספת נגד ישראל.

אכן, יישום החוק הישראלי בשטח C יכול גם לדרבן פלשתינים לתקוף את ישראל, אולם האמת היא שרמת ההסתה המתרחשת כיום בחברה הפלשתינית, הן מידי פת"ח והן מידי חמאס, היא כזו שצעד חד משמעי מצידה של ישראל - החלת החוק הישראלי על שטחי C - יגרום לזעזוע עמוק שיקרר את האווירה התובעת מערכה טרוריסטית רחבת היקף חדשה נגד ישראל.

לאפשר לצבא לעסוק בענייני ביטחון

הסיבה השנייה לצורך ביישום החוק הישראלי בשטח C במלואו כבר עכשיו, תוך ביטול המנהל האזרחי והממשל הצבאי, היא שהמעשה ישחרר את פיקוד המרכז מלטפל בעניינים לא צבאיים ויאפשר לו לרכז את מאמציו בביטחון אזרחי ישראל ומדינת ישראל, ממש כפי שביטול הממשל הצבאי ויישום החוק הישראלי ברמת הגולן בשנת 1981 שחרר את פיקוד הצפון לטפל באיומים על ביטחון המדינה מבלי להיות מוטרד משאלות לא צבאיות.

אשר לשטחי A ו-B, על ישראל להכין וליישם תוכניות לטיפול בהשלכות של התפרקות הרשות. המטרה הראשונה של פעילות צה"ל היא למנוע מחמאס להשתלט על אזורים אלה כפי שהשתלט על עזה. כיום ברור כי אילו היו מתקיימות היום בחירות בחברה הפלשתינית ביהודה ושומרון, חמאס היה מנצח בהן כפי שניצח בבחירות בינואר 2006. ישראל צריכה לפעול מול חמאס צבאית גם ביו"ש וגם בעזה כדי לצמצם עד כמה שניתן את יכולתו של הארגון

השאלה האם כדאי לפרק את הרשות הפלשתינית היא שאלה לא נכונה. הרשות הפלשתינית מתפרקת ומתפוגגת בעצמה. אין לרשות הפלשתינית שליטה במרבית הערים והכפרים שנמצאים באזורים A ו-B, קרי בשליטתה הפורמלית על פי הסכמי אוסלו. העובדה שמחבלי חמאס שביצעו את הפיגועים האחרונים באזור בנימין הגיעו כולם מאזור רמאללה - הבירה המנהלית והצבאית של הרשות הפלשתינית - היא עוד עדות לשליטתה הרופסת במקרה הטוב על הנעשה בשטח.

על ישראל לפעול כדי להבטיח את האינטרסים שלה ביהודה ושומרון לנוכח ההתפרקות של הרשות הפלשתינית

אם נסיף לכך את הוואקום ההנהגתי שהולך ונפער בפועל יוצא גם ממצבו הבריאותי המעורער של יו"ר הרשות מחמוד עבאס, וממיאוסו על הציבור הפלשתיני, אזי ברור כי ימיה של הרשות כגורם אחראי במידה משמעותית למתרחש בשטח ספורים.

מה גם שאין לעבאס יורש פוטנציאלי שנתפס כמועמד קונצנזואלי כפי שהיה עבאס עצמו ב-2004 כאשר ירש את יאסר ערפאת עם מותו. במקום יורש, עולים וצצים מנהיגים מקומיים. על פי מרבית התחזיות, ישנם שני תסריטים סבירים לגבי היום שלמחרת הרשות. התסריט הראשון הוא שחמאס יתפוס את המושכות. בפיגועים האחרונים ובהכרזות של אנשי חמאס ניתן לראות בבירור ניסיון לתפוס את השלטון מהרשות הפלשתינית ומתנועת הפת"ח. זאת בין השאר באמצעות גרירת גדודי אל אקצה של פת"ח למערכה החדשה שחמאס פועל לפתוח נגד מתיישבים ישראלים ביהודה ושומרון.

אם פת"ח יצטרף למתקפות הדבר ימוטט את הגיבוי הישראלי והאמריקני בפת"ח ויסלול את הדרך להשתלטות חמאס על אש"ף ועל הרשות הפלשתינית.

"לפרק את המנהל האזרחי ביהודה ושומרון"

הריבונות מתקדמת כבר כעת קמעא קמעא

האם לאחר חילופים רוחביים בהנהגת הרש"פ תהיה בה תועלת ביום שלאחר החלת הריבונות? ח"כ מוטי יוגב שולל את האפשרות ומסביר מדוע

מוטי יוגב, צילום: פלאש 90

ניתן לסכם ולקבוע שנעשו צעדים שכאלה. "חונקנו על בסיס התפיסה לפיה הגאולה מגיעה קמעא קמעא עד שהיא פורצת ובאה, ואכן נעשו צעדים משמעותיים. בשנות אובמה הייתה הקפאה מוחלטת וחילצנו רק בנייה של מוסדות חינוך. לעומת זאת בתקופת טראמפ אנחנו מקדמים בכל כמה חודשים במועצת התכנון העליונה של המנהל האזרחי אלפי יחידות דיור משלב לשלב, ואכן בונים בכל היישובים ביהודה ושומרון ולא רק בגושים. אנחנו מחזקים תשתיות בוועדת המשנה של ועדת החוץ והביטחון לענייני יהודה ושומרון. אז אומנם עדיין אין ריבונות אבל יש התקדמות, כפי שהנביאים ניבאו לנו".

באמצעות מנהל מקשר, אבל קצין המטה לענייני חינוך הוא זה שיהיה אחראי גם לחומרי הלימוד בבתי הספר. הם ילמדו שהם ערבים גאים שחיים ביהודה ושומרון כשכנים של היהודים, הם יכינו שישראל היא הריבון ולא שמטרתם היא לרצוח יהודים. זה החזון ואליו צריך לחתור. כשיודעים מהו היעד אפשר לתכנן את הצעדים הנדרשים, כמו חזיון ההתיישבות וחזיון השליטה הביטחונית שלנו בשטח לצד עקירת התקווה שתהיה פה מדינה פלשתינית, שלא הייתה פה מעולם ולא תהיה פה מעולם".

ברוח דבריו על קידום של צעדים בדרך לריבונות כבר כעת, קובע חבר הכנסת יוגב כי גם בקדנציה הנוכחית

כפי שיצרו הסכמי אוסלו והשמאל. לטווח רחוק זו השקעה רעה מאוד, הן בהיבט של מסירה חלילה של שטחי יהודה ושומרון לשליטתם, והן בהיבט של ייצור הטרור. הסכמי אוסלו הם נוק קשה מאוד שאני מקווה שהוא עדיין הפיך, והפיכתו תדרוש מאיתנו קורבנות כואבים במשימות כמו איסוף כלי הנשק שנמסרו לידיהם ומוחזקים בהיתר, כ-7,000 עד 8,000 כלי נשק שמוחזקים ללא היתר וכלי הנשק מייצור עצמי. כל זה יביא לשפך דם".

המודעות המפוכחת הזאת למחיר שישראל עשויה לשלם בדרך ההחזרת שליטתה המלאה על השטח, אינה מרפה את ידיו של חבר הכנסת יוגב שמזכיר כי הדברים תלויים בשיורשם ב"מלחמות ודעות", כהגדרתו. "מי שמעבר להיותו לאומי וימני הוא גם אדם מאמין, הרי שכל התודעה שלו מקבלת עוצמות גדולות בהרבה לגבי שייכות עם ישראל לארץ ישראל וארץ ישראל לעם ישראל. מתוך כך נובעים כוחות הנפש שלו להתמודד עם כל האתגרים הללו, ומתוך כך גם עמדותיו הצבאיות מקבלות תפנית ששורשה הוא האמונה".

ומה באשר ליום שאחרי יישום חזון הריבונות? האם אז לא תצטרך ישראל את מנגנון הרש"פ כמגשר בינה ובין האוכלוסייה הערבית ביהודה ושומרון? גם כאן קיימים לא מעט במחנה הימני הסבורים שבקונסטלציה כזו או אחרת, ואולי לאחר החלפת קדקודים כאלה ואחרים בהנהגת הרשות, אפשר יהיה לראות בה גורם חיובי. יוגב לא מקבל את הגישה הזאת ומציב כיעד את קיומו של שלטון מוניציפלי כזה או אחר ליישובים הערביים באיו"ש, אבל בהחלט לא קיומה של רשות כדוגמת הרש"פ.

"היכולת להחיל ריבונות, מהלך שאני חותר אליו, מהים והירדן, ובעתיד גם למרחבים נוספים, תלויה בהסכמה לאומית. אי אפשר לקבל החלטות כאלה בלי הסכמה לאומית רחבה. זאת משום שנדרשים לשם כך גם צעדים שיש בהם סיכון של חיי אדם, אזרחים וחיללים. משום כך המחויבות שלנו היא לחזק את התודעה. כאשר שמונים או שבעים אחוזים מהעם יהיו בתודעת השייכות של ארץ ישראל ועם ישראל אפשר יהיה להתמודד עם אתגרי השליטה על הארץ".

אל תהלכו אימים. ישראל ידעה לשלוט היטב בשטח בעבר

חבר הכנסת יוגב מזכיר כי עד ימי אוסלו ידעה ישראל לשלוט בשטח, ובהתאם תצטרך להיות גם בעתיד שליטה ישראלית על השטח. מציאות כזו תוכל להתקיים בכמה מתווים, "בין אם בצורה חמולתית", כפי שמציע יוגב, "בין אם בצורה של עבודה מול ראשי ערים, כפי שהיה בעבר, ובין אם בכל דרך אחרת

רצף הפיגועים הרצחניים של העת האחרונה הביא את חבר הכנסת אל"מ במיל' מוטי יוגב, חבר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, לחזור על קביעתו שהרש"פ לא יכולה להיות חלק מהפתרון המדיני אלא להפך. בהודעה שפרסם כמענה לדברי השגריר האמריקאי בישראל, דיוויד פרידמן, כתב יוגב: "הרשות הפלשתינית היא ארגון טרור. כל ניסיון לבנות עליה פתרון מדיני שישפר את המצב ייגמר במרחץ דמים. הדרך היחידה לשלום היא שליטת-על ישראלית, מדינית, ביטחונית והומניטרית על יהודה ושומרון. אנחנו נדאג לביטחון ולמורקם החיים של תושבי יו"ש, יהודים וערבים כאחד".

ועם זאת נראה שגם בחוגי הימין ודורשי הריבונות מקננת עדיין התחושה שעל אף היות יו"ר הרש"פ, אבו מאזן, מכחיש שואה, מעודד טרור ומסית את העולם נגדנו, עדיין מוטב לה לישראל לשמר את שלטונו ואת מנגנון הרשות בהיותו גוף שחוסך מממשלת ישראל ומצה"ל את הטיפול בענייניהם האזרחיים, החברתיים, הכלכליים והחינוכיים של ערביי יהודה ושומרון.

חבר הכנסת יוגב מכיר היטב את העמדות הללו ומשיב להן: "על רשימת היתרונות לכאורה של קיום הרשות אפשר להוסיף גם את המלחמה שלהם בחמאס. צריך לומר שבגלל האינטרס שלה להילחם בחמאס הרשות מסייעת לשב"כ וצה"ל במלחמה מול האויב האכזר בהסגרה ובמעצר של מחבלים רוצחים, אבל כל זה בהיבט קצר מועד. הרש"פ מבינה שהיא זקוקה לכירוני צה"ל, אבל בתהליכי העומק ובבחינת הטווח הרחוק היא יוצרת תשתית של טרור נגד ישראל. זה קורה בכך שהרשות מחנכת את כל ילדיה להרוג ולהשמיד יהודים, היא משלמת כסף רב לרוצחים ובכך היא מבהירה מי הם אביי הרש"פ, היא קוראת כיכרות ומוסדות על שמם. למעשה בפעולות כאלה ובפעולות אחרות היא מייצרת קו ייצור רציף של מחבלים לדורות הבאים. זו אבן הנגף הקשה יותר".

הרשות מחנכת את כל ילדיה להרוג ולהשמיד יהודים, היא משלמת כסף רב לרוצחים וקוראת כיכרות על שמם

פירוק הרש"פ יהיה מהלך יקר אך הכרחי "הרש"פ היא השקעה לטווח קצר או לכל היותר בינוני,

סוף לסימני השאלה. זמן ריבונות!

// שלמה נאמן, ראש מועצת גוש עציון

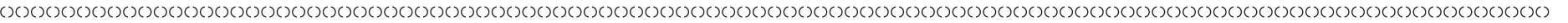
שלמה נאמן. צילום: דוברות מועצת גוש עציון

כמובן, טוב עושה הממשלה הנוכחית כאשר היא מאשרת בנייה ביהודה ושומרון ובגוש עציון. בתחום הזה ההתקדמות היא גדולה מאוד לעומת תקופות קודמות, אבל יחד עם זאת אנו שבים וקוראים לממשלה להסיר כל מגבלה על בנייה ביו"ש - אנחנו זקוקים להרבה הרבה יותר! נמשיך להגיש עוד ועוד תוכניות, נמשיך לבנות, נמשיך לפתח את גוש עציון ונפעל על ידי כך להחלת ריבונות מלאה.

אנחנו מחויבים לפעול בכל הכוח כדי שממשלת ישראל תשים קץ לסימני השאלה בסוגיית "למי הארץ הזאת".

חזון הריבונות הוא ראשון במעלה, משימה לאומית חשובה מאין כמותה, ביהודה ושומרון בכלל ובגוש עציון בפרט. החלת הריבונות חייבת להתקדם בכמה חזיתות קשורות אך לא תלויות זו בזו, במישור הפוליטי-מדיני, במישור ההתיישבותי והאחיזה בקרקע, במישור ההסברתי וכמובן החקיקתי-משפטי.

אנחנו במועצה האזורית גוש עציון, ואני כעומד בראשה, רואים במשימת הרחבת הקרקעות של גוש עציון משימה לאומית ומיטב הציונות של דורנו.

עו"ד רן בר-יושפט, מומחה לדיפלומטיה ציבורית, צילום: יונתן זינדל, פלאש 90

הגיע הזמן לפרק את הרשות

// עו"ד רן בר יושפט

בסופו של יום מדובר בישות שמקדמת טרור ולא מונעת טרור

אין משמעות למציאת דרכים שונות שבהן ישראל תחיל את הריבונות ביו"ש מבלי לחשוב קודם לכן על פירוק וחיסול ארגון הטרור השולט ביהודה ושומרון - הרשות הפלשתינית. קיומה של הרשות זה פקטו מהווה שלילת הריבונות של ישראל ביו"ש, והחלת הדין הישראלי ביו"ש משמע פירוק הרשות. זו המשמעות של ריבונות. מטרת הרשות הייתה לאפשר לערבים לשלוט על עצמם ביו"ש, מבחינה מוניציפלית וביטחונית. אולם המציאות הוכיחה ששליטה שאינה ישראלית מביאה תוצאות רעות לישראל ולערבים ביו"ש. ערבי בחיפה חי טוב יותר מערבי במזרח ירושלים, אשר חי טוב יותר מערבי ביו"ש, אשר חי טוב יותר מערבי בעזה. כך גם ליהודים. למען שגשוג ישראלי, ביטחון והפסקת האינדוקטרינציה האנטישמית של הערבים ביו"ש, ראוי לפרק את הרשות. הצבא, המשטרה ומערכת המשפט - כל אלו צריכים להיות תחת ידה של מדינת ישראל, ולא של אלו אשר במערכת המשפט שלהם נגזר על מי שמוכר בית ליהודים עונש מוות.

החלת ריבונות לא יכולה לבוא לצד קיומה של הרשות מבחינה פרקטית ומבחינה פילוסופית. מטרת הרשות הייתה לאפשר לערביי יו"ש לשלוט. ישראל שילמה מחיר גבוה מאוד על הניסיון הכושל הזה

קצת היסטוריה למי ששכח: הרשות הוקמה במהלך מלחמת אוסלו באמצע שנות התשעים, כאשר בין מדינת ישראל לבין אש"ף - אותו ארגון טרור אשר קם בשנת 1964 בזמן שמדינת ישראל לא שלטה ביו"ש - נחתם הסכם הכרה הדדי. החל משנת 2013 הרשות רואה עצמה כמדינת ערביי יו"ש, והיא זו שמייצגת את הערבים שגרים שם, ונבחרת אך ורק על ידי התושבים הערבים שנמצאים ביו"ש. את

כיצר על שם מחבל, צילום: PMW Palwatch.org

הפיקציה של לאומיות ערבית חדשה, כולל כאלו שאינם שוהים בישראל, עדיין מייצג אש"ף. התנועה הגדולה ביותר בארגון היא הפת"ח. נוצרה זהות בין אש"ף לרשות, מכיוון שראש אש"ף, רב המרצחים יאסר ערפאת, עמד גם בראש הרשות, וצמרת הרשות הורכבה מהפת"ח. בשנת 2004, לאחר מותו של ערפאת, אבו מאזן נבחר ליו"ר אש"ף. בשנת 2006 החמאס השיג רוב בפרלמנט והביס את הפת"ח, בזמן שהנשיאות נשארה בשליטת אש"ף. ישראל נותרה עומדת מול גוף ששולט בערביי יו"ש ומורכב מארגון טרור המתגאה בכך שרצח הכי הרבה יהודים (פת"ח) וארגון טרור אשר מצהיר כי ככוונתו לרצוח יהודים כאשר הם (חמאס). מכל הסלט הזה של תנועות וארגונים צריך לזכור דבר אחד, והוא שמדובר באותם מחבלים שהתארגנו בוועדות ומוסדות שונים, והישות המשמעותית ביותר מבחינת היחסים מול ישראל היא הרשות, והיא זו שבפועל שולטת ביו"ש.

כדי למחוק את הפיקציה של לאומיות ערבית ביו"ש, חייבים להתחיל במחיקת הגורם הדומיננטי ביותר שלה. הרשות מובילה את תעשיית השקרים השוללת את קיומה של מדינת ישראל בכל גבול. אם ישנה טענה בדבר הזיקה של הערבים ללאומיות ערבית ביו"ש, העולם לעולם לא יקבל את הריבונות של היהודים שם, מכיוון שזה ייחשב כפעולת גזל. אולם אם נפרק את הגורם המאחד לכאורה לאומיות ערבית ביו"ש, נפוגג את עננת השקרים הקיימת בנוגע לזכותם על אדמתנו. מבחינה פרקטית, הסיבה היחידה שהרשות עדיין מצליחה לשרוד ביו"ש היא בזכות התמיכה של צה"ל. לולא תמיכה זו, החמאס היה עולה לשלטון גם בקרב מוסד הנשיאות. לכאורה, צה"ל עושה זאת עקב שיתוף פעולה ביטחוני המסייע לשני הצדדים, אך זהו שקר שכל מי שמשרתים ביו"ש מכירים. הרשות מצפצפת על צה"ל ועושה כרצונה. הטענה שעדיף שעל הביטחון שלנו יפקדו ערביי יו"ש ולא כוחות הביטחון הישראליים חסרת ביסוס. פעמים רבות הרשות לא נקפה אצבע על מנת למנוע פגיעה בישראל, ולעיתים אלו מנגנוני הביטחון של הרשות עצמם אשר היו מעורבים בפגיעות טרור.

בסופו של יום מדובר בישות שמקדמת טרור ולא מונעת טרור. הכסף שהרשות מקבלת ממדינות טרור שונות, ולצערנו גם מישראל, מגיע למשפחות של טרוריסטים. מחבל שרצח יהודי ונהרג במהלך הפעולה יזכה להנצחה בצורת קבוצת כדורגל או כיכר על שמו. מחבל שרצח יהודי ונשלח לכלא יקבל שכר הגבוה פי חמישה מהשכר הממוצע תחת הרשות. כסף שלא הולך למבצעי הטרור הולך לעידוד הטרור, בין אם במערכת החינוך ובין אם בתוכניות הטלוויזיה. שאר הכסף הולך ברובו לשלטון המושחת, הדיקטטורי, של אבו מאזן, "שותף השלום". אותו אבו מאזן כבר בן 83 ולא מינה לו יורש. כנופיות שונות של מחבלים מחכות שהוא ילך לעולמו ואז ייפתח מאבק מזוין שהמנצח בו יהיה זה אשר יצליח לפגוע בצורה המשמעותית ביותר בישראל. זו גם יכולה להיות הזדמנות טובה

למען שגשוג ישראלי, ביטחון והפסקת האינדוקטרינציה האנטישמית של הערבים ביו"ש, ראוי לפרק את הרשות

לחסל את הרשות לחלוטין. החלת ריבונות לא יכולה לבוא לצד קיומה של הרשות מבחינה פרקטית ומבחינה פילוסופית. מטרת הרשות הייתה לאפשר לערביי יו"ש לשלוט. ישראל שילמה מחיר גבוה מאוד על הניסיון הכושל הזה - בתדמית שלילית, בפגיעה בסולידריות החברתית ובחיי אדם. הגיע הזמן להחזיר את המושכות לידיים של מדינת ישראל, לפרק את הרשות ולחסל את הטרור שבא עמה, ולהחיל את הריבונות הישראלית ביו"ש.

ריבונות - תשובה אמיתית וציונית לטרור

// חננאל דורני, יו"ר מועצת יש"ע וראש מועצת קדומים

חננאל דורני

בשנה האחרונה קיימנו, ראשי המועצות המרכיבים את הנהלת מועצת יש"ע, סדנת חזון מיוחדת על עתידה של ההתיישבות. שני יעדים חשובים הצבנו לנגד עינינו: הבאת מיליון תושבים ליהודה, שומרון ובקעת הירדן והחלת הריבונות. אנחנו מקדמים עשייה פרלמנטרית למען הריבונות ומקווים כי ממשלת ישראל והעומד בראשה כיום יפעלו באומץ ויקבלו את ההחלטה להחלת הריבונות הישראלית ביהודה ושומרון.

בשבועות האחרונים אנו עדים שוב ושוב לפיגועי טרור מחרידים. מטרתם של המחבלים הנתעבים היא לייאש אותנו. מטרתם היא לגרום לכך שנעזוב את חבל הארץ היפהפה הזה ונפנה אותו מיושביו. אנחנו אומרים לא. אנחנו ממשיכים בבנייה ובצמיחה של אלפי בתים ויישובים ביהודה, שומרון ובקעת הירדן ומתקדמים בדרך להחלת הריבונות. זו הדרך לומר להם באופן חד וחלק: אנחנו כאן כדי להישאר. זוהי למעשה התשובה הישירה האמיתית והציונית לטרור, לגדוע את התקווה המניעה אותנו - את המחשבה שאפשר לסלק אותנו מכאן. החלת ריבונות משמעותית - חזרנו הביתה, ואנחנו כאן כדי להישאר. התשובה הציונית והולמת לפיגועי טרור היא לא רק התמגנות והוספת בטונדות, לא רק

הוספת חיילים וכוחות וסגירת מחסומים. אלו אכן דברים בעלי חשיבות ביטחונית מיידית, והם שומרים על אזרחינו היקרים ומענישים מנגד את המחבלים ובני משפחותיהם. אך הדבר אינו שלם בלי התיישבות ובנייה. בלי החלת ריבונות ישראלית על מרחבי ההתיישבות לא יהיה גם ביטחון.

פרופ' אריה אלדר, צילום: שלומי יוסף

סיום הכיבוש ו'שתי מדינות'

// פרופ' אריה אלדר

למוסלמי להכיר בזכותו של יהודי לשלוט בה. זוהי מלחמת דת דו צדדית כי היהודים נמצאים כאן - גם החילוניים! - בזכות התנ"ך. לכן הראה דוד בן גוריון, שלא היה יהודי דתי, את התנ"ך לחברי ועדת פיל בשנת 1937, ואמר להם כי זהו הקושאן שלנו על ארץ ישראל. לא הצהרת בלפור או החלטת חבר הלאומים על המנדט.

לפיכך כל ניסיון לחלוקת הארץ שממערב לירדן והקמת מדינה פלשתינית בלב המולדת שלנו לא יביא כמונן שום מרפא לסכסוך, אלא רק יתדלק את הערבים, יסדוק את קיר הברזל שאנחנו מנסים להקים כבר מאה שנים, וישכנע את הערבים כי עם שמוכן לוותר על מולדתו דומה יותר לתופעה הצלבנית הזמנית מאשר לעם הנצח השב למולדתו.

אפשר לדג, לצורך הדיון, על הוויכוח העתיק אם הפלשתינים הם בכלל עם. זאת מכיוון שהעולם כולו מכיר בהם כעם, הם מכירים בעצמם כעם, ואנו הענקנו להם לפחות מרכיב אחד של עם: נרטיב היסטורי, אומנם לא ארוך, רק מאה שנה, אבל החיכוך והמלחמה בנו מגדירים אותם ומבדילים אותם מהסורים, מהמצרים או מהעיראקים. החשש הוא שגם אם אנחנו זוכים פעם ביוכל לראש ממשלה ראוי, כמו יצחק שמיר, שאינו זו מילימטר מעיקרי האידיאולוגיה שלו כסלע איתן - כבר נמצאו אחרים, ואולי עוד יימצאו כאלו שיהיו מוכנים בשעת מצוקה היסטורית להעניק לערבים מדינה בלב המולדת שלנו, ואף יהיה מנהיג ערבי שיהיה מוכן לחתום על התנאים - ואז כבר יהיה קשה הרבה יותר לסובב את האורנית את גלגלי ההיסטוריה. ולכן עלינו להתמודד עכשיו עם שתי הסוגיות: סיום הכיבוש ושתי המדינות.

לסיים את הכיבוש קל מאוד. כרגע כל מה שנדרש הוא לסיים את הכיבוש המוסלמי בהר הבית ולבטל את הרשות הפלשתינית, פרי הבאושים של הסכמי אוסלו.

התביעה השנייה של העולם מאיתנו קשה יותר לביצוע, משום שגם אם ברור לרבים שמדינה פלשתינית בלב המולדת שלנו פירושה סכנה קיומית למדינת ישראל, תביעת העולם לא נסוגה מפני השכנוע הפנימי הזה שלנו. לפיכך אין די בהצהרה ש"לא תקום מדינה פלשתינית", כי אנו מבינים כמה קל לקפל את מנהיגינו ולגרום להם לעשות מחר מה שדחו היום בשתי ידיים. מאחר שכך עלינו להצביע על פתרון אחר. למשל: "שתי מדינות לשני עמים משני עברי הירדן", כי "ירדן היא פלשתינן ופלשתינן היא ירדן וכל מי שאומר אחרת הוא בוגד", כדברי המלך חוסיין.

ירדן משתרעת על 75 אחוזים משטחי הבית הלאומי שהוקצו ליהודים בהחלטת המנדט, 70 אחוזים מאזרחיה הם פלשתינים על פי הגדרתם, ולפיכך - ירדן צריכה להיות מוכרת כמדינת הלאום הפלשתינית. גם אם היום מתנגד המלך עבדאללה בחריפות לתוכנית הזאת, והרש"פ טוענת שאין לה כל תביעות על שטחי ממלכת ירדן. אנו זוכרים כי בימי ערפאת התנהל במחנה אש"ף ויכוח קשה האם הדרך לעמאן עוברת בירושלים או הדרך לירושלים עוברת בעמאן.

לזכור את זכותנו ההיסטורית גם על עבר הירדן

ערפאת ניסה לכבוש קודם את ירדן וגורש משם בהרפה ללבנון. אך הפלשתינים רואים בירדן חלק מ"פלשתינן הגדולה". גם אנחנו צריכים לראות בה חלק מארץ ישראל, אשר בה שכנו נחלות גד, ראובן וחצי שבט מנשה, אך הסיכויים לממש זכות זו בימינו קלושים. ואם תקום שם מדינת לאום פלשתינית - אם בהסכמת בית המלוכה או לאחר הפיכה או מלחמת אזרחים - אין אנו מחויבים לכל ויתור על זכותנו ההיסטורית על עבר

כל מי שמנסה לעסוק בסכסוך היהודי-ערבי בארץ ישראל נקלע במהרה לתסכול עמוק. לכאורה זהו סכסוך טריטוריאלי בין שני עמים על כבדת ארץ אחת, הפתרון הקלאסי לסכסוך כזה הוא חלוקה. אבל ניסיונות חלוקת ארץ ישראל בין היהודים והערבים נמשכים כבר כמאה שנים, מאז הספר הלבן של צ'רצ'יל, וכל ניסיון כזה נגמר בכישלון קטלני יותר מקודמו.

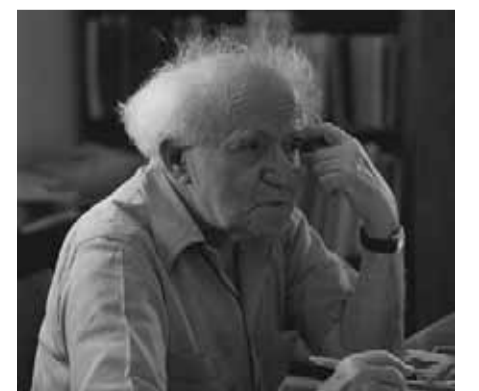
לו היינו סובלים מכאב גרון, והרופא היה מאבחן דלקת גרון וזהומית ורושם לנו אנטיביוטיקה, אבל הטיפול לא היה מועיל, היינו בוודאי חוזרים לרופא וקרוב לוודאי שהוא היה מחליף את הטיפול לסוג אחר של אנטיביוטיקה. אם גם הפעם לא היה מושג ריפוי - רק רופא גרוע היה מנסה אנטיביוטיקה שלישית ורביעית וחמישית - עד שהחולה היה נאסף אל אבותיו. סביר יותר להניח כי היינו מנסים רופא אחר. אבל אם אפשרות כזאת אינה קיימת, התגובה המצופה מהרופא היא לעצור ולחשוב מדוע נכשל הטיפול. והתשובה ההגיבית ביותר היא: טעות באבחנה. כי אם לא מדובר בדלקת גרון וזהומית אלא במחלה אחרת, ברור גם למה טיפול אנטיביוטי הוא חסר תועלת.

כך גם בסכסוך היהודי-ערבי. הטעות היא באבחנה. אין זה סכסוך טריטוריאלי אלא מלחמת דת, התנגשות בין שתי אידיאולוגיות סותרות. סכסוך כזה - אם יש לו בכלל פתרון - אינו נפתר על ידי שרטוט קו גבול על מפה, חלוקה, "הם שם ואנחנו כאן". רוב הדוגמאות בהיסטוריה לסכסוכים כאלו משתרעות על מאות רבות של שנות סכסוכי דמים בלתי פתירים.

כרגע כל מה שנדרש הוא לסיים את הכיבוש המוסלמי בהר הבית ולבטל את הרשות הפלשתינית, פרי הבאושים של הסכמי אוסלו

תאמרו אמת: זו מלחמת דת!

כזה הוא גם הסכסוך היהודי-ערבי. מלחמת דת. גם אם הסימפטומים שלה טריטוריאליים - שורש הסכסוך הוא דתי או אידיאולוגי. ואין זו מלחמת דת חד צדדית הנובעת מהקיצוניות של הג'יהאדיסטים, הפונדמנטליסטים המוסלמיים למיניהם, שבשבילם ארץ ישראל לעולמי עולמים תהיה אדמת ווקף שאסור

דוד בן גוריון, צילום: כהן פריץ, לעמ

להביא לתוצאה כזאת.

כאשר ניסחה ועדת אונסקו"פ באוגוסט 1947 את הטייטה שאושרה בעצרת הכללית ב-29 בנובמבר, היא ראתה לנגד עיניה מדינה יהודית שעתידה לקום ובה 600,000 יהודים ו-450,000 ערבים. הוועדה הבינה כי מדינה כזאת לא תשרוד עם מיעוט עוין גדול כל כך, ולכן הציעה דיפרנציאציה בין אזרחות ותושבות. הערבים שבמדינה היהודית יהיו אזרחי המדינה הערבית ותושבים במדינה היהודית, וזו צריכה להיות גם הנוסחה היום. ערביי יו"ש, בדומה לערביי ירושלים, יהיו זכאים (וחייבים בכל החובות) לזכויות תושב קבע, אבל יצביעו לפרלמנט שלהם בעמאן. ושלא יפחידו אותנו עם העול הכלכלי העצום שייפול עלינו או החובה לפנות אשפה משכם: השליטה המוניציפלית של הערבים בחיי היומיום שלהם תתקיים על פי המודל שהיה נהוג ביו"ש עד אוסלו.

בעולם אידיאלי כל בני האדם חיים בשלום, אבל במציאות יש מלחמות. התוכנית המתוארת אולי אינה אידיאלית, אבל גם המצב אינו כזה.

הירדן המזרחי, כשם שהם לא יוותרו על תביעותיהם על מדינת ישראל כולה. אין זה "שלום" כי אין שלום במלחמת דת. המצב שיווצר בפועל, של מדינה פלשתינית ממזרח לירדן וישראל ממערב לו, יהווה פחות ערך דרמטי של התביעה הפלשתינית המוצגת היום בעולם כתביעה לגיטימית של עם בלי מדינה. בעיני רוב העולם תהיה להם כבר מדינה והתמיכה בהם תיחלש מאוד.

האם תהיה זו מדינת אפרטהייד? חלילה. עשרות מיליונים בעולם הם תושבי מדינה אחת ואזרחי מדינה אחרת.

לצורך יישום הנוסחה הזאת צריכה ישראל לספח את כל שטחי יו"ש עד לירדן, ירדן תצטרך להעניק מחדש אזרחות ירדנית-פלשתינית גם לערבים שממערב לירדן. הסיפוח הכרחי גם כדי לסתום את הגולל על חלומות פלשתיניים אחרים, וגם כדי ליישם אפשרות של הענקת מעמד אזרחי (תושבי קבע) לערבים בשטחים אלו. רק מדינה ריבונית בשטח יכולה להאציל מעמד כזה.

האם תהיה זו מדינת אפרטהייד? חלילה. עשרות מיליונים בעולם הם תושבי מדינה אחת ואזרחי מדינה אחרת. האם ישראל תהפוך למדינה דו לאומית? שטויות. רק הענקת אזרחות מלאה לערבים עלולה

"לסיים את הכיבוש המוסלמי בהר הבית ולבטל את הרשות הפלשתינית", צילום: הדס פרוש, פלאש 90

ד"ר שמואל ברקוביץ, צילום: נתי שוחט, פלאש 90

מעמד ישראל בירושלים וביו"ש לפי המשפט הבינלאומי

ד"ר שמואל ברקוביץ, מבכירי המומחים למעמדה המשפטי של ירושלים, קובע כי החוק הבינלאומי מעניק לישראל, ורק לה, זכויות משפטיות על ירושלים ועל יהודה ושומרון

ובמזרח ירושלים, גם לפי המשפט הבינלאומי.

דין משפטי אחד לירושלים וליו"ש

אולם בסוף יוני 1967 ישראל הגדילה את שטחה המוניציפלי של ירושלים השלמה מ-44 קמ"ר (38 קמ"ר שטח ירושלים המערבית יחד עם 6 קמ"ר שטח ירושלים הירדנית) ל-108 קמ"ר על ידי תוספת של 64 קמ"ר - אדמות של 28 כפרים ועיירות ביהודה ושומרון, וקראה לכל השטח הזה "ירושלים המזרחית". מתעוררת השאלה: האם ישראל שולטת כדק, לפי המשפט הבינלאומי, גם בחלק הזה של ירושלים, וביתר שטחי יהודה ושומרון?

"כל הטיעונים שנוגעים לירושלים ישימים גם לגבי יהודה ושומרון. גם השטחים הללו נכבשו על ידי ירדן בניגוד להחלטת החלוקה, ולפיכך היא לא הייתה ריבון חוקי בהם. ואומנם אף מדינה בעולם - כולל כל מדינות ערב! - לא הכירה בחוקיות שלטונה שם, פרט לבריטניה ופקיסטן. לעומת זאת, ישראל כבשה גם את השטחים האלה במסגרת מלחמת הגנה עצמית נגד ירדן. כמו כן, נזכיר שביום 30 ביולי 1988 הודיע המלך חוסיין שירדן מתנתקת משליטתה ביו"ש. אומנם הדבר נועד כדי למסור את השטחים האלה לשליטת אש"ף, אבל יש כלל משפטי ידוע שלפיו אדם לא יכול לתת יותר זכויות ממה שיש לו עצמו. לפיכך מכיוון שלירדן מעולם לא היו שם זכויות, כאמור, הרי שלירדן לא הייתה שם שום זכות, שאותה היא הייתה יכולה לתת לאש"ף. כלומר, כאשר ירדן ויתרה על השליטה שלה ביהודה ושומרון, היא חזקה בכך את הלגיטימיות של שליטת ישראל בשטחים הללו".

עוד אומר ד"ר ברקוביץ: "יתרה מזאת, לפי כללי המשפט הבינלאומי לא ניתן לספח שטחים במהלך מלחמה, אלא אם מדובר בשטח שנכבש מידי מדינה שהפסיקה להתקיים או נמסר למדינה הכובשת במסגרת הסדר שלום בינה ובין המדינה הנכבשת. מאחר שבהסכם השלום בין ישראל לירדן מיום 26.10.94 לא סוכם על החזרת ירושלים המזרחית או השטחים המוחזקים על ידי צה"ל לריבונות ירדנית, הרי אפשר לראות בכך ויתור של ירדן על ירושלים המזרחית ועל שטחי יהודה ושומרון".

ד"ר ברקוביץ מסכם וקובע כי לישראל יש זכות לשלוט גם בירושלים וגם ביהודה ושומרון על פי המשפט הבינלאומי. היא לא כבשה אותם מידי ריבון לגיטימי, ולכן זה לא "שטח כבוש", ושליטתה של ישראל באזורים הללו מוצדקת לחלוטין, גם על פי המשפט הבינלאומי.

מימוש זכותה להגנה עצמית מול התוקפנות של חמש מדינות ערביות, והיה מילוי לגיטימי של החלל הזה בריבונות ישראלית במערב ירושלים. לעומת זאת, ירדן תפסה את הריבונות במזרח ירושלים באורח בלתי חוקי ובניגוד לחוק הבינלאומי. לפיכך, ירדן לא הייתה ריבון חוקי בירושלים המזרחית.

ואכן לא הייתה מדינה בעולם, כולל כל מדינות ערב, שהכירה בלגיטימיות השלטון הירדני על מזרח ירושלים, למעט פקיסטן. בחוקיות שלטונה של ירדן ביהודה ושומרון הכירו רק בריטניה ופקיסטן. פרט לשתיים הללו שום מדינה אחרת לא הכירה בשלטון הירדני שם.

נתקדם בציר הזמן אל מלחמת ששת הימים: "ביוני 1967 ירדן שוב תקפה את ישראל. ב-5 ביוני בבוקר

לא היתה מדינה בעולם, כולל כל מדינות ערב, שהכירה בלגיטימיות השלטון הירדני על מזרח ירושלים, למעט פקיסטן ובריטניה

העבירה ישראל אזהרות לירדן שתפסיק לתקוף אותה. האזהרות באו לאחר הפגזה ירדנית על ירושלים, שבה נהרגו עשרים ישראלים ועשרות נפצעו. ואז ישראל העבירה אזהרות למלך חוסיין, דרך ראש משקיפי האו"ם אוד בול ודרך שגרירות ארצות הברית בירדן, להפסיק את התוקפנות, כי אחרת ישראל תתקוף חזרה ותממש את זכותה להגנה עצמית. חוסיין לא שעה לאזהרות ישראל, והכריז בשעה 11 בבוקר על מלחמה נגד ישראל. כוח שריון ירדני אף כבש לקראת הצהריים את ארמון הנציב. כתוצאה מכך ישראל שוב נאלצה לממש את זכותה להגנה עצמית, ובתוך יומיים כבשה את מזרח ירושלים ובהמשך גם את יהודה ושומרון.

במילים אחרות, ישראל כבשה את ירושלים המזרחית מידי ריבון לא לגיטימי ומתוך הגנה עצמית כנגד התוקפנות הירדנית לאחר אזהרה. "לכן, משני הטעמים הללו, ברור שישראל היא הריבון הלגיטימי במערב

הריבון החוקי בה גם לפי המשפט הבינלאומי". והוא מבהיר: "כדי ששטח יוגדר כשטח כבוש הוא צריך להיכבש מריבון חוקי במשפט הבינלאומי. אולם ירדן לא הייתה ריבון חוקי הן בירושלים והן בגדה המערבית של הירדן".

"בסעיף 2 של מגילת האו"ם נקבע האיסור של שימוש בכוח על ידי מדינות כדי לכבוש טריטוריות של מדינות אחרות, אבל לאיסור הזה יש שני חריגים: אחד מהם הוא שימוש בכוח למימוש הזכות להגנה עצמית, שהיא זכות מוכרת במשפט הבינלאומי, כפי שמורה סעיף 51 למגילת האו"ם", מפרט ברקוביץ.

הריבונות הירדנית הלא חוקית על ירושלים

"ביום 29.11.47 התקבלה באו"ם החלטת החלוקה, שחילקה את ארץ ישראל למדינה יהודית ומדינה ערבית, כאשר ירושלים אמורה להיות עיר בינלאומית, דהיינו, בנייהול האו"ם, בשל קדושתה לשלוש הדתות. אולם למחרת פתחו הערבים במלחמה שהיא מלחמת העצמאות שלנו. בשלב הראשון של המלחמה תקפו כנופיות ערביות יישובים יהודיים כדי לסכל את הקמתה של מדינה יהודית בארץ ישראל. בשלב השני, ב-15 במאי 1948, בתגובה להכרזת ישראל על הקמת המדינה, פלשו לארץ צבאותיהן של חמש מדינות ערביות, כולל ירדן, כדי להשמיד את מדינת ישראל בניגוד להחלטת החלוקה. זו הייתה פעולת תוקפנות, וישראל התגוננה נגד מעשה התוקפנות הזה, תוך מימוש זכותה להגנה עצמית, בין היתר, על ידי כיבוש מערב ירושלים. ולפיכך מותר היה לה לכבוש את ירושלים לפי המשפט הבינלאומי".

ברקוביץ מחדד: "כתוצאה מהמלחמה נחלקה ירושלים בין ישראל לירדן. אולם האחרונה לא הייתה ריבון חוקי בירושלים המזרחית, מאחר שהיא כבשה אותה בניגוד להחלטת החלוקה, שקבעה שהעיר תהיה בינלאומית". דבריו מונה ד"ר ברקוביץ שורה של משפטים בינלאומיים, ובראשם פרופ' ס. שובל, לשעבר נשיא בית הדין הבינלאומי בהאג, פרופ' א. לאוטרפנט, פרופ' י. סטון ופרופ' י. בלום, לשעבר שגריר ישראל באו"ם, ואחרים הקובעים כי "עם סיום המנדט, בלילה שבין 14 ל-15 במאי 1948, נוצר חלל בריבונות על ארץ ישראל. החלל הזה היה צריך להתמלא על ידי ריבון חוקי, שיכול היה להיות האו"ם, מכוח החלטת החלוקה. אולם מכיוון שמדינות ערב הפרו את החלטתה הזאת ומנעו את בינאום ירושלים על ידי פתיחת מלחמה נגד ישראל, הרי שהכיבוש של ירושלים על ידי ישראל היה בגדר

בעיני רבים נחשב ד"ר עו"ד שמואל ברקוביץ לבכיר המומחים הישראליים בסוגיית מעמדם ההיסטורי, הדתי, המדיני והמשפטי של המקומות הקדושים. מומחיותו מתמקדת במעמדם של המקומות הקדושים בירושלים, ומתוך כך גם במעמדם במשפט הבינלאומי של ירושלים ושל שטחי יהודה ושומרון. במרוצת השנים פרסם ד"ר ברקוביץ ארבעה ספרים ומאמרים רבים, ויעץ בעניינים הללו לנשיא המדינה, לממשלת ישראל, לקרן למורשת הכותל, לעטרת כוהנים ולעדות נוצריות שונות.

בעמדותיו האישיות הוא סבור כי אומנם לעת הזאת אין פרטנר ראוי להסדר שלום בשני צידי של שולחן המשא ומתן, אך בעתיד הרחוק, ואולי באופן מדורג, ייתכן שיחול מפנה. בתפיסתו הפוליטית תומך

ירדן לא היתה ריבון חוקי בירושלים המזרחית, מאחר שהיא כבשה אותה בניגוד להחלטת החלוקה

ברקוביץ בפשרה טריטוריאלית הן בירושלים והן ביהודה ושומרון, כדי "להיפרד מהפלשתינים, להבטיח את אופייה היהודי והדמוקרטי של מדינת ישראל, וכדי להינעם מהחלת משטר של אפרטהייד על הערבים ביהודה ושומרון", כלשונו.

דווקא משום כך ניתן משנה תוקף להסבריו של ברקוביץ 'על חוקיות שלטונה של ישראל בירושלים, כמו גם ביהודה ושומרון, גם לפי הדין הבינלאומי, במחקר חדש שפרסם לאחרונה על "המעמד של ירושלים במשפט הבינלאומי והישראלי", בהוצאת המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה.

את עיקרי מחקרו מתמצת ד"ר ברקוביץ וקובע כי "בניגוד לתזה המקובלת בעולם ובאו"ם, ירושלים אינה שטח כבוש באורח בלתי חוקי מידי הירדנים, אלא יש לישראל זכות מלאה לשלוט בירושלים השלמה, והיא

שמואל סולומון, יו"ר הועדה המיעצת של תנועת הריבונות

הריבונות - מגן זכויות האזרח והאדם

// שמואל סולומון, בית זית

לכחצי מיליון אזרחים תושבי יהודה ושומרון, חולשות כמעט על כל תחום, מאכיפה סביבתית, דרך בקרת תנועה ודו"חות ועד סגירת מרפסת.

הריבונות הישראלית אינה רק עניין הנוגע ליהודה ושומרון בלבד. מסיבות שונות ומשונות לא הצליחו ממשלות ישראל לדורותיהן ליישם ריבונות ואף משילות ישראלית ברחבי הארץ. פלישתם הבלתי חוקית של בדואים לקרקעות לא נמנעה, השתלטות ערביי הצפון על אדמות לא נבלמה, תכני הסתה השתרבו למערכת החינוך במזרח ירושלים ועוד. כל אלה מחייבים אותנו להישיר מבט אל הכורח להחיל ריבונות על יהודה ושומרון. להבנתי ולתפיסתי במקום שבו תנהג ישראל כריבון הדבר ישפיע גם על היכולת לאכוף את חוקי המדינה על התושבים המתגוררים שם.

במציאות הנוכחית, על השלכותיה החמורות, תומכות שתי גישות. הגישה הראשונה היא זו הממתינה ליישומן של רעיון שתי המדינות. הגישה השנייה מתנה את הריבונות ביו"ש בהפרדה חברתית-אזרחית בינינו ובין ערביי יו"ש. בכך אני מבקש להתמקד במאמר זה.

בקיץ האחרון קיימה תנועת הריבונות מחקר שבחן את עמדות השמאל "הרך" והימין "הרך", הפלג הנחשב למרכז הישראלי ומוערך ככזה המייצג כ-60 אחוזים מהישראלים. ביקשנו לנתח את הדרך לצרף מעגלים רחבים של המרכז לתמיכה בחזון הריבונות.

תוצאות המחקר הניבו שני אפיקי חשיבה עיקריים: הראשון מייצג קבוצה הסבורה כי אין בגוש המרכז הפוליטי מי שרואה ערך של ממש בהסכם שלום עם הפלשתינים. האפיק השני מייצג קבוצה הסבורה כי אם יש סיכוי להסכם סביר - הסכם כזה יושג בטווח של כמה דורות קדימה, כאשר רבים ציינו את המונח "בעוד חמישים שנה". לסבורים כך ברור שעם ההנהגה הפלשתינית ועם הרחוב הפלשתיני הנוכחיים הסכם הוא בגדר רעיון שאינו בר השגה - כפי שאומרים בדרום בארצות הברית, הכלב שנקרא שתי מדינות כבר לא יצוד - הסיפור נגמר! קבוצה זו מסכימה להחלת ריבונות ישראל על יהודה ושומרון, אך מתנה זאת במניעת תנועה חופשית לערביי יו"ש ברחבי ישראל. משום כך הם כלואים בין שתי אפשרויות: הקפאת המצב הקיים (סטטוס קוו) או הקמת חומת הפרדה גבוהה שתותיר את ערביי יו"ש מעברה האחר כשהם תחת אוטונומיה משלהם. הנשאלים כולם אינם מתכחשים לזכותה ההיסטורית של ישראל על יהודה ושומרון, אך רואים בנוכחות הערבית את הבעיה המרכזית שיש לפתור.

תפיסה בלתי ישימה זו הפכה לבסיס הרעיוני-מדיני שמאחורי ההחלטות המבוצעות בידי ממשלת ישראל. חוסר ההסכמה הכללית בחברה הישראלית מזינה את המסרים המבולבלים ואת חוסר הפעולה המסוכן של הממשלה. חוסר החלטיות זו זוכה לגיבוי מצידם של ארגונים אזרחיים, במימון ממשלות זרות וארגונים אירופיים ושמאלנים-פרוגרסיביים שונים הפועלים להפוך את המצב לסיפור של זכויות אדם, תוך התעלמות מזכויותיהם האזרחיות והאנושיות של אזרחי ישראל המתגוררים

שתי אנקדוטות קצרות: אני תושב בית-זית, מושב בהרי ירושלים. למרות קרבת היישוב לכניסה לירושלים בכביש 1, הוא משתייך מוניציפלית למועצה האזורית מטה יהודה. לאחרונה רשות מקרקעי ישראל החליטה להעביר חמישה יישובים כפריים, כולל בית זית, ממטה יהודה ומאזורים סמוכים לירושלים לתחום עיריית ירושלים. להעברה זו יש השלכות שליליות משמעותיות, שכן כפרים אלה הם מושבים עם מסורת חקלאית חזקה.

מוזר ככל שהדבר יישמע, גם החלטה זו היא תוצאה ישירה של היעדר הריבונות הישראלית ביהודה ושומרון! מסתבר שהסיבה להעברת השטחים הללו שממערב לירושלים לאחריותה המוניציפלית של ירושלים היא החשש להרחיב את ירושלים מזרחה לכיוון מעלה אדומים, גוש עציון והקרקעות שזכו לכינוי E-1. זאת על אף שהשטחים שמזרחה לירושלים מאפשרים את התרחבותה של בירת ישראל מבלי לפגוע בכפרים חקלאיים. אבל בארצנו, כאשר מינהל מקרקעי ישראל נדרש להתרחבותה של ירושלים הוא צופה אך ורק מערבה, גם אם המשמעות היא יצירת אזורים צפופים.

הצעד הראשון הנדרש הוא הסרת האופציה של פתרון שתי המדינות מסל הפתרונות הריאליים. כדי שזה יתבצע באופן יעיל יש לספח באופן מיידי את שטחי C

אנקדוטה שנייה. לאחרונה נעצר בידי משטרת ישראל תושב היישוב איתמר שבשומרון משום שהטיס מסוק בלי רישיון. להגנתו טען שאת המסוק הטיס בשטח הנתון תחת שלטון צבאי שבו אין חוקים המגבילים הטסת מסוקים מהסוג הזה. החוק הירדני, הסביר התושב, הוא שחל באזור, ומאחר שאין בחוק הירדני איסור ספציפי הנוגע להטסה שכזאת - הרי שאי אפשר להרשיעו. עורך דינו של התושב הוסיף והעיר כי אם החוק הישראלי יוחל על יהודה ושומרון הרי שמרשו יהיה מוכן לקבל על עצמו את ההשלכות הנגזרות מכך.

שני ההיבטים הפשוטים הללו של הריבונות הישראלית - תכנון עירוני לירושלים, כמו גם יישום הדין האזרחי הישראלי על אזרחי ישראל המתגוררים ביהודה ושומרון - הם רק דוגמאות קטנות לאפליה הממשית המתבצעת מדי יום כלפי אזרחים ישראלים שמתגוררים באופן חוקי ביהודה ושומרון וההשלכות של היעדר מדיניות מעשית בנוגע לעתיד ירושלים על המרחב הכפרי ממערב לה. השלכות אלו, הנוגעות

מהלך הריבונות הכרחי לניהול תקין של רשות

אליהו ליבמן, ראש מועצת קרית ארבע חברון

אליהו ליבמן

החתירה והמאבק להחלת ריבונות ישראל על יהודה ושומרון היא חלק בלתי נפרד מתפקידו של ראש רשות ביהודה ושומרון. מהלך הריבונות הוא גם מהותי, ערך יסוד בציונות וביהדות, וגם הכרחי לניהולה התקין של רשות ביהודה ושומרון ומתן יחס שוויוני לתושבים.

כראש המועצה המקומית קרית ארבע חברון, העיר בה עשתה מלכות בית דוד את צעדיה הראשונים, אמשך לפעול בכל מאודי ליישום החזון.

ביהודה ושומרון. המציאות המורכבת הזאת מציבה את צה"ל, הגורם האחראי בשטח, במצב בלתי אפשרי. המצב שנראה לכאורה כסטטוס קוו אינו מקובל, אינו ישים ובפועל מונע את הסיכוי להגיע לפתרון אמיתי ושלם לבעיה, פתרון שייתן מענה גם לערביי יו"ש וגם לישראלים.

אם כן, במציאות שכזאת, מה אפשר לעשות כיום? הצעד הראשון הנדרש הוא הסרת האופציה של פתרון שתי המדינות מסל הפתרונות הריאליים. כדי שזה יתבצע באופן יעיל יש לספח באופן מיידי את שטחי C, שם חיים כל המתדיינים ומספרם של הערבים באזור זה אינו עולה על מאה אלף (רבים מהם הועברו לאזור זה באופן בלתי חוקי בידי ארגונים לא ממשלתיים המגובים על ידי האיחוד האירופי). בשלב זה ימשיכו אזורים A ו-B להיחשב כאזורים אוטונומיים תחת מינהל ערבי וביטחון ישראלי. האם המשמעות היא קץ הסכמי אוסלו? כן, ונראה שכיום כולנו יודעים זאת, גם אם כואב לומר את הדברים בצורה ברורה בחוגים מסוימים.

השלב הבא הוא יצירת תוכנית מתאר אמיתית, תמ"א 100 לכל ישראל, כולל יהודה ושומרון. זהו תהליך שתנועת הריבונות שלנו יזמה.

בשלב השלישי יהיה עלינו לאמץ ערבים מיהודה ושומרון המואסים במשטר המושחת והרודני של הרשות הפלשתינית וחפצים לחיות בשלום עם המדינה היהודית. הדבר נכון במיוחד לגבי ראשי השבטים או החמולות שנורקו הצידה והושפלו בעקבות תהליך אוסלו.

במקביל לשלבים אלו נעודד את הנוער שהתגייס לתנועת הריבונות לשאת במלוא הכוחות את דגל הריבונות קדימה. הנוער יהפוך לבלוק ההצבעה העתידי למען המשך שלבי הריבונות עד ליישומה המלא.

לבסוף, אנו רוצים לעודד את ידידינו הנוצרים לתמוך באופן מפורש בחיוניות הריבונות היהודית על יהודה ושומרון מתוך הכרה תנ"כית היסטורית - ולפעול לכך במישור האישי והפוליטי.

הדאגה לזכויות האנושיות והאזרחיות מחייבת אותנו לשלב את הריבונות הישראלית בדרך החשיבה שלנו כאזרחים, ולהתעקש שהמנהיגים הפוליטיים שלנו יזמו ויקדמו תהליך זה בשלבים כדי להבטיח את כוחה, חוסנה ועמידה של מדינת ישראל.

שמואל סולומון הוא יו"ר הועדה המיעצת של תנועת הריבונות

צילום: תנועת הריבונות

משמאל לימין: השר זאב אלקין, עו"ד יורם שפטל, דוד אלחיאני, שבח שטרן, יורם אטינגר, סגנית השר ציפי חוטובלי, שמעון ריקלין, השר חיים כץ, סגן השר מייקל אורן, באסם עיד

המחנה הלאומי מתלכד סביב חזון הריבונות

בפאנל מיוחד על חזון הריבונות נפתחו שלושת ימי הלאומי. השר חיים כץ: "אעשה הכול למען החלת הריבונות". השר אלקין: "להחיל ריבונות בשיטת הסלאמי"

משום שהתקשורת ברש"פ נתונה כולה בידיה של ההנהגה שם, ובהתאם מובילה את ניהול הסכסוך ולא מציאת דרכים לפתורנו. מציאות זו מונעת מאוכלוסייה פלשתינית גדולה לומר את אשר על ליבה, כלומר את הרצון להסתפח לישראל. משום כך סבור עיד כי המהלכים נתונים אך ורק בידי ההנהגה הישראלית.

בעקבות דבריו של באסם עיד הוסיף השר אלקין וטען כי מי שיוביל לריבונות הם דווקא הפלשתינים, והדבר יקרה עם לכתו של אבו מאזן מההנהגה, אז תיווצר מציאות שבה לא תהיה לישראל ברירה אלא להחיל את ריבונותה על השטח ומוטב שהיא תיערך לכך כבר כעת.

שקרי הדמוגרפיה הערבית

דובר נוסף בפאנל היה שגריר ישראל לשעבר בווינגטון, הדמוגרף יורם אטינגר, ששב על קביעתו שלא קיים שד דמוגרפי כפי שאפשר לראות מנתונים חרוטים בסלע ולא על פי השערות כלשונו.

בעולם יכירו בכך.

לדבריו "רוב בימין אינו מספיק. צריך להפוך את שיח הריבונות לשיח של המרכז", ולטעמו הדרך הנכונה להוביל חזון הריבונות למימוש היא דרך השלבים. זאת בניגוד לתחושה שרווחה בעבר בימין, תחושת "הכול או כלום" שלמעשה מנעה את קידומו המעשי של הרעיון.

שבח שטרן, מבכירי מרכז הליכוד ומראשי מובילי רעיון הריבונות בתנועת הליכוד, רואה קשר ישיר בין בניית ההתיישבות בראשיתה לזרעו הראשונים של חזון הריבונות עד לרגע המשמעותי של ההצבעה במרכז המפלגה, שבה התקבלה ההחלטה לראות בריבונות יעד מדיני ופוליטי של המפלגה. שטרן מודה כי אכן מאז ההצבעה לא הייתה התקדמות נוספת בשורות הליכוד, ועל כן הוא מתווה את הצעדים הבאים לקדנציה הבאה: הגשה מחודשת של חוק הריבונות, הקמת שדולת ריבונות ופעילות אינטנסיבית ליישום המהלך.

שר הרווחה, השר חיים כץ, רואה בהתפקדות תושבים רבים ביהודה ושומרון לליכוד צעד

וחזק האתגר הבא יהיה תיאום וקידום החלת הריבונות.

"הארץ שלנו עד המילימטר האחרון"

סגן השר ח"כ מייקל אורן התייחס לסיכוי להוביל מהלך של ריבונות מול הממשל האמריקני. את דבריו פתח באמירות עקרוניות וערכיות: "ארץ ישראל שייכת לעם ישראל עד המילימטר האחרון. השתתפותי בסיבוב האחרון של השיחות עם הפלשתינים לפני כעשור, והצטעתי שניגשנו לתהליך מתוך גישה שחלק מהארץ שייך לנו בעוד הפלשתינים טענו שהכול שייך להם. זו לא עמדת פתיחה חכמה מצידנו. מתוך הגישה שהכול שייך לנו נדרשת ההכרה בריבונותנו ברמת הגולן, שם נמצאו שלושים מתוך כתשעים בתי כנסת עתיקים שנמצאו בארץ ישראל כולה, ובה אנחנו נמצאים כמעט פי שלושה מהתקופה שבה היו הסורים".

באשר ליהודה ושומרון סבור ח"כ אורן כי ההכרה האמריקנית בפועל בגושי ההתיישבות היא צעד ראשון בדרך למהלך דומה גם באזור זה.

ראש מועצת בקעת הירדן, דוד אלחיאני, סיפר לבאי הפאנל על המשמעות האזרחית והיומיומית של היעדר ריבונות ישראלית על השטח, מציאות שבה קצין צה"ל הוא שעוסק בתחומי תירות על אף שאין לו מושג בתחום זה, וכך גם בתחומי החקלאות. זאת לבד מהתשתיות הרעועות בבקעה, שגם הן תוצאה של אותה מציאות חוקית בלתי אפשרית והיעדר סמכויות אכיפה מול פלישות ערביות. "אנחנו חיים במציאות הזויה", אמר.

דבריו ביקר אלחיאני את תפקודה של הממשלה הנוכחית, ממשלה ימנית שלדבריו טובה בדיוורים, אך למרות שלטון רצוף של עשור לא קידמה בפועל את מהלך הריבונות. "למה אני צריך ללכת למנהל האזרחי בנושאים של איכות סביבה? זה גוף שמנציח את ה'כיבוש' ומתנכל לאוכלוסייה היהודית ביו"ש ובבקעה. צריך לפרק את הגוף הזה ולסגור אותו".

ריבונות בשיטת הסלאמי

השר זאב אלקין רואה חשיבות עלונה בעצם קיומו של השיח סביב חזון הריבונות, שיח שהופך לחלום, וכשם שחלומות אחרים התגשמו גם החלום הזה יתגשם. "בסוף צריך רוב מוצק בציבור ובכנסת כדי להוביל תהליך כזה, וכשזה יקרה גם

את הסערה הגדולה של מערכת הבחירות הנוכחית פתח מחנה הימין בשלושה ימי ה'לאומי' שהתקיימו באילת ביוזמת מושיקו פאסל, ניר בן סימון ומושה בן זקן. בימים אלה התקבצו מדינאים, פוליטיקאים, מעצבי דעת קהל, אנשי תקשורת, אישי ציבור ורוח ובעיקר המוני מצביעי מפלגות הימין שהגיעו להפנינג שאיפשר לנבחרים ולבוחרים להתחכך אלה באלה, להחליף דעות ולהשפיע על עיצוב דמותה של הכנסת הבאה.

שלושת ימי ה'לאומי' נפתחו בפאנל, בהנחיית שמעון ריקלין, שעסק, כבר כמעט אפשר לומר כצפוי, בחזון היחיד שהמחנה הלאומי מציב על שולחן הדיונים המדיני - חזון הריבונות. הפאנל היווה מעין בחינת מאזן סיכום של השנה שחלפה מאז התקבלה במרכז הליכוד בהצבעה פה אחד ההחלטה לפיה החזון המדיני של תנועת הליכוד הוא החלת ריבונות ישראל ביהודה ושומרון.

סגנית שר החוץ חברת הכנסת ציפי חוטובלי הייתה ראשונת הדוברים בפאנל, ובדבריה קבעה

חוטובלי: אנחנו מתקרבים לנקודה מול ממשל טראמפ שבה הנושא הבא הוא החלת הריבונות

הגיע זמן ההכרעה!! יוחאי דמרי, ראש מועצת דרום הר חברון

יוחאי דמרי

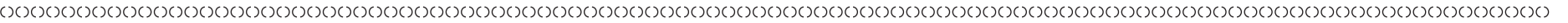
מערכת הבחירות היא הזדמנות מצוינת למפלגת השלטון להגיע לבחורים עם מהלך היסטורי להחלת ריבונות ביהודה ושומרון ולתקן עוולה היסטורית ההולכת ומחריפה הולכת ומעמיקה עבור מאות אלפי התושבים החיים ביו"ש.

ללא החלת הריבונות באופן מלא, לא יהיה שקט ולא יהיה ביטחון וצדקת קיומנו בארץ ישראל וביהודה ושומרון תמשיך להיות מוטלת בספק.

"למה אני צריך ללכת למנהל האזרחי בנושאים של איכות סביבה? זה גוף שמנציח את ה'כיבוש'"

מכריע לקראת קידומו של החזון. השר כץ סיפר על הרגע שבו ראה בגירוש מגוש קטיף את הרס הבית האחרון ובו הבין שיש לחולל מהפך דרמטי שימנע מראות שכאלה ובשם אותה תובנה הוביל להצבעת הריבונות בתנועתו. "צריך להמשיך ולהכות בקיר ולהרחיב את הסדק שעשינו בו כי אין לנו ברירה. זו הארץ שלנו מזה אלפי שנים והגיע הזמן שהריבונות תחול עליה, ואעשה הכול לשם כך שיו"ש יהיה חלק בלתי נפרד ממדינת ישראל".

אורח מיוחד בכנס היה פעיל זכויות האדם באסם עיד, ערבי תושב יריחו ממובילי המאבק בהנהגת הרש"פ. עיד קבע כי הקולות העולים מהתקשורת הערבית נגד אפשרות של ריבונות ישראלית ונרמול היחסים עם ישראל נובעים אך ורק

סוזי דיים, יו"ר מטות ערים

צילום: תומר טובר פלאש 90

הצבעה במרכז הליכוד - 17.12.11 בעד החלת הריבונות על מרחבי ההתיישבות היהודית ביהודה ושומרון.

הריבונות חובתנו לאזרחים ולהיסטוריה

// שי אלון, ראש מועצת בית אל

החלת הריבונות הישראלית על יהודה ושומרון היא בראש ובראשונה המשכו של החלום הציוני-יהודי לשיבת עם ישראל לארצו. כאשר חלמו אבותינו בפרס ובפולין, בתימן ובאיטליה על פעמי משיח, הם חלמו לצעוד ברחובותיה של ירושלים ובהרי יהודה ושומרון, ההרים שבהם צעדו האבות מקבלי הבטחת הארץ ובהם התנבאו הנביאים.

ואולם מעבר להגשמת ההבטחה אנו חייבים לפעול להחלת ריבונות ישראל ביהודה ושומרון על מנת לאפשר זכויות אדם ותנאי חיים הכרחיים לכחצי מיליון יהודים, ובפרט כאשר מועצת יש"ע שמה לנגד עיניה את היעד לאכלוס של חצי מיליון נוספים בשנים הקרובות. לא נוכל להוביל למהפך המיליון מבלי שנכין לכך את התשתית החוקית המתחייבת של ריבונות.

אנחנו, כראשי רשויות מקומיות ואזוריות, נתקלים במכשולים הבירוקרטיים האינסופיים הנגזרים מהיעדר הריבונות בכל יום ויום. כל הרחבת תשתיות מים או חשמל, כל סלילת כביש וכל אישור בנייה קטן כגדול נצרך לאישורו של המושל הצבאי. אינספור ועדות, יועמ"שים, קציני מטה ושיקולים מדיניים שכבר מזמן אינם רלוונטיים בולמים כל יוזמת פיתוח פוגעים קשות בתושבים ומונעים מהדור הצעיר להישאר ביישובי ההורים והם עוזבים. בכך גוזרת ממשלת ישראל על ההתיישבות הקפאה שקטה וחנק ארוך שנים.

כראשי מועצות עלינו להתגייס למאבק להחלת הריבונות שתשים קץ למציאות האבסורד הזאת. זה אפשרי. בידינו הדבר!

שי אלון

דו"ח הריבונות-סיכום קדנציה

לקראת הבחירות המתקרבות מפיץ ארגון 'מטות ערים' בראשותה של סוזי דיים את מאזן הריבונות של הכנסת היוצאת.

// סוזי דיים

היהודי היה גדול מספיק כדי לאפשר לנציגי הבית היהודי "להתחצף" לליכוד ולדרוש לעצמם את משרד המשפטים. הבית היהודי הפך את המשרד הישנוני הזה לפטיש 5 קילו אשר קרא לסדר את אותם יועצים המשפטיים, שמזה עשרות שנים איכשהו לא מצאו את הזמן להחיל חקיקה ביהודה ושומרון.

למשל, מאחר ששרת המשפטים משמשת גם כיו"ר ועדת השרים לענייני חקיקה, שקובעת את עמדת הקואליציה כולה באשר לכל הצעת חוק המוגשת, אפשר היה להשיק עידן חדש שבו אם הצעת חוק מתעלמת מסוגיית ההחלה ביהודה ושומרון אזי היא עלולה פשוט לא לעלות כלל לסדר היום (הערה: מי שמכהן כיו"ר הוועדה קובע במידה רבה את סדר יומה, ובלי שהצעת חוק קודם כול תופיע בסדר היום של הוועדה הזאת, הצעת החוק הרי לא תהפוך לחוק...). אומנם היה רגע מביך בקדנציה האחרונה. היה זה כאשר רק מעט שרים התנגדו בקבינט להסרת מצלמות האבטחה בהר הבית, ובכך כביכול שכחו שהר הבית נמצא תחת ריבונות ישראלית. אבל עוד קצת התפקדות אידיאולוגית של הציבור למפלגות השלטון של הימין, תפתור גם בעיה זו. ראש מועצת בקעת הירדן, שמקפיד להגיע פעם בשבוע עד הכנסת בירושלים כדי לקדם את החלת הריבונות על בקעת הירדן, סיפר כי הטיח בשר בכיר ורב כוח: מדוע הימין בשלטון עשר שנים וטרם החיל את הריבונות? "תביא לנו מתפקדים שילחצו עלינו", אמר השר לראש המועצה. עדות לחשיבותה של ההתפקדות האידיאולוגית - מפי הגבורה.

נראה מה יילד יום. ייתכן שראש הממשלה נתניהו יידרש, על ידי הציבור ברשתות או על ידי אמצעי התקשורת של הימין, לתת התחייבות להעביר חלק מהצעות החוק הללו, בשנה הקרובה. אם ראש הממשלה נתניהו לא ייעתר, הדבר עשוי לגרום לנדידת מנדטים לא רצויה מבחינתו, אל הבית היהודי או אל מפלגתם של בנט ושקד. זאת אם מפלגות אלה אכן יבחרו להאיר בתקופת הבחירות זקור, נוח פוליטית מבחינתם ולא נוח מבחינת נתניהו, על נושא הריבונות.

גם חוק הלאום הוא צעד בדרך לריבונות

חוק הלאום נוסח אף הוא כדי לסייע להמשך המאמץ שיידרש בקדנציה הקרובה כדי להחיל ריבונות (אם תוצאות הבחירות יעצימו מספיק את מפלגות הימין, כמובן). זאת בכך שהוא מעניק לראשונה הכרה חוקתית של מדינת ישראל בזכות ההגדרה העצמית של העם היהודי. צעדים לא מעטים נעשו להחלת חלק (קטן, עדיין) מחוקי המדינה ביהודה ושומרון. למשל, נחשף סיפור מביך על ניצולת שואה מקבוצת ילדי תאומי מנגלה, שלא הייתה יכולה לקבל את הטבות המס המגיעות לה, מפני שהיא גרה בהתנחלות. מתברר שיועצים משפטיים גרעו למעלה מ-40 אלף שקל מאותה קשישה, מפני שאיש מהם לא טרח, לאורך 50 שנה, לדאוג לדבר כל כך אלמנטרי: שהחוק הרלוונטי בדבר הטבות מס לתאומי מנגלה יחול גם ביו"ש... הדבר הסתייע, מפני שמספר המצביעים לבית

דו"ח ההישגים השלטוניים של מטות ערים כבר שנים מתפרסם מעת לעת ומסכם מה נבחר הציבור באמת עשו, ביצעו והשיגו לכל אורך הקדנציה. הדו"ח משרת את כל מי שמבקש לבדוק ולהשגיח: האם הימין יודע לשלוט? ומי בימין יודע לשלוט? (כן, יש פירוט שמי וסיכום ההישגים של שר וח"כ).

למרבה השמחה, דו"ח מטות ערים הנוכחי לא נראה כתמול שלשום. בדו"ח שחובר במחצית הראשונה של 2014 למשל, עמוד אחד הספיק כדי לתאר קומץ הישגים התחלתיים בנושא ריבונות. לעומת זאת בדו"ח מטות ערים 2018 ישנם 11 עמודים הפורשים יריעה רחבה של פעילות ממשלתית ופרלמנטרית לטובת החלת הריבונות על יהודה ושומרון. הרי בכך תוכרע הסוגיה העיקרית שמציקה למדינתנו מזה 50 שנה.

בין השאר ניתן למנות 18 הצעות חוק שהוגשו בכנסת הנוכחית המבקשות להחיל את החוק הישראלי באזורים אלה ואחרים. הצעות החוק נהנו מרוב ולמרות זאת (או בגלל זה?) עוכבו על ידי מנהיג הליכוד וראש הממשלה, בנימין נתניהו. מרכז הליכוד מצידו, שכשמו כן הוא, הבין את הבעייתיות ואישר מצידו נוסח החלטה מחייב בדבר תמיכת הליכוד בהחלת הריבונות. הדבר התאפשר הודות לכוחו של האזרח הקטן, אותו אדם פשוט שבוחר להתפקד למפלגה ימנית שעליה רצונו להשפיע, לדחוף במו ידיו את עגלת הפוליטיקה הישראלית הסוררת. הדי האירוע האידיאולוגי הזה במרכז הלכיד הגיעו עד ענקית התקשורת המזוהה עם השמאל - ה-CNN, כשאחד מבכירי שרי ממשלת ישראל הבהיר לרשת שאכן פנינו לריבונות.

חזון הפעילות לשנים הקרובות - ריבונות! // ישראל גנץ, ראש מועצת בנימין

ריבונות - מילה המגלמת את גולת כותרת חזון הפעילות שלי בבנימין לשנים הקרובות. התחייבתי בפני התושבים לעשות הכול כדי להביא לביטול השלטון הצבאי ולהחלת החוק הישראלי בבנימין וביו"ש כולה, זה החלום שלי ואני משוכנע שזה אפשרי.

אנחנו רוצים כבישים, ביטחון, תקשורת, קליטה סלולרית ותחבורה ציבורית מוסדרים כמו בכל שאר חלקי המדינה. לא עוד בדיעבד. לא עוד בקריצה. במילה אחת: ריבונות.

הגיע הזמן להכניס את התקציבים של תושבי יו"ש לספר התקציב הממשלתי, לדאוג שכל ההתיישבות הישראלית בבנימין וביו"ש תהיה עם תב"עות מאושרות שיאפשרו בנייה מסודרת והכול על פי חוק, החוק הישראלי כמובן. לא המנדטורי, לא הירדני ולא העות'מאני.

הגיע הזמן לסיים את השלטון הצבאי ולחבר את החיים ביו"ש לטיפול ישיר של משרדי הממשלה. אני מתכוון לרכז מאמץ כדי לבנות את קומת הריבונות של ההתיישבות. ארץ ישראל שייכת לעם ישראל מכוח הציווי האלוקי, וזכותנו וחובתנו ההיסטורית, הערכית והחלוצית להתיישב בכל רגבי אדמתה.

הגיע הזמן לדאוג לכך שתושבי בנימין יחד עם כל מתיישבי יהודה ושומרון יהיו אזרחים סוג א' במדינת ישראל ולא להתדפק על הדלתות כעניים בפתח. כפי שהתחייבתי, אתמקד בע"ה בפעילות אינטנסיבית למען יישום המהלך ההיסטורי הכל כך צודק של החלת הריבונות, כדי שאחת ולתמיד שטחי נחלת אבותינו ביהודה ושומרון לא יהיו עוד תחת סימני שאלה.

ציפי העצני ז"ל עם בעלה עו"ד אליקים העצני, יב"א צילום גרשון אלינסון

אמי, ציפורה העצני

בועז העצני, איש ארץ ישראל וההתיישבות, כתב ל'ריבונות' על אמו, ציפורה (ציפי) העצני ז"ל, שהלכה לעולמה לפני כמה חודשים

הגדול מהקוטג' ברמת-חן. היא נהגה ברכב, כולל בערפל הכבד של ההר, שפעם אפילו היה צריך לפתוח דלת בנסיעה כדי לזהות את השוליים. כשהיה צורך היא שלפה ראשונה, דרכה וירתה במחבל במחנה הפליטים דהיישה, דרך חלון הרכב, תוך כדי נהיגה, ואף עצרה ורדפה אחריו. בעלייה לסבסטיה ב-1975 היא נסעה לשם עם חלק מהילדים, חצתה כפרים ערביים, והייתה פעילה ביותר במאבק על הקמת שכונת גבעת החרסיה בקריית ארבע, שכן כידוע לא קיבלנו דבר בלי מאבק.

היא הייתה חזקה, חרוצה באופן יוצא דופן, דעתנית עם "פה גדול", ומעולם לא ראיתי אותה מהססת או חוששת. היא הבינה שמישהו צריך לקחת על עצמו את תפקיד כוח העזר תומך הלחימה, ושילמה על כך במודע מחיר אישי לא קטן, שכן היא הייתה אישה ברוכת כישרונות. היא הייתה אומנית קרמיקה ופיסול יוצאת דופן ובעלת כושר ניהול. בצעירותה הייתה מנהלת לשכה של שר המסחר והתעשייה פנחס ספיר, אדם חרוץ ותובעני שניהל את כלכלת המדינה הצעירה מסביב לשעון. כמו כן היא הייתה אחת בבית חולים ומורה אגדית לאנגלית, שלא מעט אנשים שפגשתי אמרו לי שהם חייבים לה את שליטתם בשפה. בכל אחד מהתחומים הללו היא יכולה הייתה לפתח קריירה, אך גדולתה הייתה בויתור על כך, שכן היא הבינה היטב שתפקידה בצוות המשפחתי תורם למהלך לאומי גדול בהרבה מקריירה אישית כזו או אחרת.

עם כל ההקרבה, ולמעשה דווקא בגללה, במבט לאחור היו חייה לא רק טובים, אלא מלאי משמעות וסיפוק. התרומה שלה כאשת צוות שתרמה לא מעט לשינוי היסטורי בתהליך שיבת עם ישראל לארצו הייתה חסרת תחליף, וביום שתוכרז ריבונות ביו"ש, תהיה לה מניח בכך.

כשהחליט לעבור לחברון, עוד לפני שנוצר הקשר עם הרב לוינגר והציונות הדתית, התקשה למצוא שותפים להתיישבות מקרב ידידיו, לא מעט בגלל התנגדות נשית. בניגוד להן הסכימה אמי לעזוב וילה בשכונת יקרה וחיים נוחים להפליא ולעבור לארץ לא זרועה, אזור נידח ורחוק בעל תשתיות פרימיטיביות, מסוכן ומרוחק מהחברים והמשפחה. לא היה מדובר בזוג צעיר וגמיש אלא במשפחה מבוססת בעבודה ובחוג חברתי, עם ארבעה ילדים והורים שעברו את גיל 40, לאחר

די מובן מאליו להזכיר בעיתון תנועת 'ריבונות', המנוהלת על ידי נדיה מטר ויהודית קצובר, כי המהלך ההיסטורי של ההתיישבות ביהודה ושומרון לא היה קורה בלי שותפות פעילה של הנשים.

מהלכים רבים, במיוחד בעבר, התנהלו בלי מעורבות נשית משמעותית, ולא רק בלחימה בשדה הקרב, אלא גם בניהול מערכות על ידי גברים שלבשו בגדים שכובסו על ידי נשותיהם וחזרו הביתה לארוחות שהוכנו על ידיהן. בזמננו נשים כבר מובילות ומנהלות, אך ההתיישבות ביש"ע לא דרשה רק ניהול אלא גם שותפות, כי עצם המיקום של הבית שבו גם מכבסים, אוכלים ומחנכים, הוא קידום המהלך של שמירת השטח בידינו באמצעות הכלי האסטרטגי שנקרא התיישבות. המעבר למגורים באזורים הללו התאפיין בתקופות הראשונות בתנאי חיים קשים, ובהמשך בסיכונים ששום מגור אחר במדינת ישראל מעולם לא התנסה בהם. לכן כל כביסה, כל ארוחה, כל נסיעה וכל שיפוץ בית קיבלו משמעות מדינית ולאומית, ולכן גם התפקיד המנהלתי של הנשים קיבל את המשמעות הזאת ואפשר אותה.

אני יכול להזכיר בשליפה רשימה ארוכה של נשים שתרמו תרומה ישירה מרעת להתיישבות כגון יהודית קצובר, נדיה מטר, מרים לוינגר, שרה נחשון, אורית סטרוק, יעל בן-יעקב מצפון השומרון, לימור הר-מלך מחומש, דניאלה וייס וצוות נשות קדומים, אינה ויניארסקי ז"ל מתקוע, וזה ממש על קצה המזלג.

אמי, צפורה העצני ז"ל, לא הייתה נבחרת ציבור. היא לא עמדה בראש ארגון ולא הובילה מהלכים, אלא שביחד עם אבי, אליקים יב"א, הם היוו צוות. אבי היה מעורב בהתנעת תנועת ההתיישבות עוד לפני שהייתה תנועה, מיד לאחר שחרור השטח, בגוש עציון ולאחר מכן בחברון.

כשהיה צורך היא שלפה ראשונה, דרכה וירתה במחבל חלון הרכב, תוך כדי נהיגה, ואף עצרה ורדפה אחריו.

גיל ההרפתקאות, מעבר שדרש מהפיכה בכל תחומי החיים - לכיוון הפחות נוח.

לא רק שהיא לא התנגדה, אלא שהיא נרתמה למעבר עם כל התכונות המעשיות, המרץ, העוצמה הנפשית והתושייה יוצאת הדופן שלה. היא דאגה לבתי ספר לילדים במיקום החדש, היא ארגנה את סט הריהוט החדש המתקפל והגמיש בדירת השיכון הקטנה בקריית ארבע, שאליה נדחסנו, שהייתה קטנה מדי לקלוט את הריהוט

ישראל גנץ

אות מאגן

הרִיבונות

התוכנית הצודקת שתביא שלום אמת וביטחון

מוענק ל:

השר נפתלי בנט

השר גלעד ארדן

השר אורי אריאל

השר אופיר אקוניס

השר זאב אלקין

יו"ר הכנסת יולי אדלשטיין

השר יריב לוין

השר ישראל כץ

השר חיים כץ

השר אלי כהן

השרה גילה גמליאל

השר יואב גלנט

סגנית השר ציפי חוטובלי

סגן השר הרב אלי בן דוד

סגן השר מייקל אורן

השרה איילת שקד

השרה מירי רגב

השר איוב קרא

ח"כ מיקי זוהר

ח"כ שרון השכל

ח"כ יהודה גליק

ח"כ יואב בן צור

ח"כ נאוה בוקר

ח"כ דוד אמסלם

ח"כ אמיר אוחנה

ח"כ נורית קורן

ח"כ בצלאל סמוטריץ

ח"כ ניסים סלומיאנסקי

ח"כ אברהם נגוסה

ח"כ שולי מועלם

ח"כ אסנת מארק

ח"כ מוטי יוגב

ח"כ אורן חזן

בתודה על פועלכם למען ארץ ישראל בקדנציה האחרונה
ובביטחון להמשך עשייה ברוכה להחלת ריבונות ישראל ביהודה ושומרון.
תנועת הריבונות